Vlaams Parlement

508 (2015-2016) – Nr. 1
ingediend op 16 oktober 2015 (2015-2016)

Beleidsbrief

Omgeving
2015-2016

ingediend door minister Joke Schauvliege

verzendcode: LEE

INHOUD

LIJST MET AFKORTINGEN 6

MANAGEMENTSAMENVATTING 8

1 INLEIDING 11

2 STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN 12

SD1. Vergroening van de economie 12

OD1. Economische actoren stimuleren om hun milieu-impact te verminderen 12

OD2. Verlagen van de milieu-impact van consumentengedrag 12

OD3. Externe milieukosten internaliseren in de prijzen van producten en diensten 12

OD4. Inzetten op de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor een meer milieuvriendelijke en duurzame maatschappij 12

OD5. Interne milieuzorg versterken en verankeren in de werking van de Vlaamse overheid 13

OD6. Hervorming financiering milieu- en natuurverenigingen 14

SD2. Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders 14

OD7. Bepalen van lange termijn doelen en bijhorende trajecten 14

OD8. Een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid 15

SD3. Eenvoudige en doeltreffende instrumenten 16

OD9. Operationalisering decreet omgevingsvergunning 16

OD10. Operationalisering decreet complexe projecten – verruiming proceswinsten 16

OD11. Geïntegreerde planning verzekert versnelde, vereenvoudigde en sluitende procedure 17

OD12. Verdere modernisering voor bruikbare en sluitende instrumenten 17

OD13. Inzet op vooroverleg en bemiddeling: iedereen VIP 19

OD14. Verdere uitbouw gericht handhavingsbeleid 19

OD15. Optimaliseren milieuhygiëneregelgeving 20

OD16. Verder optimaliseren van de doeltreffendheid en de integratie van de erkenningen leefmilieu 21

OD17. Werken aan een vernieuwd wettelijk kader en vereenvoudigd instrumentarium voor bos, natuur en water 21

SD4. Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid 22

OD18. Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV 22

SD5. Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies 22

OD19. Geïntegreerd regisseren en afstemmen van ruimte-vragen op maat van het gebied 22

OD20. Verdere gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen 23

OD21. Landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied 23

OD22. Bijkomende woongelegenheid 24

OD23. Ruimte om te ondernemen en logistiek 25

OD24. Opvolging ruimte voor sport en recreatie 26

SD6. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen 26

OD25. Ruimte voor water 26

OD26. Een doelmatige afvalwatersanering tegen een betaalbare prijs 28

OD27. Garanderen van voldoende, gezond en betaalbaar drinkwater 29

OD28. Opmaak tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen met focus op gebiedsgerichte investeringen 30

OD 29. Verbetering van de grondwaterkwantiteit en – kwaliteit 31

OD30. Initiatieven in het kader van waterschaarste en droogte 31

OD31. Sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn 31

OD32. Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe mestactieplan 32

OD33. Duurzaam bodembeheer faciliteert ruimtelijke ontwikkeling 32

OD34. Investeren in brown- en blackfieldontwikkeling 33

OD35. Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan 34

OD36. Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling 34

OD37. Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving 35

OD38. Ontsluiten en aanbieden van kwalitatieve informatie met betrekking tot bodemverontreiniging 36

OD39. Actief de bodem beschermen tegen verlies van organische stof, erosie, verdichting en afdichting 36

OD40. Een kader scheppen voor duurzaam beheer van de ondergrond met het oog op een milieuveilige en efficiënte valorisatie van natuurlijke rijkdommen 37

OD41. Verdere vermindering van luchtverontreinigende emissies 37

OD42. Lokale luchtkwaliteit verbeteren in hotspotzones zoals stedelijke gebieden, industriegebieden en landbouwzones 38

OD43. Verhogen van de lokale leefkwaliteit 39

OD44. Blootstelling aan overmatig geluid, geur of licht verminderen 39

OD45. Kwantificeren en verminderen van de impact van milieuverstoring op de gezondheid met specifieke aandacht voor de kwetsbare groepen in onze maatschappij 40

OD46. Verankering en vrijwaring van natuur- en bosgebieden 40

OD47. Het behoud en de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabije buurt van alle Vlamingen stimuleren 41

OD48. Werken aan het behoud, het herstel en de versterking van biodiversiteit en ecosystemen 41

OD49. Voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt tegen 2020 70% van de benodigde oppervlakte onder correct beheer gebracht en 16 habitats worden in een gunstige of verbeterde staat van instandhouding gebracht 42

OD50. Voor verzurende en vermestende stikstofdeposities wordt een programmatische aanpak ontwikkeld 43

SD7. Vlaanderen op weg zetten naar een kringloopeconomie 44

OD51. Het Vlaams Materialenprogramma realiseert de transitie duurzaam materialenbeheer 44

OD52. De hoeveelheid restafval van burgers en bedrijven vermindert verder 45

OD53. Via samenwerking materiaalkringlopen sluiten en kringloopeconomie stimuleren 46

OD54. Op een duurzame en geïntegreerde manier omgaan met biomassa(rest)stromen 47

OD55. We bouwen en verbouwen materiaalbewust in Vlaanderen 48

SD8. Naar een klimaatvriendelijke samenleving 49

OD56. Uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid 49

OD57. Evolueren naar een koolstofarm Vlaanderen tegen 2050 50

SD9. Het omgevingsbeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd. We stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren 50

OD58. We stemmen de Vlaamse beleidsplannen, rapporten en programma's op elkaar af en integreren waar mogelijk 50

OD59. Proactieve sector- en grensoverschrijdende ruimtelijke samenwerking 51

OD60. Verminderen van de milieu-impact van de transportsector 52

OD61. De waarde van de natuur meenemen in beleidsbeslissingen 52

OD62. Extra kansen creëren voor natuur bij infrastructuur- en bouwwerken 53

OD63. Een nieuw milieubeleidsplan (2016-2020) opstellen en de uitvoering initiëren 53

OD64. Versterken van de kennisbasis voor het milieubeleid 53

OD65. Versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid 54

OD66. Verdere onderbouwing van het luchtbeleid 54

SD10. Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners 55

OD67. Consequente subsidiariteit 55

OD68. Bouwen aan bestuurskracht 55

OD69. Naar een geïntegreerde omgevingsadministratie 56

OD70. Installatie van een Bouwmeestercollege 57

OD71. Omgevingsadministratie als kennis- en expertisecentrum 57

OD72. Klantvriendelijk, evenwichtig en oplossingsgericht 58

3 BIJLAGEN 59

Bijlage 1: Uittreksel uit regelgevingsagenda 59

Bijlage 2: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur 69

Bijlage 3: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof 75

Bijlage 4: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden. 79

Lijst met afkortingen

Lijst met afkortingen

AGNAS Afbakening van de Gebieden van de Natuurlijke en Agrarische Structuur

ANB Agentschap voor Natuur en Bos

BRV Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

CIW Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid

DABM Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid

DBRC Dienst BestuursRechtsColleges

EDO Educatie voor Duurzame Ontwikkeling

FITA Flanders International Technical Agency

GRUP Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan

IHD Instandhoudingsdoelen

ILVO Instituut voor Landbouw- en VisserijOnderzoek

LNE Leefmilieu, Natuur en Energie

MAP Mestactieplan

MER Milieueffectrapportage

MOS Milieuzorg Op School

MOW Mobiliteit en Openbare Werken

M.P.1.1. Managementplannen 1.1

NEC *National Emission Ceilings*

NME Natuur- en MilieuEducatie

NO_x Stikstofoxiden

NTMB NatuurTechnische MilieuBouw

OVAM Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

PAS Programmatische Aanpak Stikstof

RO Ruimtelijke Ordening

RSV Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

RUP Ruimtelijk Uitvoeringsplan

RvVb Raad voor Vergunningsbetwistingen

RWO Ruimtelijke Ordening - Woonbeleid - Onroerend Erfgoed

SBZ Speciale BeschermingsZone

TWOL Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu

VAPA Vlaams ActiePlan armoedebestrijding

VCRO Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

VIP Versnellen Investeringsprojecten

VLAREBO Vlaams Reglement betreffende de Bodemsanering

VLAREL Vlaams Reglement inzake Erkenningen met betrekking tot het Leefmilieu

VLAREM Vlaams Reglement Milieuvergunningen

VLAREMA Vlaams Reglement betreffende het duurzaam beheer van Materiaalkringlopen en Afvalstoffen

VLIF Vlaams LandbouwInvesteringsFonds

VLM Vlaamse Landmaatschappij

VMM Vlaamse Milieumaatschappij

VOS Vluchtige Organische Stoffen

VPAO Verticaal Permanent ArmoedeOverleg

VSGB Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel

VVSG Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Managementsamenvatting

De beleidsnota Omgeving en het Regeerakkoord 2014-2019 verwoordden reeds de ambitie doorheen mijn omgevingsbeleid: doordacht en zuinig ruimtegebruik dat de ruimtelijke organisatie van Vlaanderen versterkt en waarbij tegelijkertijd de omgevingskwaliteit verbetert. Deze ambitie draag ik doorheen 2016 verder uit.

De voorbereiding van het Milieubeleidsplan (MINA 5) en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) ent zich op mijn ambitie. Beide beleidsplannen dragen bij aan het invullen van de diverse ruimtebehoevende maatschappelijke uitdagingen en aan het behalen van Europese en Vlaamse doelstellingen op het vlak van klimaat, energie, hulpbronnengebruik, biodiversiteit, demografie, mobiliteit, voedselzekerheid, globalisering, innovatie, groei en tewerkstelling. Een voorontwerp MINA 5 leg ik voor aan de Vlaamse Regering. Het bevat drie vernieuwende thema's: lokale leefkwaliteit, groene economie en verantwoorde consumptie. Het Witboek BRV leg ik voor aan de Vlaamse Regering met de strategische lijnen voor het toekomstig ruimtelijk beleid. Deze lijnen vormen de basis voor een veranderingstraject waarbij de noodzaak tot ruimtelijk uitbreiden stilaan kan verdwijnen door het verhogen van het ruimtelijk rendement. Vervolgens leg ik de Vlaamse Regering, op basis van de strategische lijnen, een ontwerp BRV voor met operationele onderdelen.

Ik werk verder aan de maatregelen, voorzien in het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 en breng een eerste voortgangsrapport uit. Het lokale klimaatbeleid ondersteun ik verder.

Mijn beleid oriënteer ik op Europese beleidskaders en stem ik af met Vlaamse plannen, kaders, rapporten en programma's. Europese financiering zet ik doelgericht in om mijn beleid te realiseren op het terrein. Voor grensoverschrijdende vraagstukken blijft mijn administratie sterk inzetten op samenwerking met partners in functie van gezamenlijke projecten, beleidsvoorbereiding en kennisuitwisseling.

Procedures vereenvoudigen en versnellen blijven een speerpunt. Ik werk verder aan een vlotte operationalisering van de omgevingsvergunning en bijhorende rapportage. Complexe projecten begeleid ik intensief, mede door afstemming met de VIP-werking. Ik leg de basis voor een toekomstgerichte opvolging van complexe projecten. De toepasbaarheid van de procesaanpak voor kleinere projecten of processen bestudeer ik. De aanpassing van de VCRO, het DABM en het decreet Natuurbehoud om de milieueffect- en veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen in de planningsprocessen voor RUP's te integreren, leg ik voor aan het Vlaams Parlement. Stapsgewijs werk ik aan de integratie van diverse aspecten in het ruimtelijk plan om te komen tot een bredere omgevingsplanning. Algemeen zet ik in op de verdere modernisering van het instrumentarium. Zo leg ik een voorontwerp van Vlaamse codex grond- en pandenbeleid voor aan de Vlaamse Regering. De idee van regelluwe zones laat ik, waar nodig samen met de bevoegde collega's, onderzoeken en testen. De handhavingsinstanties stellen hun handhavingsprogramma's en -plannen 2016 op en voeren deze uit. De handhavingsmonitor bouw ik verder uit.

Ik zet versterkt in op geïntegreerde gebiedsontwikkeling. Dit betekent participatief ontwikkelen van een gedeelde ruimtelijke ontwikkelingsvisie ten aanzien van een gebied, om van daaruit een aanzet te geven voor een operationeel werkprogramma met concrete beleidslijnen, acties en middelen en een projectmatige realisatie. Deze participatieve aanpak hanteert mijn administratie bij tal van processen en ten aanzien van de sectoraanspraken op de ruimte. Ik zorg voor een

goede afstemming tussen de maatschappelijke vragen zowel in de open ruimte als in de stedelijke context. Het instrument landinrichting zet ik in voor geïntegreerde realisaties die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte.

Ik bereid een waterwetboek voor, met daarin een nieuwe structuur en een verwerking van het decreet Integraal Waterbeleid, de wet Oppervlaktewateren en het Drinkwaterdecreet. Ik rol de beleidstransitie naar meerlaagse waterveiligheid verder uit. Ik streef naar een uniforme tariefstructuur voor alle componenten van de integrale waterfactuur voor de gezinnen. Eind 2015 worden de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 vastgesteld. Ik zet maximaal in op integrale projecten en op win-wins met het landbouw- en natuurbeleid, ondersteund door het generiek beleid zoals de saneringsinfrastructuur en vergunningen. Om de waterkwaliteit inzake nutriënten verder te verbeteren, werk ik de uitvoeringsbesluiten van het vernieuwd Mestdecreet (MAP5) geharmoniseerd uit.

Ik geef uitvoering aan de conceptnota over de aanpak van woonreservegebieden. Het onderzoek naar verhandelbare bouwrechten rond ik af. Ik blijf inzetten op maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten en de diverse pistes om gebouwen te revaloriseren. Ter stimulering van de circulaire economie zet ik in op versterkte verankering van het Vlaams Materialenprogramma. Ik voorzie een definitief goedgekeurd beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en gelijkaardige bedrijfsafvalstoffen en maak werk van het strategisch project inzake asbestafbouw in Vlaanderen. We drijven de strijd tegen zwerfvuil op. Ik zet verder in op het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging, op vereenvoudigde procedures, op de inventarisatie van potentieel verontreinigde sites en op brown- en blackfieldontwikkeling met een mogelijke rol van mijn administratie als regisseur en 'huissaneerder'.

De uitvoeringsbesluiten inzake subsidiëring van natuurbeheer, inzake natuurbeheerplannen en inzake erkenning van natuurreservaten werk ik af. Ook een uitvoeringsbesluit met criteria voor duurzaam natuurbeheer voeg ik hieraan toe. Het actieplan 'ruimtelijk bedreigde bossen' en het project 'Natuur in je buurt' voer ik verder uit. Steden en gemeenten ondersteun ik bij het uitwerken van een doordacht groenbeleid. Het goedgekeurde Natura-2000 programma zal de wettelijke basis vormen voor de V-PAS en het kader voor de Managementplannen 1.1 (M.P.1.1). De goedkeuring van de MP 1.1. vormt een eerste, belangrijke stap van de implementatie op speciale beschermingszone (SBZ)-niveau. Wat betreft de implementatie van de Europese natuurdoelen via de passende beoordeling gekoppeld aan de vergunningverlening, wordt de voortoets uitgebreid. Een IHD-grondenbank wordt operationeel. Ik focus op de uitvoering van ontsnipperingsprojecten voor de implementatie van de IHD en Natura 2000. Richting D-PAS zoek ik naar een optimale combinatie van generieke maatregelen, een brongericht vergunningenbeleid en een effectief herstelbeleid. Ik werk enkele soortbeschermingsprogramma's af en start de opmaak van 4 nieuwe. De historisch permanente graslanden stel ik definitief vast met behoud van de huidige bescherming. Parken en groene zones in verstedelijkte gebieden breid ik verder uit met het oog op het verhogen van de biodiversiteit en de leefbaarheid in steden. Ik blijf inzetten op beheersovereenkomsten met landbouwers. Ik maak werk van de realisatie van Europese natuurdoelen en de bevordering van de landschapsecologische samenhang tussen natuurgebieden.

De actieprogramma's om voedselverlies te beperken, gaan in uitvoering. Ook starten de actieprogramma's uit het actieplan biomassareststromen. Na publieke raadpleging worden de

geluidsactieplannen definitief vastgesteld. In uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaai worden nieuwe geluidskaarten opgemaakt. De regelgeving voor muziekactiviteiten wordt geëvalueerd. Ik neem maatregelen om de emissies van stationaire en mobiele bronnen te verminderen. Het Vlaams luchtkwaliteitsplan evalueer ik. Voor Gent en omstreken werk ik een nieuw plan uit. De milieu-impact van de transportsector verminder ik via de actualisatie van de belasting op in verkeerstelling en de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting, in overleg met de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën. Ik werk mee aan het Vlaams actieplan om schone brandstoftechnologieën voor wegvoertuigen en binnenvaartuigen uit te rollen.

Ik bouw mijn administratie verder uit als kennis- en expertisecentrum. Wat toekomstverkenningen betreft, werkt mijn administratie aan een systeemdynamisch model Vlaanderen. Methoden en tools om ecosysteemdiensten in rekening te brengen bij beleidsbeslissingen, test ik verder uit. Inzake digitale dienstverlening streef ik naar samenhang in de verschillende aangeboden diensten, informatiebronnen en digitale toepassingen. In 2016 kan de omgevingsvergunning digitaal ingediend worden in het omgevingsloket.

Vanuit een interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige en verantwoordelijke partners, ondersteun ik lokale besturen. Dit doe ik onder andere ter facilitering van de overgang naar de omgevingsvergunning. De consequente toepassing van het subsidiariteitsbeginsel trek ik verder door binnen mijn omgevingsadministratie. Mijn administratie bouwt de bestuurskrachtmonitor uit met oog op actuele gespreksthema's in het lerend netwerk.

Voortbouwend op de in kaart gebrachte kerntaken binnen mijn administratie, breng ik synergiën binnen en buiten een omgevingsdomein verder in beeld en ga ik op zoek naar verdere efficiëntiewinsten en interne rationalisaties. Dit alles met het oog op een robuuste, performante, klantvriendelijke en herkenbare omgevingsadministratie.

1 Inleiding

Deze beleidsbrief is de vertaling van mijn beleidsnota Omgeving voor het jaar 2016. Ik volg de structuur van de beleidsnota, met inbegrip van de daarin opgenomen strategische en operationele doelstellingen.

Voor de omgevingsanalyse verwijs ik naar mijn beleidsnota, het groenboek BRV, de milieu- en natuurrapporten en het boek Vlaamse Regionale Indicatoren (VRIND, 2015) waarin gerapporteerd wordt over belangrijke beleidseffecten.

Meer nog dan de beleidsnota gaat deze beleidsbrief uit van een geïntegreerde omgevingsbenadering.

Deze beleidsbrief bouwt verder op de inzichten die de opgemaakte kerntakenplannen verschaften doorheen het voorbije jaar. Het kerntakenplan, waarvan de opmaak per Vlaams beleidsdomein werd vooropgesteld door de Vlaamse Regering, geeft aan welke van de huidige activiteiten van de beleidsdomeinen meer en minder essentieel zijn om de beleidsdoelstellingen te bereiken en de dienstverlening te verzekeren.

2 Strategische en operationele doelstellingen

SD1. Vergroening van de economie

OD1. Economische actoren stimuleren om hun milieu-impact te verminderen

In overleg met mijn collega, bevoegd voor economie, maak ik werk van de Groene economie convenant, rekening houdend met de opmerkingen uit de voorbereidende fase.

Ter stimulering van de circulaire economie zet ik in op een versterkte verankering van het Vlaams Materialenprogramma.

OD2. Verlagen van de milieu-impact van consumentengedrag

Op basis van de in 2014 opgeleverde studie 'Goed informeren van Vlaamse consumenten over de milieu-impact van voeding' werd een communicatiestrategie voorgesteld. De Europese ontwikkelingen op het vlak van de 'Product Environmental Footprint' en de 'Organization Environmental Footprint' methodologie werden verder opgevolgd en waar mogelijk ondersteund. De Vlaamse Regering en de partners ondertekenden de Ketenroadmap Voedselverlies 2020. Samen willen we met 57 acties in 9 actieprogramma's het voedselverlies in Vlaanderen met 15% doen dalen tegen 2020. Het hieraan gekoppelde actieprogramma wil consumenten sensibiliseren, inspireren en engageren rond voedselverlies. Hierbij zijn in dialoog met de brede samenleving bijvoorbeeld handelingsperspectieven ontwikkeld rond het kopen, bewaren en bereiden van voedsel.

Er wordt samengewerkt met onder meer het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie om de koppeling tussen milieu en gezondheid sterker aan te wenden. Ik ga na welke praktijkgerichte oplossingen ik kan uittesten op het vlak van voeding op de plaats waar het gekocht en geconsumeerd wordt. In 2016 ontplooi ik het actieprogramma voedselverlies verder. Via concrete pilootprojecten breng ik de succesfactoren in kaart voor de structurele invoering in de schoolomgeving van duurzame en gezonde voeding, inclusief het beperken van voedselverliezen. Extra aandacht gaat naar de rol van de consument in de circulaire economie. Ik zet in op de ontwikkeling van competenties om duurzaam om te gaan met materialen (SD7).

OD3. Externe milieukosten internaliseren in de prijzen van producten en diensten

We maken werk van de vergroening van de jaarlijkse verkeersbelasting, in overleg met de Vlaamse minister, bevoegd voor financiën.

OD4. Inzetten op de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes voor een meer milieuvriendelijke en duurzame maatschappij

Milieu Op School (MOS) 2.0 werd uitgerold. Via overleg met onder andere de onderwijskoepels zorgen we voor een betere structurele verankering van milieuzorg in het onderwijs. In het project Ecocampus werden de laatste openstaande acties voor de periode van september 2011 – augustus 2015 afgewerkt. De Vlaamse Regering besliste het project verder te zetten en het te verankeren als programma met ingang van 1 september 2015. Zo garandeer ik de verdere integratie van duurzame ontwikkeling in het hoger onderwijs.

Binnen het Ecocampusprogramma zet ik een traject op met de hogeronderwijsinstellingen voor een verdere integratie van milieu en duurzaamheid in de onderwijs- en onderzoeksopdrachten. Daarbij zoek ik aansluiting met internationale trends en netwerken.

Binnen het vernieuwde MOS worden experimenten opgezet om na te gaan op welke wijze duurzaamheidkwesties in de lespraktijken kunnen verankerd worden om de resultaten ervan Vlaanderen-breed toe te passen. Het uitbouwen van lerende netwerken en intervisie moeten dit proces structureel vorm geven. Ik zet in op het verder vergroenen van speelplaatsen.

Binnen het NME-programma werk ik een meer geïntegreerd en coherent vormingsaanbod uit om tegemoet te komen aan het diverse doelpubliek van NME/EDO. De Vlaamse Kennis- en Vormingscentra voor Natuur en Milieu zullen verder als proeftuin fungeren voor pilootprojecten binnen het Global Action Programma on Education for Sustainable Development.

Ik versterk ook mijn samenwerking met hogeronderwijsinstellingen in het kader van de gebiedsontwikkeling. Ik werk samen met de opleidingen ruimtelijk ontwerp om de regionale en geïntegreerde beleidsaanpak voor complexe maatschappelijke opgaves te verankeren in onderwijs en onderzoek.

OD5. Interne milieuzorg versterken en verankeren in de werking van de Vlaamse overheid

Mijn administratie stelde een nieuwe visie op om milieuzorg verder te verankeren en te versterken binnen de Vlaamse overheid. Voor het project 'Bedrijfsinformatie Vlaamse overheid' is een optimalisatie voor de gegevensverzameling voor milieuzorgindicatoren voorgesteld en zijn er afspraken gemaakt over toevoeging van nieuwe milieuzorgindicatoren. Voor de leidraad organisatiebeheersing werden evaluatiecriteria aangereikt om 'duurzaamheid' te kunnen evalueren, waarbij ik de entiteiten stimuleer om een structureel milieu- of duurzaamheidssysteem op te zetten.

De Interne milieuzorg-netwerken mobiliteit en energie lopen voort en er is een permanente vorming van verantwoordelijken voor het naleven van milieuwetgeving binnen de Vlaamse overheid. Duurzaamheidscriteria voor groenbeheer en bouw werden gepubliceerd. De criteria voor materialen met betrekking tot bouw- en aanpassingswerken werden geïntegreerd in het typebestek kantoorinrichting.

De nieuwe visie op milieuzorg zal verder geïmplementeerd worden. Deze visie zet zowel in op de verankering van milieuzorg als geheel systeem binnen de entiteiten van de Vlaamse overheid, als op het faciliteren en coördineren van concrete milieuzorgacties over verschillende thema's. In samenwerking met de minister, bevoegd voor bestuurszaken, zullen de entiteiten ondersteund worden via instrumenten, hulp bij concrete acties en informatieverspreiding. Op die wijze zal ik er o.a. ook toe bijdragen om de uitvoerig van het actieplan overheidsopdrachten actueel te houden en nieuwe duurzaamheidscriteria uit te werken, door via het Toegepast Wetenschappelijk Onderzoek Leefmilieu (TWOL) instrumenten te laten ontwikkelen die aankopers ondersteunen bij de controle van criteria en door ondersteuning te bieden bij de uitbouw van structurele monitoring van duurzame en innovatieve overheidsopdrachten. Verder zal ook het ontwerp typebestek kantoorinrichting uitgetest worden en indien nodig zorg ik voor een bijsturing van de duurzaamheidscriteria

uit het typebestek. Met de VVSG zullen we nagaan hoe lokale overheden kunnen ondersteund worden bij hun interne milieuzorgwerking. Bij dit alles besteden we extra aandacht aan de doorwerking van het concept om maximaal effect te ressorteren bij de diverse entiteiten en overheden.

OD6. Hervorming financiering milieu- en natuurverenigingen

Ik paste het decreet tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen aan. In overleg met de sector werd een nieuw besluit voorbereid dat door de Vlaamse Regering een eerste keer principieel werd goedgekeurd. Aandachtspunten hierbij zijn eenvoud, eenvormigheid en transparantie in erkennings- en subsidieprocedure, een drastische vermindering van administratieve lasten en interne beheerskosten, en een helder kader met duidelijke, resultaatgerichte en haalbare indicatoren.

Na het adviserings- en goedkeuringsproces wordt het hervormde subsidiestelsel ingevoerd vanaf 1 januari 2016 voor de erkenning van de verenigingen en vanaf 1 januari 2017 voor de subsidiëring. Ik neem hiervoor in 2016 de nodige initiatieven, onder andere inzake informatieverlening aan de sector.

SD2. Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

OD7. Bepalen van lange termijn doelen en bijhorende trajecten

Ter voorbereiding van het Milieubeleidsplan werd een visie voor 2050 uitgewerkt, die vertrekt van de langetermijndoelen van het 7de Europese Milieuactieprogramma. De visie wordt gepresenteerd tegen de achtergrond van een aantal toekomstige ontwikkelingen (megatrends) en hun invloed op de specifieke Vlaamse context inzake ruimte, mobiliteit, energie, wonen, … De visie wordt gedocumenteerd met doelstellingen uit andere Europese langetermijnkaders met horizon 2050.

Het witboek BRV is in opmaak (OD18) en bevat een strategische visie voor de ruimtelijke ontwikkeling op lange termijn. De visie vormt de basis voor het versterken van de metropolitane allure, van de mensenmaat in de ruimte en van het verhogen van de veerkracht van de ruimte. De visie vormt de basis voor een veranderingstraject op basis van de principes van meer doen met minder ruimte, ontwikkelen vanuit samenhang en leefkwaliteit. In de open ruimte die ik maximaal vrijwaar, voorzie ik een functioneel netwerk van groene en blauwe infrastructuur dat vertrekt vanuit het platteland tot in het stedelijk gebied.

Ik wil de absolute noodzaak tot ruimtelijk uitbreiden - en dus de structurele druk op de open ruimte - verminderen, door het verhogen van het ruimtelijk rendement.Ruimtelijk rendementsverhoging gebeurt door goed gelegen maar onderbenutte en verouderde delen van het bestaand ruimtebeslag in te zetten om ruimte te voorzien voor woningen, werkplekken of voorzieningen. Het ruimtelijk beleid zal zo wezenlijk bijdragen aan Europese en Vlaamse doelstellingen op het vlak van bijvoorbeeld klimaat, energie, water, hulpbronnengebruik, biodiversiteit, demografie, mobiliteit, voedselzekerheid, globalisering en innovatie (groei en tewerkstelling). Ik draag bij aan de realisatie van het Europese territoriale cohesiebeleid door een versterkte focus op territoriale samenwerking en gebiedsgericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid om de ruimtelijke samenhang op lange termijn te vergroten.

Het ontwerp Milieubeleidsplan wordt in het najaar 2015 ter consultatie voorgelegd aan stakeholders en burgers.

OD8. Een doelgerichte deelname aan het internationaal beleid

Nieuwe beleidsvoorstellen van de EU-Commissie worden gescreend op basis van een standaardfiche voor een doelgerichte opvolging van de EU-besluitvorming. Ik nam deel aan de voorbereiding van de klimaattop te Parijs en aan het milieuluik van de VN-top inzake Duurzame Ontwikkeling. Samen met mijn Vlaamse en Belgische collega's, zette ik op Europees niveau mee in op de voorbereiding van de EU 'Urban Agenda' met de Verklaring van Riga 'Towards the EU Urban Agenda', en de implementatie van de territoriale cohesiedoelstelling. Met een actieplan geef ik beter en tijdig gevolg aan Europese uitvoeringsverplichtingen. Hiertoe wordt al van in de onderhandelingsfase onderzocht hoe omzettingen kunnen gebeuren. Dit levert snellere, gedetailleerde, meer gemonitorde uitvoeringtrajecten op.

Europese cofinanciering zette ik in voor de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen met betrekking tot klimaat, leefmilieu, natuur en ruimtelijke ontwikkeling. Dit gebeurde onder andere via het integratiespoor leefmilieu/klimaat en de programma's Interreg, EFRO en LIFE.

In 2015 werden de activiteiten ingepast in de werking van het Flanders International Technical Agency (FITA) met het oog op het uitdragen en valoriseren van Vlaamse milieukennis en –technologie. Verder participeerde mijn administratie in bepaalde themagebonden overlegorganen, zoals over plattelandsbeleid, klimaatadaptatie …

De Europese focus zal naast een aantal lopende dossiers (genetisch gemodificeerd organisme, NEC, ETS, niet-ETS ESD 2021-2030, territoriale cohesie, Urban Agenda) vooral liggen op het pakket circulaire economie, de mid-term review van de biodiversiteitsstrategie, de doorwerking van de hoger vermelde Europese stappenplannen - en de evaluatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Op mondiaal niveau volg ik de bespreking van de klimaatdoelstellingen en het verdere behoud van de biodiversiteit en de ecosystemen en de open ruimte. Ik zet verder in op de relatie met ruimtelijke ontwikkeling in de EU Urban Agenda, waarvoor een politiek akkoord wordt voorzien tijdens het Nederlands EU-voorzitterschap (voorjaar 2016).

Ik zet me verder in om projectvoorstellen in het kader van Interreg, EFSI, LIFE, Horizon 2020 en EFRO (met mogelijke cofinanciering) te begeleiden. Vanuit de ambitie doorheen mijn omgevingsbeleid zet ik Europese fondsen optimaal in met oog op geïntegreerde realisaties.

Door intensere samenwerking met FITA en met Flanders Investment & Trade worden nieuwe opportuniteiten gezocht voor Vlaamse bedrijven en studiebureaus in de sectoren infrastructuur, milieu en klimaat.

Verder blijf ik gericht inzetten op de kennisopbouw en -transfer met buurlanden en Europese innovatieve partnerschappen over bepaalde themagebonden uitdagingen. Via vertegenwoordiging in de Raad van het ESPON–EGTC draag ik bij tot een vlotte werking van het Europees onderzoeksprogramma ESPON 2020, een onderzoeksprogramma in functie van beleidsondersteuning ter bevordering van territoriale cohesie en een samenhangende ontwikkeling van het Europees grondgebied. Als lid van de stuurgroep van het Europees Innovatiepartnerschap inzake grondstoffen zoek ik mee naar de synergie tussen beleid, onderzoek en industrie om een duurzame bevoorrading van grondstoffen in Europa te

verzekeren. In het European Topic Centre on Waste and Raw Materials in a Green Economy en in de Knowledge and Innovation Community on Raw Materials speelt Vlaanderen eveneens een sleutelrol.

SD3. Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

OD9. Operationalisering decreet omgevingsvergunning

In 2015 rond ik het regelgevend traject af van de bepalingen die uitvoering moeten geven aan het decreet betreffende de omgevingsvergunning en grotendeels de nieuwe titel V van het DABM. Er werd een leidraad uitgewerkt die informeert over en helpt bij de implementatie van de omgevingsvergunning.

Ik zorg voor de vlotte invoering en operationalisering van de omgevingsvergunning en de bijhorende rapportage. Daarbij kiezen we radicaal voor een digitale afhandeling van alle aanvragen en meldingen.

Ik organiseer kosteloze infosessies over de omgevingsvergunning voor beleidsverantwoordelijken en voor operationele uitvoerders en over BBT. Ik voorzie verdere operationele ondersteuning voor lokale besturen die reeds via de Digitale Bouwaanvraag instappen in het omgevingsloket. De vormingsdagen die gemeentelijke milieu- en stedenbouwkundige ambtenaren begeleiden bij het komen tot een gezamenlijke afweging in het kader van een omgevingsaanvraag, zet ik verder. Ik werk een financiële ondersteuning van lokale besturen uit om de instap in de digitale vergunning te faciliteren en om de digitalisering van analoge omgevingsaanvragen en –meldingen mogelijk te maken.

Om de verschillende doelgroepen voldoende voor te bereiden op het luik project-MER en externe veiligheid in de omgevingsvergunning, laat ik de richtlijnenboeken en handleidingen actualiseren. Deze worden via de geschikte kanalen (website, nieuwsbrieven, …) verspreid. Ik werk verder aan de oprichting en werking van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie en de opstelling van het eerste voortschrijdend meerjarenprogramma voor de evaluaties van bepaalde omgevingsvergunningen.

Ik optimaliseer de procedures omtrent MER en VR en de verantwoordelijkheden van de diverse betrokkenen in het kader van de implementatie van de nieuwe project-MER-richtlijn.

OD10. Operationalisering decreet complexe projecten – verruiming proceswinsten

Het regelgevend kader betreffende complexe projecten is operationeel sinds 1 maart 2015. Het interdepartementale team complexe projecten heeft sinds het afronden van het regelgevend kader de focus naar een procesmatige begeleiding van projecten verlegd. Inmiddels startten een tiental projecten de verkenningsfase op ter voorbereiding van een startbeslissing. Een intensieve begeleiding van deze projecten door het team complexe projecten is voorzien.

In eerste instantie zet ik de intensieve begeleiding en ondersteuning van de eerste projecten verder. Om deze begeleiding zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, stem ik af met de VIP-werking. Om kennisoverdracht te bewerkstelligen, laat ik in het kader van lopende projecten de noden monitoren om opleiding op maat te voorzien voor toekomstige projectleiders. Ook laat ik toekomstige projecten in kaart brengen, zodat opleidingen gerichter en op maat kunnen verzorgd worden.

We evalueren de werking tegen eind 2016 en doen desgevallend voorstellen voor bijsturing.

OD11. Geïntegreerde planning verzekert een versnelde, vereenvoudigde en sluitende procedure

Ik werk aan een decretale aanpassing voor het voeren van een planningsproces waarbij milieueffecten en andere effectbeoordelingen van in het begin meegenomen worden in het planningsproces. Hierdoor kan tijdig rekening gehouden worden met mogelijke effecten, wat leidt tot beter geïntegreerde en onderbouwde RUP's. De aanpassing biedt in een vroeg stadium ruimte voor participatie.

In 2016 leg ik de aanpassing van de VCRO, het DABM en het decreet Natuurbehoud voor een doorgedreven integratie enoptimalisatie van de milieueffect- en veiligheidsrapportage en andere effectbeoordelingen in de ruimtelijke planningsprocessen voor aan het Vlaams Parlement. Ik maak werk van de nodige uitvoeringsbesluiten. Ook start ik een communicatie- en informatiecampagne op voor de gemeenten, provincies en deskundigen die bij planningsprocessen betrokken worden. Ik werk stapsgewijs aan de integratie van diverse aspecten in het ruimtelijk plan om te komen tot een breder gedefinieerde omgevingsplanning.

Oude voorschriften in de ruimtelijke ordening verhinderen vaak de ontwikkeling van nieuwe projecten, zoals bijv. nieuwe woonvormen als cohousing, assistentiewoningen, kangoeroewoningen, en innovatieve economische activiteiten, enz. De hinderende voorschriften hebben vaak betrekking op afmetingen van gebouwen, bouwvrije stroken, bouwlagen, typologieën enz.

Om dit te verhelpen werken we aan een regeling om voorschriften in de tijd te beperken en een vereenvoudigde procedure om inrichtingsvoorschriften van plannen te wijzigen met respect voor inspraak en zonder te raken aan de in het plan voorziene bestemmingen. Tot slot zal ik ook aandringen bij zowel de verkavelaars als de vergunningverleners om minder gedetailleerde en flexibelere voorschriften op te nemen in nieuwe verkavelingen.

OD12. Verdere modernisering voor bruikbare en sluitende instrumenten

Vanuit het streven naar één Instrumentendecreet is de voorbereiding van een kwalitatief juridisch traject primordiaal. Ik ben dan ook gestart met de analyse van het juridisch meest sluitende scenario om het realisatiegericht instrumentarium voor het beleidsdomein omgeving op efficiënte en transparante wijze te bundelen in één regelgevende tekst.

Een tweede spoor - noodzakelijk voor de voorbereiding van dit Instrumentendecreet - omvat een brede inventarisatie van het bestaande instrumentarium. Er is niet alleen gekeken naar het instrumentarium ruimtelijke ordening in de enge zin, maar ook naar instrumenten uit andere beleidsdomeinen en met betrekking tot grondmobiliteit, inrichting en beheer ten behoeve van realisatie op het terrein en financiële instrumenten.

Tevens heb ik een beleidsdomeinoverschrijdend actieprogramma op poten gezet met als doel om bestaande realisatiegerichte instrumenten te optimaliseren of nieuwe instrumenten te ontwikkelen.

Ik werk verder aan een samenhangend traject met als doel (a) het bundelen van bestaande realisatiegerichte instrumenten die reeds een decretale basis hebben maar omwille van de transparantie beter worden samengebracht in één overzicht, (b) het verbeteren van bestaande instrumenten waarvoor wijzigingen nodig zijn in de huidige regelgeving, en (c) het ontwikkelen van nieuwe regelgeving voor ontbrekende (realisatiegerichte) instrumenten.

Mijn doelstelling rond het instrumentendecreet zal ik eind 2016 realiseren met een voorontwerp van aanbouwdecreet. Hierin vervat ik bestaande, verbeterde instrumenten en een set van nieuwe instrumenten, waaronder verhandelbare ontwikkelingsrechten. Ik voer op die manier ook de genomen engagementen uit (zoals de evaluatie van het decreet bestrijding leegstand of de verdere uitwerking van de conceptnota "harmonisering van compenserende vergoedingen").

Mijn administratie zoomde in op het onderzoeken van de typevoorschriften voor bedrijvigheid (OD23). Voor andere typevoorschriften werk ik aan een voorstel met aanpassingen en verbeteringen.

Met een arrest van 8 mei 2014 vernietigde het Grondwettelijk Hof de regeling van de bestuurlijke lus in de VCRO. Het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, dat vanaf 1 januari 2015 de bepalingen van de VCRO vervangt, bevat nagenoeg identieke bepalingen. Vandaar dat ik in beide decreten in samenspraak met mijn collega van Bestuurszaken de nodige aanpassingen voorstelde opdat de bestuursrechtscolleges zo snel mogelijk het instrument van de bestuurlijke lus kunnen toepassen. Wat de evaluatie van het juridisch instrumentarium betreft, voerde het decreet nieuwe instrumenten in

In samenwerking met mijn collega, bevoegd voor bestuurszaken, zorg ik voor de afstemming van het uitvoeringsbesluit inzake de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges met het gewijzigde decreet.

De Vlaamse Regering nam kennis van de conceptnota 'Integratie van attesten voor woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht' en gelastte mij en mijn collega, bevoegd voor energie, een multisectoraal onderzoek te starten.

Ik werk volgende sporen verder uit: (1) geïntegreerde ontsluiting van informatie, (2) invoeren van een as-built/legaliteitsattest, (3) mogelijke integraties van attesten voor en na het bouwproces, (4) streven naar een unieke referentie. Vanuit deze uitwerking ga ik, samen met mijn collega, bevoegd voor energie, na of en waar ik de nodige regelgevende initiatieven kan starten om de vooropgestelde integratie en vereenvoudiging effectief te kunnen realiseren.

Er wordt verder bijgedragen aan het met één stem spreken van Vlaamse adviesinstanties – zoals vooropgesteld in het Regeerakkoord. Zo verruim ik de methodiek van één gecoördineerd (Vlaams) advies. Dergelijk advies kreeg reeds vorm in het decreet betreffende de omgevingsvergunning en in het decreet betreffende complexe projecten en vormt het uitgangspunt van de VIP-aanpak. Na evaluatie van de werking van het gecoördineerd Vlaams advies in voormelde decreten en processen, onderzoek ik of het haalbaar en nuttig is om de methodiek door te trekken naar meer eenvoudige projecten.

Het aantal bindende adviezen werd reeds sterk afgebouwd. We maken een inventaris op en bekijken vervolgens welke bindende adviezen, toelatingen of machtigingen er verder kunnen afgebouwd worden.

Vanuit de gebiedswerking in het kader van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen kwam de idee naar voor om een gebiedsgerichte aanpassing of tijdelijke buitenwerkingstelling in wetgeving om nieuwe ideeën te kunnen testen en te onderzoeken. Uit deze regelluwe zones wil ik specifieke knelpunten in de wetgeving detecteren, en ook de vereiste aanpassingen. Rechtszekerheid blijft echter een hoofdbekommernis bij deze oefening. Voor bepaalde van deze regelluwe zones werk ik samen met de bevoegde collega's.

Ik zet verder in op een integratie van deelaspecten zoals mobiliteitsimpact, hinderaspecten, gezondheid en veiligheid bij de behandeling van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen, vooral naar aanleiding van het vooroverleg omtrent bouwconcepten van openbare besturen binnen de bijzondere procedure VCRO.

Met het oog op een efficiënte en doeltreffende regelgeving zal ik samen met mijn collega, bevoegd voor gelijke kansen, de gewestelijke stedenbouwkundige toegankelijkheidsverordening evalueren.

OD13. Inzet op vooroverleg en bemiddeling: iedereen VIP

De VIP-werking begeleidt jaarlijks ongeveer 250 dossiers, waarvan 100 centraal. Naast de begeleiding in vooroverleg van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen van Vlaams niveau, genieten ook provinciale en gemeentelijke projecten binnen de reguliere procedure soms een begeleiding op maat. Ook worden, indien nodig, de noodzakelijke project-m.e.r.-procedures opgenomen in deze begeleidingstrajecten. Intussen kunnen ook planologische attesten, alsook planningsprocessen met bijhorende plan-m.e.r.-procedures een VIP-begeleiding krijgen.

Ik zet verder in op vooroverleg en moedig initiatiefnemers hier ook toe aan. Door het vooroverleg en de VIP-aanpak, waarbij ik gelijktijdig inzet op proces én projectkwaliteit, wil ik de nodige ruimtelijke en milieukwaliteit binnen het project garanderen. Dit verstevigt het noodzakelijke draagvlak voor dergelijke projecten. Zoals voorzien in het regeerakkoord, laat ik voor alle complexe projecten (OD10) die worden aangereikt, een VIP-begeleiding opstarten.

Ik evalueer de werking tegen eind 2016 en formuleer desgevallend voorstellen voor bijsturing.

OD14. Verdere uitbouw gericht handhavingsbeleid

De gewestelijke milieuhandhavingsinstanties stelden hun meerjarenprogramma 2015-2019 en hun jaarprogramma 2015 op.

Ik zet nog meer in op een risicogebaseerd handhavingsbeleid en werk daarvoor een systematiek uit.

De Vlaamse Regering heeft het handhavingsprogramma ruimtelijke ordening (RO), en daarmee het handhavingsbeleid RO voor de volgende vijf jaar, vastgesteld. Subsidiariteit en complementariteit leggen de basis tussen de handhavingspartners. De jaarlijks kenbaar gemaakte prioriteiten zorgen voor een gerichte en transparante handhaving. De globale

trajectaanpak, met inbegrip van bestuurlijke handhaving, is gericht op spoedig herstel, oplossingsgerichtheid en klantvriendelijkheid. Evaluatie en bijsturing van het beleid gebeurt via monitoring en risicoanalyse.

De uitbouw van de handhavingsmonitor RO en flankerende maatregelen werd voortgezet.

De milieuhandhavingsinstanties stellen hun handhavingsprogramma's en –plannen 2016 op en voeren ze uit.

Ook het handhavingsprogramma RO wordt, na goedkeuring door het Vlaams Parlement, geïmplementeerd. Ik leg de actiepunten in het kader van het proactief toezicht en de jaarlijkse prioriteiten vast. Ik voer de globale trajectaanpak uit. Het kenniscentrum wordt uitgebouwd en de handhavingsmonitor krijgt verder vorm.

Het Samenwerkingsakkoord strafrechtelijk vervolgingsbeleid krijgt verder gevolg door de deelname aan het expertisenetwerk leefmilieu en RO van het parket-generaal en aan het expertisenetwerk strafrechtelijk beleid en strafrechtpleging. Ten slotte wordt de toepassing van het Milieuschadedecreet bij gevallen van ernstige milieuschade maximaal afgestemd op de instrumenten van het MHD.

OD15. Optimaliseren milieuhygiëneregelgeving

Twee wijzigingsbesluiten van het VLAREM werden goedgekeurd. Uitgangspunten blijven een 'level playing field' en 'no goldplating'.

De ontwikkelde methodiek voor het bepalen van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen werd op internationaal niveau afgestemd.

Tot slot werden samen met de stakeholders de knelpunten in de milieureglementering met betrekking tot doorvoeropslagplaatsen van maritieme gevaarlijke goederen in zeehavens geïnventariseerd.

De TWOL's 'brandveiligheid', 'indelingslijst' en 'geluid windturbines' werk ik af. Ik initieer nieuwe wijzigingsbesluiten voor het actueel houden van de VLAREM-reglementering.

De Belgische regelgeving voor vervoer van gevaarlijke stoffen zal geëvalueerd worden met aandacht voor het kennen en beheersen van de daarmee gepaard gaande risico's in het kader van externe veiligheid. Met betrekking tot risicomethodiek zal verdere afstemming gebeuren met de relevante internationale overlegstructuren voor weg-, spoor- en binnenvaartvervoer.

In de loop van 2016 wordt, na raadpleging van de betrokken bedrijfsfederaties, onderzocht of en waar de Vlaamse omzetting van richtlijnen verder gaat dan wat Europees vereist wordt.

In 2016 zal binnen de referentietaken ILVO specifieke aandacht gaan naar een nieuwe taak: de actualisatie van de emissiekengetallen van de verschillende diersoorten en stalsystemen.

De samenwerking met de havenbedrijven en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken (havenbeleid) wordt verdergezet om de knelpunten in de milieureglementering met betrekking tot doorvoeropslagplaatsen van maritieme gevaarlijke goederen in zeehavens uit te klaren, en, indien nodig, een voorstel van VLAREM-wijziging voorstellen.

Belangrijke uitgangspunten blijven administratieve vereenvoudiging en het maximaal responsabiliseren van de diverse actoren.

OD16. Verder optimaliseren van de doeltreffendheid en de integratie van de erkenningen leefmilieu

De vijf besluiten van de Vlaamse Regering voor de certificering van bedrijven en personeel betreffende gefluoreerde broeikasgassen en ozonlaagafbrekende stoffen en de implementatie van de nieuwe verordening betreffende gefluoreerde broeikasgassen werden geïntegreerd in het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL) (OD15).

In de loop van 2016 en de daarop volgende jaren wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe bepalingen van het VLAREL. Het VLAREL wordt actueel gehouden.

De komende jaren geef ik uitvoering aan het milieuhandhavingsprogramma 2014 – 2019 met betrekking tot erkenningen dat meer in detail uitgewerkt wordt in het jaarlijkse milieuhandhavingsplan. Daarbij zet ik maximaal in op een risicogebaseerde aanpak.

Het erkenningenbeheersysteem wordt verder ontwikkeld. De oplevering en ingebruikname van de webtoepassing voor het uitvoeren van de verwarmingsaudit is voorzien medio 2016.

Ik zet verder in op een maximale responsabilisering van alle betrokkenen, zowel erkende deskundigen als hun opdrachtgevers en op kwaliteitsborging in de hele keten van studies, rapporten, analyses… die moeten worden uitgevoerd door erkende partijen.

OD17. Werken aan een vernieuwd wettelijk kader en vereenvoudigd instrumentarium voor bos, natuur en water

In 2014 zette ik een eerste stap in de integratie van het Natuur- en Bosdecreet. Deze wijziging had voornamelijk betrekking op de realisatie van Europese natuurdoelen en het natuurbeheerplan. Mijn administratie startte met de opmaak van uitvoeringsbesluiten in het kader van dit wijzigingsdecreet.

De uitvoeringsbesluiten inzake subsidiëring van natuurbeheer en inzake natuurbeheerplannen en de regels inzake fiscaliteit werk ik af. Een uitvoeringsbesluit met criteria voor duurzaam natuurbeheer wordt hieraan toegevoegd. Daarnaast zet ik in 2016 de tweede fase in van het project tot integratie van de regelgeving inzake natuur en bos met focus op de integratie van de bestaande regels inzake vergunningen, afwijkingen, machtigingen en dergelijke.

In 2016 wordt een eerste tekstvoorstel van waterwetboek voorbereid met daarin de nieuwe structuur en een verwerking van het decreet Integraal Waterbeleid en het Drinkwaterdecreet. Als vervolgstappen laat ik de integratie van de wet Oppervlaktewateren en het Grondwaterdecreet in de nieuwe structuur aanpakken.

In 2016 zal ik, ter implementatie van de regels van het nieuwe Mestdecreet (MAP5), alle bestaande en nieuwe uitvoeringsbesluiten samenbundelen tot één uitvoeringsbesluit, het 'VLAREME' (Vlaams reglement inzake mest).

SD4. Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

OD18. Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV

Het traject naar het BRV zette ik verder op basis van een geactualiseerde procesaanpak die door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd. Het partnerschap is verruimd en het proces kent een betere lokale inbedding om de realisatiegerichtheid te versterken. Tien gebiedswerkgroepen gingen op een startconferentie aan de slag om de inhoudelijke bouwstenen uit het Groenboek BRV te testen aan de realiteit op het terrein en overhandigden mij medio 2015 hun aanbevelingen voor het BRV. Twee gebiedsgerichte werkgroepen sloten in de loop van het traject aan en leverden een eigen bijdrage.

Ik leg de Vlaamse Regering begin 2016 een Witboek BRV ter goedkeuring voor met daarin de strategische lijnen voor het toekomstig ruimtelijk beleid. Deze worden voorafgaand besproken in (1) het ambtelijk forum met oog op beleidsafstemming met de andere beleidsplannen, (2) de beleidsatria lokale besturen met oog op draagvlak en doorwerking in relatie tot het lokaal ruimtelijk beleid, (3) de strategische adviesraden met oog op draagvlak in het maatschappelijk middenveld en (4) het partnerforum met oog op brede betrokkenheid bij de beleidsvorming. Ik streef ernaar op basis van het Witboek BRV de Vlaamse Regering eind 2016 een ontwerp-BRV voor te leggen waarin ook operationele delen van het BRV zijn uitgewerkt. In het kader van het traject naar het BRV vertaal ik, samen met betrokken overheden, het maatschappelijk middenveld, burgers en ondernemingen, de strategische visie (OD7) in operationele doelstellingen en acties voor de korte en middellange termijn.

Specifiek voor het verhogen van ruimtelijk rendement, met oog op de reductie van het bijkomend ruimtebeslag, stel ik een set concrete maatregelen voor. Deze stimuleren zorgvuldig ruimtegebruik via een goede instrumentenmix of aangepaste regelgeving (zoals een leidraad voor zorgvuldig ruimtegebruik, aanpakken van verouderde of te gedetailleerde voorschriften, flexibiliteit in oude verkavelingen, het verantwoord loslaten van gewoonteregels, het bieden van een kader voor gemeenschappelijke initiatieven en het verkennen van verhandelbare ontwikkelingsrechten). Deze concrete maatregelen test ik, waar nodig, in proefprojecten. Ik werk aan de integratie van ruimtelijk rendement in de bouwcultuur door bewustmaking. Ik zet in op monitoring van de reductie van het bijkomend ruimtebeslag (OD71).

SD5. Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies

OD19. Geïntegreerd regisseren en afstemmen van ruimte-vragen op maat van het gebied

Gebiedsgericht en geïntegreerd realiseren zijn de uitgangspunten die ik hanteer bij de lopende processen om een antwoord te bieden op de maatschappelijke uitdagingen. Gebiedswerking laat toe om problematieken en projecten geïntegreerd en vanuit hun onderlinge relatie te benaderen en zo tot win-win situaties te komen.

Zo verwijs ik naar land- en natuurinrichtingsprojecten en ruilverkavelingsprojecten waar we samen met de verschillende Vlaamse en lokale overheden werken aan afgestemde plannen, vanuit het bijeenbrengen van de administraties of in specifiek daartoe opgerichte comités. In 2015 gaat het bijvoorbeeld om acties in de Zwinpolders, de Maasvallei, De Wijers … Verder verwijs ik naar een aantal specifiek aangeduide territoriale ontwikkelingsgebieden, de opmaak

van RUP's, de subsidiëring van strategische projecten en de VIP-aanpak van belangrijke projecten. Ook bij het recent doorlopen bottom-up traject ten aanzien van tien gebieden in functie van de bijdrage aan het BRV (OD18) werd deze aanpak gehanteerd.

Met het instrument subsidiëring van strategische projecten beloon ik de gebieds- en actorgeïntegreerde procesaanpak van bovenlokale projecten. Naar aanleiding van de zesde oproep eind 2014 werden negen nieuwe (gebieds)projecten geselecteerd.

Ik zet verder in op een uitgebreid stakeholderoverleg met het oog op de opmaak van een afgestemde (gebieds-)programmatie.

Na goedkeuring van het Witboek BRV (OD18) werk ik het operationeel werkprogramma voor de gebieden verder uit. Hetzelfde gebeurt voor een aantal projecten vanuit de BRV-gebieden. Wat de quick-wins betreft die uit dit traject naar voor kwamen, rapporteer ik in het najaar van 2015 aan de Vlaamse Regering welke acties worden opgezet. Lokale besturen en stakeholders die tot nog toe niet hebben geparticipeerd aan het BRV-traject, spoor ik aan dit alsnog te doen, zodat hun inbreng kan worden meegenomenbij het uitwerken van het BRV en van de acties in een latere fase.

De T.OP-werking wordt in deze gebiedswerking in het kader van het BRV geïntegreerd, waarbij ik de lokale partners de leiding laat van de verschillende werkingen, evenwel begeleid door mijn administratie waar nodig en wenselijk.

Ook in 2015 is een (zevende) oproep in het kader van de subsidiëring van strategische projecten gelanceerd. Ik voorzie opnieuw de selectie van een aantal (gebieds)projecten voor de betoelaging van de projectcoördinatie.

OD20. Verdere gebiedsgerichte ruimtelijke ontwikkeling via ruimtelijke uitvoeringsplannen

Ik zette verder in op sterke gebiedsgerichte visies als basis voor het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid. De uitvoering ervan vertaalde zich onder meer in de opmaak van (gewestelijke) RUP's.

Voor heel wat RUP's is reeds een plenaire vergadering doorgegaan of gepland, zodat die ook verder door de procedure kunnen worden geleid.

Vanuit de BRV-gebieden (bottom-up project) wordt in het kader van de voorgestelde quick-wins ook een aantal RUP's gestart (OD18). Ook vanuit thematische incentives worden RUP-processen gestart.

OD21. Landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied

Op 19 december 2014 rondde ik de evaluatie en optimalisatie van het AGNAS-proces af en bracht het resultaat op de Vlaamse Regering. In de eerste helft van 2015 toetste het AGNAS-coördinatieplatform alle lopende gebiedsgerichte AGNAS-processen aan de punten uit de evaluatie en formuleerde per proces gerichte optimalisatievoorstellen. Deze oefening werd in juni 2015 afgerond. De aanbevelingen worden nu per planningsproces toegepast.

Een aantal gebiedsgerichte planningsprocessen voor AGNAS werkte ik het afgelopen jaar af met een definitieve of voorlopige vaststelling van het RUP. Via deze plannen baken ik circa

700 ha bijkomend natuur- en bosgebied af en veranker ik circa 3.600 ha agrarisch gebied definitief in RUP's.

Een specifiek aandachtspunt binnen deze planningsprocessen zijn de binnen het plangebied gelegen ruimtelijk bedreigde bossen of signaalgebieden. Waar mogelijk maak ik de koppeling met lokale projecten.

Op mijn voorstel bereikte de Vlaamse Regering een akkoord over de globale bescherming van de bijzonder waardevolle historisch permanente graslanden in de kustpolders.

Ik leg de definitieve vaststelling van het RUP Gerkenberg – Herenbossen en de voorlopige vaststelling van het ontwerp RUP Projectgrindwinning Elerweerd voor aan de Vlaamse Regering. Daarnaast start ik de goedkeuringsprocedure op voor de AGNAS-RUP's waarvoor het voortraject met de actoren in 2015 afgerond werd. Ik denk hier onder meer aan het GRUP Nederaalbeek in Maarkedal, aan het GRUP Sigma Bastenakker en aan het GRUP Grote Nete. Specifieke aandacht wordt besteed aan plannen waarin signaalgebieden, sigma-gebieden of ruimtelijk bedreigde bossen voorkomen (prioritaire AGNAS-dossiers).

Ik zet het instrument landinrichting in voor geïntegreerde realisaties in de open ruimte. Onder andere via het advies van de nieuwe programmacommissie landinrichting kom ik tot een beleidsdomeinoverschrijdende programmering van strategische investeringsprojecten in de open ruimte.

Agrarische gebieden worden ingericht, waarbij niet alleen de Europese doelen van het mestbeleid en de Europese natuurdoelen worden geraliseerd, maar ook een verdere economische ontwikkeling van de sector kan gegarandeerd worden. Hiervoor werk ik een gericht programma ruilverkaveling uit.

Voor de inrichting van natuurgebieden investeer ik de volgende jaren vooral in de lopende natuurinrichtingsprojecten Zwarte Beek, de Stropers, de Blankaart en Biscopveld. Op basis van een grondige instrumentenafweging wordt, rekening houdend met deze projecten in voorbereiding en nieuwe inrichtingsvragen, een meerjarenprogramma voor natuurinrichting opgesteld in functie van de realisatie van de Europese natuurdoelen. Ik stem de programmering van de ruimtelijke planningsprocessen en natuurinrichtingsprojecten goed op elkaar af.

De opgedane kennis uit de BRV-gebiedswerking (OD18) neem ik mee om te bekijken hoe in de open ruimte efficiënter omgegaan kan worden met reglementering en voorschriften.

OD22. Bijkomende woongelegenheid

Conform het regeerakkoord zetten we voor het creëren van bijkomend woonaanbod in op het verhogen van het ruimtelijke rendement van de bestaande bebouwde ruimte. Door in te zetten op verdichting, renovatie en hergebruik op plaatsen waar dit mogelijk is kan een belangrijk gedeelte van de extra vraag naar wonen opgevangen worden. Het beleid zal een dubbel spoor volgen: in de eerste plaats zorgen dat meer kavels gelegen in de woonzone op de markt komen en tegelijk ook het aanbod verhogen door het verantwoord aansnijden van woonuitbreidingsgebieden.Voor het aansnijden van de reservegebieden hanteren we een dubbel spoor: ofwel verantwoord aansnijden volgens objectieve criteria, ofwel niet langer ontwikkelen. Het spreekt voor zich dat hierbij kernversterking en inbreidingsgerichtheid

belangrijke uitgangspunten zijn. Het is de bedoeling om gebieden te laten aansnijden die aansluiten op reeds bestaande woonkernen. De Vlaamse Regering keurde een conceptnota goed over de aanpak van woonreservegebieden. Er wordt gewerkt met een positieve en negatieve lijst. In de positieve lijst komen de woonreservegebieden waar beleidsmatig al over beslist werd om ze op korte of relatief korte termijn te ontwikkelen.

Ik inventariseer de gebieden en concretiseer de criteria voor opname op de positieve en de negatieve lijst. Voor de positieve lijst baseer ik mij op de uitspraken in de gemeentelijk ruimtelijke structuurplannen (GRS). Bijna alle 308 gemeenten hebben ondertussen een GRS. Ik schrijf een transparante, eenvoudige en eenduidige procedure uit voor de gebieden op de positieve lijst. De conceptnota vermeldt een aantal eisen die ik in de regelgeving laat verankeren en concretiseren, zoals minimale dichtheden, minima voor groenvoorzieningen, een aandeel sociale woningen. Gelijktijdig maak ik werk van de negatieve lijst. In de conceptnota worden een aantal soorten gebieden genoemd die op die lijst komen. Voor de gebieden waarvan het GRS stelt dat ze niet ontwikkeld mogen worden, gaan we de actualiteit van die optie na aan de hand van een procedure via de gemeenteraad en de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (GECORO). Het onderzoek naar een systeem van verhandelbare bouwrechten rond ik af.

Ten slotte, zoals voorzien in OD11, werk ik aan een eenvoudige en soepele regeling om verouderde voorschriften die nieuwe woonvormen in de weg staan, weg te werken.

OD23. Ruimte om te ondernemen en logistiek

Mede met het oog op het voorzien van voldoende ruimte voor bedrijvigheid, heb ik tijdens het eerste legislatuurjaar verschillende gewestelijke RUP's voor definitieve vaststelling aan de Vlaamse Regering voorgelegd (OD20).

De Vlaamse Regering besliste op mijn voorstel om detailhandel als een aparte hoofdfunctie te beschouwen binnen de regelgeving over vergunningsplichtige functiewijzigingen. Daarmee krijgen de provinciale en gemeentelijke overheden een krachtige mogelijkheid om versterkt te sturen waar zij detailhandel wensen en om een betere afstemming tussen kernwinkelgebieden en complementaire detailhandelgebieden te bereiken.

Via de toepassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten neem ik acties om ook bestaande, relatief omvangrijke bedrijfsruimten te revaloriseren. Leegstaande of verwaarloosde bedrijfsruimten vormen immers vaak een smet op onze leefomgeving terwijl ze nochtans potenties inhouden voor nieuwe ontwikkelingen, vaak ook omdat ze middenin bebouwingskernen zijn gesitueerd. Ik blijf hierop verder inzetten: ook dit legislatuurjaar wordt een bedrag aan subsidies voor verwerving of saneringsprojecten toegekend. Conform het Regeerakkoord zullen we dit decreet ook evalueren en bijstellen.

Verschillende aan bedrijvigheid gerelateerde RUP's staan gepland (voorlopige vaststelling en verdere procedure) (OD20),

Voor de verouderde gewestplanvoorschriften over de indeling van bedrijvigheid of bedrijventerreinen zoals opgenomen in de RUP's wordt een soepele aanpassingsmogelijkheid uitgewerkt. Ook wordt herbekeken hoe en waar bedrijvigheid het best wordt gelokaliseerd in

de toekomst. Daarbij ga ik voor zonevreemde economie in het agrarisch gebied na hoe duidelijkheid en rechtszekerheid kan geboden worden (bijvoorbeeld via RUP's voor historisch gegroeide bedrijven). Ruimtelijke kwaliteit en draagkracht en economische leefbaarheid vormen hier belangrijke uitgangspunten.

OD24. Opvolging ruimte voor sport en recreatie

Ik zette in op het voorzien van voldoende ruimte voor sport en recreatie, onder meer via de opmaak van (gewestelijke) RUP's.

Bij de omzetting van de gedesaffecteerde militaire domeinen naar een nieuwe invulling zocht ik naar de meest aangewezen bestemming, afhankelijk van aard en ligging van het terrein. Zo kan recreatie, naast natuur en andere functies, ook aan bod komen.

Voetbalstadions krijgen omwille van hun maatschappelijk belang en hun impact op de omgeving een VIP-statuut. Dit houdt in dat ze van in een vroege fase een begeleiding op maat krijgen. Dat moet het proces van concept tot effectieve uitvoering vlotter doen verlopen.

Tijdens de vorige legislatuur werden in overleg met de havenbedrijven locaties gevonden voor oefenterreinen voor de motorcross. In de havens kunnen tijdelijke oefenterreinen komen voor motorcross op een aantal ontgonnen terreinen van minimaal 5 ha. Dat betekent dat ze beschikbaar zijn tot er zich een economische havenactiviteit aandient. Ik volg de aanwending van deze haventerreinen op.

Er werd een transversaal overleg gestart tussen de Vlaamse ministers, bevoegd voor sport, omgeving en mobiliteit en openbare werken, en hun administraties om verder te zoeken naar duurzame oplossingen voor geluidsproducerende of ruimtebehoevende sporten.

Omwille van het maatschappelijk belang van jeugdinfrastructuur en -verenigingen heb ik werken aan jeugdlokalen uitdrukkelijk opgenomen op de lijst van handelingen van algemeen belang. Hierdoor kunnen zonevreemde jeugdlokalen toch gebouwd, verbouwd of uitgebreid worden zonder dat hiervoor een ruimtelijk uitvoeringsplan nodig is. Op deze manier vermijden we zware procedurele en tijdrovende kosten voor vaak kleine ingrepen. Samen met mijn collega, bevoegd voor jeugd, bouwen we zo verder aan het wegwerken van de regulitis in het jeugdwerk. Ik werk verder actief mee aan een oplossing voor de nog beperkte resterende problemen. Het gaat overwegend om lokale problematieken waar ik, in partnerschap met de betrokken lokale besturen, hen er toe beweeg om een lokaal planologisch initiatief te starten.

Ook sportinfrastructuur heeft een groot maatschappelijk belang. Daarom zal ik in overleg met de minister, bevoegd voor sport, de mogelijkheden onderzoeken in welke mate (lokale) sportinfrastructuur kan opgenomen worden op de lijst van handelingen van algemeen belang.

SD6. De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

OD25. Ruimte voor water

De beleidstransitie naar een meerlaagse waterveiligheid wordt verder uitgerold. Om deze transitie te ondersteunen werkte de CIW een actieplan uit. Een overzicht van de initiatieven is te vinden in het vierde voortgangsrapport over de aanpak van de wateroverlastproblematiek.

Inzake preventie keurde de Vlaamse Regering een actualisatie van de risicozones voor overstromingen uit 2006 goed. Er worden afspraken gemaakt met de federale overheid voor de bekrachtiging via een koninklijk besluit.

De nieuwe omzendbrief voor de toepassing van de watertoets in signaalgebieden en effectief overstromingsgevoelige gebieden zorgt ervoor dat het bewarend beleid specifiek wordt toegepast op de signaalgebieden waarvoor de Vlaamse Regering een vervolgtraject heeft goedgekeurd of zal goedkeuren. De omzendbrief biedt bijkomende richtlijnen voor zowel het wateradvies als de waterparagraaf en lijst in algemene zin randvoorwaarden op voor bebouwing in effectief overstromingsgevoelige gebieden. Het gaat hierbij over een veilige bouwhoogte, het behoud van ruimte voor water, het vermijden van ondergrondse constructies en stookolietanks. Mits het respecteren van deze voorwaarden in de advies- en vergunningverlening kan systematisch de omschakeling gemaakt worden naar een meer robuust patrimonium.

Daarnaast besliste de Vlaamse Regering over het vervolgtraject en de beleidsopties voor de 17 signaalgebieden van reeks 2.

Uit de tussentijdse resultaten voor het pilootproject Herk blijkt dat de intelligente sturing van de uitlaat van wachtbekkens op basis van de voorspelde neerslag perspectieven biedt voor de verdere afname van overstromingsschade. Afhankelijk van de eindresultaten bekijk ik een uitrol naar andere valleigebieden met verschillende wachtbekkens (bv. de Vondelbeek).

De resultaten van het project in Beersel en Sint-Genesius-Rode – om bestaande woningen en gebouwen met preventieve maatregelen beter te beschermen tegen overstromingen - zijn in mei voorgesteld aan de deelnemende gezinnen. Op basis van dit project zijn typefiches opgesteld van de meest gebruikelijke maatregelen (terugslagkleppen of schotten) en worden aanbevelingen geformuleerd voor overstromingsgevoelige gebouwen in de rest van Vlaanderen.

Inzake paraatheid wordt - na een eerste oefening in januari - een tweede oefening rond crisisbeheer gepland in oktober 2015, waarbij naast de waterbeheerders ook de provinciale en federale crisisdiensten betrokken worden.

Het symposium meerlaagse waterveiligheid op 16 november 2015 vormt het officiële startschot van de communicatiecampagne 'Hoog water zonder kater'. Deze campagne is in eerste instantie gericht naar de betrokken actoren (gemeentebesturen, hulp- en crisisdiensten, ...), maar wordt later uitgebreid naar het ruime publiek. Verder startte mijn administratie overleg op met de verzekeringssector over het omgaan met het restrisico. Ook worden verder investeringswerken uitgevoerd om het overstromingsrisico te verminderen, met onder meer nieuwe pompgemalen in het Blankaartbekken (IJzer), op het Camerlinckxgeleed in Oostende en op de Schijn in Antwerpen (Rode Weel), en wachtbekkens op de Zuunbeek (Sint-Pieters-Leeuw) en de Marke (Galmaarden). Op basis van de ervaringen met de gebiedsgerichte toepassing van meerlaagse waterveiligheid in het pilootproject voor de Maarkebeek laat ik projecten opzetten voor de Kerkebeek, de Vliet-Molenbeek en de Dommel.

Medio 2016 hebben de bekkensecretariaten een voorstel van vervolgtraject voor 151 signaalgebieden van reeks 3 klaar. Voor de resterende nog onbebouwde overstromingsgevoelige gebieden geldt de generieke aanpak die aansluit op het beleid van de

watertoets en van de meerlaagse waterveiligheid. Voor enkele signaalgebieden wordt nagegaan of de inzet van de instrumenten van het decreet Landinrichting een oplossing kan bieden.

Het onderzoek om via een decreetsaanpassing een tijdelijk bewarend beleid in signaalgebieden in te voeren, wordt afgerond. Op basis van de resultaten doe ik voorstellen ter implementatie.

Wat hydrologische modellering betreft, is fase 2 van het 'Next-Generation Tools' project gestart waarin de organisatorische en technische vereisten onderzocht worden om de huidige monitorings- en modelleringstechnologie te upgraden naar performante en meer open technologieën. De nieuwe weerradartoren in Houthalen-Helchteren zal hiertoe mee ingeschakeld worden. Ook het onderzoek naar de haalbaarheid van een 'Water Data Infrastructuur' wordt verder gezet.

OD26. Een doelmatige afvalwatersanering tegen een betaalbare prijs

De herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen werden als onderdeel van de stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) in openbaar onderzoek gelegd. Op basis van de opmerkingen en bezwaarschriften worden de definitieve plannen voorbereid voor goedkeuring eind 2015.

Het gemeentelijk subsidieprogramma 2016, deel 1, werd goedgekeurd. Dit programma omvat 25 projecten voor 30 miljoen euro. In de tweede helft van 2015 wordt deel 2 van dit programma opgemaakt. Bovendien besliste de Vlaamse Regering om het budget voor het lokaal pact voor de komende 5 jaar te verhogen van 100 miljoen euro per jaar naar 130 miljoen euro.

Begin 2015 keurde de Vlaamse Regering het optimalisatieprogramma 2016 goed waardoor nv Aquafin de opdracht kreeg 111 investesteringsprojecten uit te voeren in het kader van haar bovengemeentelijke saneringsopdracht en in het kader van het lokaal pact.

Naast de uitbouw van de saneringsinfrastructuur is ook een goed beheer ervan essentieel. Om de ecologische performantie in kaart te brengen werden twee indicatorenkaders ontwikkeld. Het gemeentelijk indicatorenkader werd in 2014 Vlaanderen-breed toegepast. Er werd extra geïnvesteerd in het verhogen van het gebruiksgemak voor de gemeenten door het invoeren van een nieuwe rapporteringstool. Het bovengemeentelijk indicatorenkader werd in 2014 toegepast voor 145 zuiveringsgebieden. Deze vertegenwoordigden samen meer dan 90% van de huishoudelijke vuilvracht van Vlaanderen en bevatten bovendien alle speerpuntgebieden uit de SGBP's. In 2015 werd de set uitgebreid met een deel van de aandachtsgebieden.

Het leertraject Rio-Leren biedt de gemeentelijke rioolbeheerders een platform om te komen tot een hogere efficiëntie.

Het optimalisatieprogramma 2017 wordt opgemaakt met de contouren van het uitbreide lokaal pact en ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Naast de verdere uitbouw van de saneringsinfrastructuur in het buitengebied zal de nadruk in dit programma liggen op de optimalisatie van de bestaande infrastructuur.

In 2016 worden alle zuiveringsgebieden gelegen in speerpuntgebieden of aandachtsgebieden opgenomen in het bovengemeentelijk indicatorenkader. Wat betreft het gemeentelijk indicatorenkader wordt ingezet op het verhogen van de gebruikswaarde van het resultaat voor de gemeente of de gemeentelijke operator.

Ik bereid een aanpassing en vereenvoudiging van het subsidiebesluit voor gemeentelijke rioleringen voor, waarbij de bevindingen van de commissie decentralisatie mee in rekening genomen worden.

De kennis over reeds behandelde onderwerpen via het platform Rio-leren (kolkenreiniging en grondverzet, controle aannemers en werftoezicht) kan verder worden uitgediept of nieuwe thema's kunnen in overleg met de doelgroep worden afgebakend en onderzocht. Gezien investeringsgerelateerde onderwerpen uitzicht bieden op de grootste optimalisaties wordt hier op gefocust.

OD27. Garanderen van voldoende, gezond en betaalbaar drinkwater

Vanaf januari 2016 gaat een nieuwe regelgeving met betrekking tot de integrale waterfactuur van kracht. De wijzingen hebben betrekking op zowel de tariefstructuur van de integrale waterfactuur (drinkwater en afvalwater) als op de regulering van de drinkwatertarieven zelf.

Vanaf 2016 wordt een uniforme tariefstructuur ingevoerd voor alle componenten van de integrale waterfactuur voor de gezinnen:

- een gelijk vastrecht per component dat verminderd wordt a rato van het aantal gedomicilieerde personen;
- een progressief variabel deel per component met prikkels om waterverspilling tegen te gaan, rekening houdend met gezinsgrootte;
- een sociale correctie van 75% op de totale integrale waterfactuur voor abonnees die aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Voor bedrijven werd de regelgeving zo aangepast dat een integrale en transparante waterfactuur mogelijk is met flexibiliteit in tariefzetting.Vanaf januari 2016 wordt daarnaast een nieuwe methode voor regulering van de drinkwatertarieven van kracht. Deze methode garandeert de kostenterugwinning van de redelijke verantwoorde kosten voor de uitbouw en het beheer van de drinkwatervoorziening. Er wordt hierbij ingezet op voorspelbaarheid van de tarieven voor een langere termijn (6 jaar), op een verhoogde transparantie door uniforme rapportering en consultatie, op efficiëntieverbeteringen bij de watermaatschappijen en op het bevorderen van duurzaam watergebruik bij de abonnees. De eerste tarieven vastgelegd volgens de nieuwe methode worden van kracht vanaf januari 2017. De VMM zal gelet op haar expertise en rol als WaterRegulator deze tariefregulering organiseren.

De waterfactuur voor de bedrijven verbeter ik door een optimale afstemming met de heffing te realiseren en de informatiedeling op de factuur te maximaliseren.

Om steeds voldoende drinkwater van goede kwaliteit te kunnen leveren, voeren de waterbedrijven een risicoanalyse uit en maken ze leveringsplannen op. De eerste generatie leveringsplannen wordt in 2016 voorgelegd.

De rol van de individuele gebruiker vergeet ik niet. Met de campagne 'gezond water ook jouw zorg' wordt zowel de problematiek van putwater, van lood in drinkwater en van

wanverbindingen met mogelijke impact op de goede werking van het openbaar waterdistributienetwerk op verschillende momenten onder de aandacht gebracht.

Een Putwateractieplan (2015) is samen met het beleidsdomein Welzijn en betrokkenen uitgewerkt en de uitvoering ervan wordt gestart. De focus van de 10 acties ligt op het inventariseren, optimaliseren en harmoniseren van het bestaande beleid, het informeren en sensibiliseren van putwatergebruikers en het verhogen van de zekerheid dat de kwaliteit van dat putwater wordt opgevolgd. De acties lopen tot het einde van de legislatuur.

Ook rond de problematiek van lood in drinkwater wordt verder gewerkt. Een tweede generatie van het actieplan Loodpreventie in drinkwater werd samen het met beleidsdomein Welzijn en betrokkenen uitgewerkt. Informatie en sensibilisering staan centraal in het actieplan waarbij ingezet wordt op een samenwerking met diverse actoren.

Het project Water en Armoede (gestart in 2015), waarbij een code van goede praktijk voor de Lokale Adviescommissie Water wordt gemaakt, loopt over 2 jaar. De acties voorzien voor het thema water in het Vlaams actieplan armoedebestrijding (VAPA) aangaande het bewaken van de betaalbaarheid van water en de jaarlijkse evaluatie en opvolging van het Algemeen waterverkoopreglement worden verder uitgevoerd. Ik zal hierbij duidelijke communicatie omtrent water verzekeren naar mensen in armoede.

OD28. Opmaak tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen met focus op gebiedsgerichte investeringen

Het openbaar onderzoek over de SGBP 2016-2021 voor de Schelde en de Maas liep af op 8 januari 2015. De overstromingsrisicobeheerplannen zijn in de SGBP's geïntegreerd en ook de herziene zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen maken deel uit van de SGBP's. Tijdens het opmaakproces van de SGBP's werd bovendien gewaakt over de afstemming met het proces van de IHD.

Eind 2015 wordt de tweede generatie SGBP's vastgesteld door de Vlaamse Regering. De opmerkingen en adviezen van het openbaar onderzoek worden verwerkt. De ontwerpplannen trekken de kaart van een gebiedsgericht waterbeheer met de aanduiding van 17 speerpuntgebieden en 56 aandachtsgebieden voor oppervlaktewater en van actiegebieden en waakgebieden in het kader van de herstelprogramma's voor grondwater.

Ondertussen verliezen we de onderbouwing niet uit het oog. In overeenstemming met de Europese richtlijn Prioritaire stoffen bouwt Vlaanderen een meetnet biota uit en stemt dit verder af op het meetnet waterbodem en het passive sampling onderzoek. VMM screende naar pesticiden, hormonen, medicijnen en nieuwe gevaarlijke stoffen in de waterketen en onderzoekt de bijdrage van de verschillende actoren hierin. In samenwerking met UA en het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen werd, met het oog op nieuwe internationale regelgeving, een onderzoek naar de impact van scrubbers en waswaters van de scheepvaart gestart.

Voor het behalen van een goede watertoestand of belangrijke kwaliteitsverbetering in de speerpunt- respectievelijk aandachtsgebieden wordt maximaal ingezet op integrale projecten en op win-wins met het landbouwbeleid (o.m. MAP 5, erosiebeleid, Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) en het natuurbeleid (in het bijzonder het IHD beleid).

OD 29. Verbetering van de grondwaterkwantiteit en –kwaliteit

Voor de grondwaterlichamen in kwantitatief ontoereikende toestand werden herstelprogramma's opgemaakt en opgenomen in de ontwerp-stroomgebiedbeheerplannen.

Na de vaststelling van de stroomgebiedbeheerplannen eind 2015 differentieer ik, op basis van de herstelprogramma's en in overeenstemming met de aanbevelingen van het Rekenhof, het vergunningen- en heffingenbeleid verder. Ook in het kader van MAP 5 worden trouwens gerichte bemestingsmaatregelen (focusgebieden, nitraatresidu) voorzien.

Ik start de nodige wetgevende initiatieven voor de herziening van het Grondwaterdecreet evenals een evaluatie die nagaat of een wijziging van VLAREM noodzakelijk is. Op basis van de resultaten van de lopende verkennende studie naar illegale winningen werk ik een verdere aanpak uit. Gekoppeld aan de herziening van het Grondwaterdecreet zal de invoering van een ecologisch tarief als alternatief bij overschakeling van grondwater naar leidingwater worden onderzocht.

De grondwaterstandsindicator zal uitgebreid worden naar de gespannen watervoerende lagen zodat opvolging van de toestand van de grondwaterlichamen in ontoereikende kwantitatieve toestand eenduidiger en frequenter kan gebeuren. Dit is eveneens in overeenstemming met de aanbevelingen uit het rapport van het Rekenhof.

OD30. Initiatieven in het kader van waterschaarste en droogte

De grondwaterstandsindicator werd verbeterd. De indicator is niet meer louter gebaseerd op de maandelijkse metingen van de grondwaterstanden; de metingen worden nu gecombineerd met modellen en met metingen van neerslag en verdamping. Verder werd ook een voorspelling geïntegreerd waarbij te verwachten grondwaterstanden voor droog, nat en normaal weer worden aangegeven, wat het mogelijk maakt om op korte termijn aan te geven wat de winningsmogelijkheden zijn voor de verschillende sectoren. De resultaten worden maandelijks gepubliceerd op de website www.waterinfo.be.

De oppervlaktewaterkwantiteitsdoelstellingen zijn door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd en doorlopen de verdere advies- en goedkeuringsprocedure.

Momenteel werk ik aan een code van goede praktijk voor de wateraudit. Een wateraudit is een instrument waarmee de huidige waterstromen en de waterbehoefte op een bedrijf in kaart worden gebracht en waarmee gekeken wordt naar mogelijke waterbesparingsmaatregelen en naar de mogelijkheden, zowel technisch als economisch, voor overschakeling op andere waterbronnen. Met de code van goede praktijk wordt beoogd de praktijk hierrond te harmoniseren.

OD31. Sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn

In 2015 werd een digitaal aangifteloket uitgebouwd. In 2016 en verder wordt het digitaal aangifteloket verder uitgewerkt met het oog op een volledig digitaliseren van het heffingenproces. In een eerste stap wordt gefocust op het digitaal uitwisselen van analyseresultaten.

Na vaststelling van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 worden de krijtlijnen voor dit maatschappelijk debat over de financiering van het integraal waterbeleid verder uitgezet in

overleg met de strategische adviesraden, met als doel om tegen medio 2018 tot gedragen financieringsvoorstellen te kunnen komen.

Ook zetten we verder in op het invoeren van een regulerende heffing die de milieukosten van het lozen van afvalwater internaliseert en bedrijven aanzet tot milieuefficiënte investeringen. Tevens worden de bestaande coëfficiënten voor de forfaitaire berekeningswijze verder geactualiseerd.

OD32. Kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de mestproblematiek in het nieuwe mestactieplan

Er werd overeenstemming bereikt met de Europese Commissie over het vijfde Mestactieplan voor de periode 2015-2018. Dit actieprogramma zet duidelijk in op een gebiedsgerichte en bedrijfsmatige aanpak van stikstof- en fosforverliezen naar het grond- en oppervlaktewater. Het actieprogramma werd vertaald in het Mestdecreet dat goedgekeurd werd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. De derogatiebeslissing van de Europese Commissie werd positief geadviseerd op het Nitraatcomité.

Naast een gericht handhavingsbeleid werd ingezet op een begeleiding op maat van de landbouwers door de bedrijfsadviseurs van de Vlaamse Landmaatschappij.

Het vijfde Mestactieplan voor de periode 2015-2018 komt in uitvoering. De uitvoeringsbesluiten bij het gewijzigde Mestdecreet zullen ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De aansturing van een duurzame bemesting in focusgebieden en bij focusbedrijven, via het hervormd nitraatresidu beleid, komt op kruissnelheid. Fosforanalyses van de bodem geven meer inzicht in de bemestingsmogelijkheden op de landbouwbedrijven. Het handhavingsbeleid, wordt omgevormd van een administratief naar gerichte terreincontroles en bedrijfsdoorlichtingen op basis van een risicoanalyse, gecombineerd met een proportioneel sanctioneringsbeleid. Ik zet verder in op een bedrijfsgerichte begeleiding op maat van de landbouwers door bedrijfsadviseurs aangevuld met een teeltgericht begeleiding door het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting.

Wetenschappelijke onderzoeken die verdere onderbouwing en uitvoering van het mestbeleid mogelijk maken worden opgestart en opgevolgd. Het hernieuwde monitoringsnetwerk voor de opvolging van de derogatie gaat van start.

OD33. Duurzaam bodembeheer faciliteert ruimtelijke ontwikkeling

Vier modelprojecten rond ambtshalve bodemsanering die uitgaan van een geïntegreerde aanpak, werden in 2015 gestart en zijn in uitvoering. Gezamenlijk opgemaakte bestekken waarin de bouw/herontwikkeling en de bodemsanering samen worden beschreven, vormen hiervoor de basis. In het kader van de administratieve vereenvoudiging bij bodemsaneringen werden de nieuwe standaardprocedures uitgewerkt. Hierdoor is het aanleveren van papieren rapporten niet meer verplicht sinds 1 september 2015, uitgezonderd voor de bodemsaneringsprojecten. De frequentie voor het indienen van tussentijdse rapporten werd verhoogd tot 3 jaar, zodat het aantal tussentijdse rapporten die beoordeeld moeten worden, sterk vermindert. De aanpak voor het extern archiveren en digitaliseren werd vastgelegd en is in uitvoering.

De voorwaarden om binnen een beschrijvend bodemonderzoek ook over te gaan tot bodemsanering, versoepel ik. Met betrekking tot het duurzaam beheer van restverontreiniging geef ik een aanzet voor een instrumentarium om de knelpunten bij restverontreiniging weg te werken, zodat extra kosten in een latere fase worden vermeden. Op basis van de in 2015 uitgevoerde evaluatie en screening van het grondverzet, voorzie ik een uitgewerkt voorstel om de grondverzetsregeling te optimaliseren (OD 35).

OD34. Investeren in brown- en blackfieldontwikkeling

De ingediende brownfieldprojecten worden door mijn administratie beoordeeld. De haalbaarheid van het project wordt ingeschat, evenals de eventueel nodige instrumenten en procedure (complexe projecten, opmaak RUP …). Vaak wordt aan dergelijk project een VIP-statuut toegekend, gezien het maatschappelijke belang. Zo krijgt het meteen een begeleiding op maat en kan de procedure vlot verlopen.

Er werden tien nieuwe brownfieldconvenanten afgesloten (september 2014 – juni 2015), met mijn administratie als regisseur. In drie van deze convenanten treedt de OVAM ook ambtshalve op naar aanleiding van een vrijstelling van saneringsplicht. In dezelfde periode zijn zes realisatieconvenanten afgesloten, waardoor de actoren geen financiële zekerheid moeten stellen. Samen met de betrokken actoren zet ik voor gronden in eigendom van de OVAM voorbeeldprojecten op om samen te leren hoe we actief kunnen bijdragen aan een geïntegreerd en duurzaam ruimtelijk materialen- en bodembeleid.

Voor een aantal brownfieldprojecten treedt mijn administratie verder op als 'regisseur': ze levert de nodige inspanningen om de uitwerking en uitvoering van het overeen te komen brownfieldproject mogelijk te maken. Indien deze ondersteuning budgettaire implicaties heeft, gebeurt dit binnen de perken van de beschikbare budgetten.

Ter ondersteuning van andere overheden bij het valoriseren van hun vastgoed, treedt de OVAM op als 'huissaneerder' voor brown- en blackfields in overheidseigendom. Zo wordt de bodemverontreiniging adequaat en kostenefficiënt aangepakt. De rol van huissaneerder laat ik onder andere nagaan in het kader van het territoriaal ontwikkelingsgebied T.OP Noordrand, dat als prioritair werd aangeduid. Ik zet verder in op de aanpak van gasfabrieken en scholen. De rol als 'huissaneerder' wordt ook voorzien bij de uitvoering van ambtshalve bodemsaneringswerken aan de Winterbeek.

Voor het traject 'Terug in omloop', dat werd uitgevoerd in samenwerking met het team van de Vlaamse bouwmeester, zal ik een vijftal concrete herontwikkelingsprojecten selecteren en deze verder begeleiden in een innovatief denk- en ontwerpproces.

Via datamining draag ik bij aan het zichtbaar maken van de potentie van brown- en blackfields bij de visievorming rond ruimtelijke ontwikkelingen, in samenwerking met het beleidsdomein Economie. Op basis van de inventarisatie en labelling wordt een beleidsvoorstel uitgewerkt, inclusief de mogelijkheden tot financiële ondersteuning, om het brown- en blackfieldbeleid verder te activeren. Er wordt nagegaan op welke manier de herontwikkeling van brown- en blackfields zo duurzaam mogelijk kan gebeuren. Ik zet daarbij maximaal in op de bundeling van de aanwezige expertise rond ruimtelijke ontwikkeling, duurzaam materialenbeheer en bodemsanering om integrale oplossingen aan te bieden en te realiseren.

OD35. Voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging en de verspreiding ervan

Het voorkomen van nieuwe bodemverontreiniging wordt niet alleen gegarandeerd door de vergunningsvoorwaarden. In de praktijk blijkt immers dat nog steeds nieuwe bodemverontreiniging ontstaat. Ik onderzoek waar er in de praktijk nog bodemverontreiniging voorkomt en wat hiervan de oorzaken zijn. Dit zal resulteren in gedragen voorstellen die leiden tot meer preventie van bodemverontreiniging. Ook wordt nagegaan voor welke nieuwe risico-inrichtingen bijkomende preventieve maatregelen mogelijk zijn, zodat het risico op bodemverontreiniging uiterst klein wordt en deze inrichtingen in de toekomst niet langer als risico-inrichtingen moeten beschouwd worden.

Er werd gewerkt aan de afstemming van het normenkader en het gebruik van uitgegraven bodem en bepaalde materiaalstromen in het Bodemdecreet, het Materialendecreet en hun uitvoeringsbesluiten in overleg met de stakeholders.

De grondverzetsregeling wordt continu opgevolgd en geëvalueerd, zodat de regeling verder verbeterd kan worden. De huidige aandachtspunten zijn de kwaliteitsborging van de traceerbaarheidsprocedure, de borgstelling voor de opslag van verontreinigde bodem bij grondreinigingscentra en de opvolging van het gebruik van de verschillende bodemachtige materialen.

Naar aanleiding van 20 jaar Bodembeleid en het Internationaal jaar van de Bodem zijn in samenwerking met verschillende entiteiten binnen de Vlaamse overheid diverse acties en evenementen opgezet in het breder kader van leefomgeving, economie, innovatie en gezondheid. In dat verband werd het Vlaams bodembeleid ook gepresenteerd op de wereldexpo in Milaan. In december wordt het 'Jaar van de Bodem' afgesloten met een event van de Europese Commissie en de drie bevoegde gewestelijke administraties.

Ik zorg er voor dat meer aandacht wordt gegeven aan de preventie van bodemverontreiniging bij bedrijven, waarbij ik meer verantwoordelijkheid geef aan de milieucoördinator. Hiervoor ontwikkel ik een sjabloon voor het jaarlijks verslag van de milieucoördinatoren waarin de verplichtingen van het Bodemdecreet worden opgenomen. Zo worden de bodemaspecten meegenomen, zonder de regelgeving te verzwaren. De resultaten van de in 2015 uitgevoerde studie rond preventie dragen hiertoe bij.

Ik leg een voorstel tot afstemming van de normenkaders en het gebruik van uitgegraven bodem en bepaalde materiaalstromen in het Bodemdecreet, het Materialendecreet en hun uitvoeringsbesluiten ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

Op basis van de lopende evaluatie stuur ik het grondverzetsysteem bij en responsabiliseer ik waar nodig bijkomend de bodembeheerorganisaties.

OD36. Duurzaam bodembeheer faciliteert de economische ontwikkeling

Bijna alle dossiers voor gesloten tankstations in Vlaanderen werden gestart door het sectorale saneringsfonds beheerd door Bofas. Bij de dossiers voor verderzetting van de activiteiten is bij circa 60% van de aangemelde tankstations de sanering afgerond. In de droogkuissector liep de aanmeldingsperiode bij Vlabotex tot 1 juli 2015. Hierdoor werden 200 aanmeldingen bereikt, wat de leefbaarheid van dit sectorfonds sterk vergroot.

Voor vier andere KMO-sectoren (glastuinbouw, garagehouders en carrosseriebedrijven, goederen- en personentransport en oppervlaktebehandeling van metalen) werden haalbaarheidsstudies uitgevoerd om de praktijksituatie en kosten-batenverhouding in te schatten. Op basis van deze haalbaarheidsstudies wordt verder overlegd met deze sectoren over de mogelijke oprichting van een sectorfonds.

Een evaluatie van de cofinancieringsregeling werd uitgevoerd. Bijsturing is op dit ogenblik niet noodzakelijk.

De 'Duurzaamheidsmeter Verontreinigde Sites' werd voorgesteld aan de sector (projectontwikkelaars, saneerders en deskundigen) en wordt in het najaar verder geoptimaliseerd op basis van hun bevindingen.

Er wordt onderzocht in welke gevallen de saneringsplicht nog steeds dermate onbillijk is, dat het aangewezen is de betreffende partijen vrijstelling te verlenen. Ik creëer de mogelijkheid voor particulieren die nooit risico-activiteiten hebben geëxploiteerd, om vrijstelling te vragen van de verplichting tot bodemonderzoek. Daarnaast bied ik de mogelijkheid om bij het oriënterend bodemonderzoek gegevens toe te voegen om vrijstelling te vragen van een eventuele saneringsplicht, zodat overtollige procedures maximaal worden vermeden.

Ik verlaag de financiële zekerheden bij overdrachten indien de saneringsplicht wordt overgenomen door de verwerver. Bovendien laat de bundeling van diverse onderzoeksstappen toe dat gronden sneller overgedragen kunnen worden.

OD37. Duurzaam bodembeheer is essentieel voor een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving

De onderhandelingen om te komen tot een Belgisch stookolietankfonds werden opnieuw gestart. Momenteel wordt gewacht op het standpunt van de federale regering.

Het protocol met het gemeenschapsonderwijs (GO!) voor de ondersteuning van scholen met betrekking tot bodemonderzoek en –sanering werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Tot einde juni 2015 werden 321 percelen opgenomen via sitebesluiten voor woonzones in Kalmthout, Sint-Niklaas, Zemst, Lokeren, Gent, Mariakerke, Roeselare en Eeklo.

De bescherming van onze drinkwaterreserves als een van onze natuurlijke rijkdommen is een belangrijke prioriteit in het bodembeleid. De drinkwatermaatschappijen werden gecontacteerd met betrekking tot de risicogronden in hun eigendom die in de gemeentelijke inventaris opgenomen zijn.

Omwille van de hoge kostprijs van waterbodemsaneringen gebeuren de effectieve saneringen van de 15 waterbodems van de 'lijst van prioritair te onderzoeken waterbodems' volgens een bijkomende prioritering en het beschikbaar komen van middelen.

De huidige aanpak voor de bodemonderzoeken en -saneringen van reeds gekende risicogronden in de beschermingszones voor grondwaterwinning, de woonzones en de geïntegreerde aanpak van bodemsanering en renovatie (met ook aandacht voor de asbestproblematiek) wordt verdergezet en uitgebreid. De inspanningen om te komen tot een stookolietankfonds worden verdergezet.

Gelet op de stijgende interesse in volkstuintjes (zeker in stedelijke omgeving), werk ik een aanpak uit ter voorkoming van eventuele risico's die veroorzaakt zouden kunnen worden door historische bodemverontreiniging.

Een zwaar verontreinigde waterbodem vormt in sommige gevallen een hinderpaal voor verdere kwaliteitsverbetering. Mijn administratie zoekt samen met andere overheden en ontwikkelaars naar opportuniteiten om bij de herontwikkeling van terreinen de nabijgelegen waterlopen te onderzoeken en te saneren.

OD38. Ontsluiten en aanbieden van kwalitatieve informatie met betrekking tot bodemverontreiniging

Om een goed beleid te kunnen voeren, is informatie en kennis over aanwezige risico-activiteiten en bodemverontreiniging essentieel. In 2015 werd met de bodembeheersorganisaties en de provincies nagegaan of data-uitwisseling met het oog op inventarisatie mogelijk is. De provincies stellen de beschikbare archiefdata vlot ter beschikking. Tot op heden hebben 54 gemeenten bevestigd dat de gemeentelijke inventaris volledig is. Een kwaliteitsscreening is uitgewerkt en wordt verfijnd.

Een aanpak voor de responsabilisering van de erkende bodemsaneringsdeskundigen is lopende. Een objectief beoordelingskader voor het veldwerk werd opgesteld. De uitwerking van een leidraad auditering werd gestart. Stroomschema's voor proces- en detailcontrole en navolgende trajecten werden uitgewerkt alsook voorstellen omtrent criteria ter beoordeling van de verschillende aspecten van een bodemonderzoek. Deze worden afgetoetst met de stakeholders.

Ik zal de bodemdossiers verder digitaliseren. Hiertoe worden de oudere bodemonderzoeken versneld gedigitaliseerd zodat kwaliteitsvolle informatie vlot toegankelijk is voor alle relevante partijen tegen eind 2019. De gronden met historische risico-activiteiten worden verder geïnventariseerd, zodat ernstige risico's zo snel mogelijk aan het licht komen en eventuele vertraging bij ruimtelijke ontwikkelingsprojecten vermeden kan worden. Hierbij geef ik prioriteit aan kwetsbare gebieden, en dan vooral de beschermingszones voor grondwaterwinning. In tweede instantie geef ik prioriteit aan regio's en gemeenten met het grootste ontwikkelingspotentieel en de meeste bevolkingsimpact, gelet op het belang voor ruimtelijke ontwikkeling.

OD39. Actief de bodem beschermen tegen verlies van organische stof, erosie, verdichting en afdichting

Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid werd vertaald in Vlaamse regelgeving (beheerovereenkomsten, VLIF-steun, bedrijfsadvies, milieurandvoorwaarden, vergroening). Een expertenwerkgroep heeft een tussentijdse evaluatie van de economische en technische haalbaarheid van de verstrengde randvoorwaarden erosiebestrijding afgerond.

De tussentijdse evaluatie van de verstrengde randvoorwaarden erosiebestrijding wordt afgerond tegen eind 2015. In het najaar van 2015 wordt het groot aantal bezwaren tegen de erosiegevoeligheidskaart 2015 afgehandeld en wordt de erosiegevoeligheidskaart 2016 opgemaakt. De campagne 'Zoek de bodemhelden' start op 1 oktober 2015 (en duurt heel de maand oktober). In de loop van 2016 actualiseer ik de erosiekatern van de praktijkgids 'Water in de land- en tuinbouw'.

OD40. Een kader scheppen voor duurzaam beheer van de ondergrond met het oog op een milieuveilige en efficiënte valorisatie van natuurlijke rijkdommen

Het tweede Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan werd definitief vastgesteld en het uitvoeringsbesluit bij het Oppervlaktedelfstoffendecreet werd aangepast in functie van het gewijzigde decreet. Zo legde ik zowel een actieplan voor de komende vijf jaar als een juridische basis voor processen met het oog op nieuwe ontginningsgebieden vast, die invulling geven aan het principe van maximale zelfvoorziening, voor zover ecologisch en economisch haalbaar, en met prioriteit voor het inzetten van alternatieve materialen.

Voor diepe geothermie werd, in overleg met mijn collega, bevoegd voor energie, een aanpassing aan het decreet Diepe Ondergrond principieel goedgekeurd, dat een vergunningenstelsel instelt om deze aardwarmte te kunnen opsporen en winnen in exclusieve volumegebieden. Dit vergunningenstelsel biedt aldus rechtszekerheid voor potentiële investeerders. Met deze aanpassing aan het decreet Diepe Ondergrond werd ook een juridische basis gelegd voor een Structuurvisie inzake de Diepe Ondergrond met het oog op een planmatig en duurzaam beheer ervan. Het uitvoeringsbesluit zal worden aangepast in functie van het gewijzigde decreet. . Ik laat een eerste inventarisatie opmaken van de mogelijkheden en het huidig gebruik van de diepe ondergrond. Daarnaast laat ik ook een ontwerp opmaken voor aanpassingen aan het VLAREM die specifiek gericht zijn op het winnen van diepe aardwarmte.

Voor het opsporen en winnen van koolwaterstoffen met gebruikmaking van grootvolumehydrofracturering (zoals bij schaliegas) werd in 2014 een tijdelijk moratorium uitgeroepen, waardoor voor deze activiteiten geen vergunningen in het kader van het decreet Diepe Ondergrond verleend kunnen worden.

Via de verdere aansturing van het Vlaams Kenniscentrum Ondergrond werd het Geologisch 3D-model van Vlaanderen verder gedetailleerd en werd een delfstoffenmodel voor leem ontwikkeld.

Bij het nastreven van een sterkere kennis van de ondergrond zal het gebied van het grensoverschrijdend (hydro)geologisch 3D-model in de grenszone met Nederland verruimd worden. Ik laat een delfstoffenmodel voor zand en grind in het noordoosten van Vlaanderen ontwikkelen en zorg voor afstemming tussen het geologisch en het hydrogeologisch 3D-model van Vlaanderen.

OD41. Verdere vermindering van luchtverontreinigende emissies

Via de Belgische interventie op de Europese Milieuraad droeg ik bij tot het redden van de belangrijke richtlijn Nationale emissieplafonds (NEC) die de Europese Commissie wou intrekken. Ook in de ondertussen afgeronde onderhandelingen rond de richtlijn Middelgrote Stookinstallaties (MCP) droeg ik bij tot het overeind houden van het nodige ambitieniveau.

Ik analyseerde in overleg met de doelgroepen het potentieel aan maatregelen om de emissies te verminderen en de nieuwe Europese voorstellen voor nationale emissieplafonds te halen. Voor NO_x en NH_3 spoorde dit samen met het generieke beleid in het kader van de Vlaamse Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Nieuw uitgewerkte maatregelen zijn de regelgevingen voor het verminderen van de uitstoot van stof door de bouwsector en voor de beperking van fugitieve vluchtige organische stoffen (VOS) emissies van opslagtanks van chemie en raffinage.

Ik start met de uitwerking van een nieuw NEC-emissiereductieprogramma met maatregelen om de emissies van stationaire en mobiele bronnen te verminderen voor de zichtjaren 2020, 2025 en 2030. Ik ga hierbij in overleg met de betrokken sectoren op zoek naar extra reductiepotentieel voor VOS, PM, SO_2, NO_x, en NH_3. Beide laatste polluenten kaderen mee in de context van de PAS, waarmee ik de instandhoudingsdoelstellingen voor ecosystemen duurzaam wil realiseren. De omzetting van de MCP-richtlijn wordt hierin geïntegreerd.

Voor de raffinaderijen worden de globale emissiegrenswaarde herzien, afgestemd op de BAT-conclusies en de reductienoden in het kader van PAS, NEC en de luchtkwaliteitsdoelstellingen. De VLAREM-wetgeving voor het controleren van lekemissies in raffinaderijen en tankopslag wordt geactualiseerd via de lopende wijzigingsvoorstellen. Voor de maatregelen om de emissies van de transportsector te verminderen verwijs ik naar OD60.

OD42. Lokale luchtkwaliteit verbeteren in hotspotzones zoals stedelijke gebieden, industriegebieden en landbouwzones

Ik voerde het Vlaams Luchtkwaliteitsplan en het lokale plan voor Antwerpen verder uit. In samenwerking met de gemeenten Evergem en Zelzate, de stad Gent, de provincie Oost-Vlaanderen, het havenbedrijf Gent, het projectbureau Gentse kanaalzone en VEGHO komt ook een actieplan voor de Gentse kanaalzone en agglomeratie Gent tot stand.

Mede als gevolg van de actieplannen werden in 2014 de grenswaarden voor fijn stof voor het eerst op alle meetposten gerespecteerd en is er ook een verdere daling van de NO_2-concentraties.

Ik maak ook een grondige evaluatie van het Vlaamse Luchtkwaliteitsplan dat eind 2015 afliep en werk waar nodig nieuwe acties uit. We blijven de concentraties in hot spot zones opvolgen en waar nodig corrigerende maatregelen ontwikkelen.

Voor de verbetering van lokale luchtkwaliteitsknelpunten nam ik een belangrijke stap door de goedkeuring van het decreet en besluit rond lage emissiezones. Ik maakte ook werk van de praktische toepassing zoals de uitbouw van een databank met nummerplaatgegevens.

Ik gaf uitvoering aan het actieplan ter vermindering van de emissies en depositie van en blootstelling aan dioxines en PCB's. In 2014-2015 was er een benchmarkstudie van shredders en grote schrootverwerkers naar de te nemen algemene en bedrijfsspecifieke maatregelen voor de verdere vermindering van emissies van dioxines en PCB's. Medio 2015 volgden hieruit de nodige handhavingsacties.
Op basis van de benchmarkstudie en van een vergelijkende studie van opgelegde bijzondere voorwaarden wordt onderzocht of er nieuwe of aangepaste algemene maatregelen in de sectorale voorwaarden van VLAREM verankerd moeten worden en wordt zo nodig een regelgevend initiatief genomen. Mijn administratie volgt de correcte uitvoering van de maatregelen, die voortvloeien uit de handhavingsacties, nauwgezet op.

OD43. Verhogen van de lokale leefkwaliteit

De wensbeelden en voorgestelde aanpak, als onderdeel van het ontwerp Milieubeleidsplan, worden in het najaar 2015 ter consultatie voorgelegd aan stakeholders en burgers. De weerhouden acties wil ik vervolgens uitvoeren in samenwerking met lokale overheden. Ik werk hiervoor een aangepast instrumentarium uit. De realisatie van de acties zal zich laten voelen in een versterking van de ecologische en sociale waarden van onder andere tuinen, openbaar domein en bedrijventerreinen. Naast de MINA 5 acties moeten ook de projecten 'Bedrijven en Biodiversiteit' en het scholenproject met studenten Landschaps- en tuinarchitectuur en studenten Groenmanagement hiertoe bijdragen.

Het verhogen van de leefkwaliteit is ook prioritair in T.OP Limburg (OD19) en wordt zo gebiedsgericht getoetst. Als hefboom breng ik samen met het Departement MOW en betrokken partners de haalbaarheid en meerwaarde van een innovatief en intermodaal mobiliteitssysteem in beeld als ondersteuning voor duurzaam ondernemen, de ontwikkeling van een belevingsroutenetwerk en gezonde verstedelijking.

OD44. Blootstelling aan overmatig geluid en geur verminderen

In uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai zijn ontwerp geluidsactieplannen 2e ronde/2e fase opgemaakt voor de luchthaven Brussel-Nationaal, voor de agglomeraties Antwerpen, Gent en Brugge en in afwerking voor de belangrijke wegen en spoorwegen.Na publieke raadpleging worden de geluidsactieplannen definitief vastgesteld.
In uitvoering van de Europese richtlijn omgevingslawaai wordt de derde cyclus aangevat, met als eerste stap de opmaak van nieuwe geluidskaarten (met als referentiejaar 2016).

De praktische toepassing en handhaving op het terrein van de regelgeving voor muziekactiviteiten werd onderzocht via een uitgebreide bevraging van stakeholders. Op basis van de onderzoeksresultaten uit 2015 wordt de regelgeving voor muziekactiviteiten geëvalueerd, wat aanleiding kan geven tot optimalisatie van de regelgeving en de uitvoering ervan.

De stille gebieden in Vlaanderen werden verder beschermd door uitreiking van een nieuw kwaliteitslabel in Voeren en door verlenging van twee andere, in Tessenderlo en Bornem. De werking van de interdisciplinaire overleggroep rond Stilte en Rust (STErIO) wordt verdergezet. In het komende werkjaar wordt de ontwikkeling van een leidraad beoogd waarin handvaten worden aangereikt rond het conserveren en beheren, het duurzaam ontsluiten en ontwikkelen van stilte- en rustgebieden in Vlaanderen.

In uitvoering van het Vlaamse geurbeleid werd in overleg met de nv Aquafin een code van goede geurpraktijk voor rioolwaterzuiveringsinstallaties gepubliceerd en nuttig gebruikt in de praktijk.

Voor asfaltcentrales publiceer ik een sectorale code van goede geurpraktijk in overleg met de sector. Geur-, rook- en geluidshinder van kleinschalige lucht- en dampafvoersystemen wordt behandeld in een code van goede praktijk die eveneens wordt klaargemaakt voor publicatie.

OD45. Kwantificeren en verminderen van de impact van milieuverstoring op de gezondheid met specifieke aandacht voor de kwetsbare groepen in onze maatschappij

In 2015 communiceerde ik de resultaten van het Vlaamse humane biomonitoringprogramma (VHBP) in de Gentse Kanaalzone en startte ik samen met de betrokken lokale actoren met het beleidsvertalingsproces onder de vorm van een geïntegreerd milieu- en gezondheidsactieplan (faseplan).

Ik ontwikkelde, samen met de beleidsdomeinen Welzijn en Onderwijs, een projectplan voor preventiemethodieken voor de verbetering van de binnenluchtkwaliteit op school.

Ik lanceerde de campagne 'Gezond uit eigen grond' en de praktijkgids voor gezond tuinieren. In overleg met terreinorganisaties zoals Samenlevingsopbouw en Netwerk tegen armoede startte ik met de voorbereiding van het pilootproject om personen met een lage socio-economische status (extra kwetsbaar voor milieuvervuiling en moeilijk bereikbaar door algemene campagnes) te ondersteunen en te sensibiliseren rond milieu en gezondheid.
In overleg met de Vlaamse Ombudsdienst optimaliseerde mijn administratie het bestaande klachtenbeheersysteem.

Ik finaliseer het faseplan voor de Gentse Kanaalzone en start met het faseplan (de beleidsvertaling) van de resultaten van het Vlaamse Humane Biomonitoringprogramma 2012-2015.

Ik voer het projectplan voor de verbetering van de binnenluchtkwaliteit op school uit samen met de minister, bevoegd voor volksgezondheid, en de minister, bevoegd voor onderwijs. Ik stel concrete gezondheidskundige richtlijnen op voor woningrenovaties in het kader van maximale energie-efficiëntie.

OD46. Verankering en vrijwaring van natuur- en bosgebieden

Via de gebiedsgerichte planningsprocessen voor AGNAS bakende ik het afgelopen jaar ca. 700 ha bijkomend natuur- en bosgebied af (OD21). Het actieplan 'ruimtelijke bedreigde bossen' is in uitvoering. De voorziene aanpassingen aan de wetgeving rond boscompensatie zijn doorgevoerd en operationeel. Ik liet het intern beoordelingskader aanpassen waaraan geplande ontbossingen worden gecheckt bij behandeling van aanvragen rond ontheffing op verbod tot ontbossen en bij de advisering van stedenbouwkundige vergunningen tot ontbossen. Een omzendbrief met oog op ondersteuning van de lokale besturen wordt voorbereid.

Via de gebiedsgerichte planningsprocessen voor AGNAS zorg ik verder voor een definitieve of voorlopige vaststelling van een aantal RUP's en het starten van de goedkeuringsprocedures voor de RUP's waarvoor het voortraject afgerond kan worden (OD21).

Ik voer het actieplan 'ruimtelijke bedreigde bossen' verder uit en zet tegelijkertijd in op het uitwerken van een snelle en globale bescherming van de toplaag.

De eerste pilootcases waarbij het instrument herverkaveling met planologische ruil wordt ingezet, komen in uitvoering.

Met de uitvoering van inrichtingsprojecten (Brugse Veldzone, …) wordt verder ingezet op het behoud en versterking van de natuur en op de ontsnippering van de open ruimte.

OD47. Het behoud en de ontwikkeling van meer en betere natuur in de nabije buurt van alle Vlamingen stimuleren

In het kader van het project 'Natuur in je Buurt' ondersteunde ik vier groene kwaliteitsvolle projecten in Kortrijk, Peer, Hoegaarden en Borsbeek. De opleiding 'Publieke ruimte in verbinding' werd wegens succes voor de 2de keer aangeboden aan steden en gemeenten. Het vademecum 'Heesters' werd afgewerkt en er wordt verder gewerkt aan het vademecum 'Ontwerp'. Creatieve concepten werden in samenwerking met verschillende partners uitgewerkt voor de 'Groene Bazar' en de Dag van het Park. Op de Vlaamse week in Gdansk werd tijdens het Congres over Stadsontwikkeling 'stedelijk groen' onder de aandacht gebracht.

Duurzame mogelijkheden op vlak van natuurbeleving werden aanzienlijk verruimd via de goedkeuring van toegankelijkheidsregelingen. Een aanbod van permanente en zomerspeelzones in bossen is ontsloten via www.natuurenbos.be/spelen.

Het project 'Natuur in je Buurt' wordt verder uitgevoerd. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling, uitwisseling en ter beschikking stellen van kennis en expertise voor de ondersteuning van het lokaal beleid en beheer van natuur in de buurt. Steden en gemeenten worden ondersteund bij het uittekenen van een doordacht groenbeleid. Er wordt gezocht naar gemeenten die het concept van natuurbegraafplaatsen in Vlaanderen willen operationaliseren. De campagne 'Pimp je Speelplaats' in samenwerking met verschillende partners zorgt voor extra groene speelruimte.

Ik zet verder in op de verhoging van natuurbeleving via de opmaak van toegankelijkheidsregelingen met minimale regellast. Het aanbod aan speelzones in de onmiddellijke buurt van jeugdlokalen wordt verruimd. Nieuwe pilootprojecten rond beleving worden opgezet: natuur en toerisme, natuur en cultuur, natuur en sport (natuurlopen), … De nieuwe natuurbelevingswebsite www.natuurenbos.be ondersteunt de communicatie over het belevingsaanbod en –beleid.

Via landinrichting zet ik verder in op de realisatie van groene investeringen onder de vorm van parken en stadsrandbossen in verstedelijkte gebieden.

Ik werk verder aan de realisatie van 1000 ha bijkomend toegankelijk groen in de Vlaamse Rand zowel door aanleg van nieuwe groene ruimte als door het bijkomend openstellen van bestaande groengebieden in samenwerking met alle betrokken partijen.

OD48. Werken aan het behoud, het herstel en de versterking van biodiversiteit en ecosystemen

Afgelopen jaar werden de soortenbeschermingsprogramma's (SBP) bever en Antwerpse haven vastgesteld. Andere SBP's voor onder andere hamster en grauwe kiekendief zijn bijna klaar. Bij de beslissing over het al dan niet implementeren zal rekening worden gehouden met de financiële implicaties.

Na de behandeling van de bezwaren uit het openbaar onderzoek voor de vaststelling van historisch permanente graslanden keurde de Vlaamse Regering een conceptnota goed met de vervolgstappen in dit dossier.

De verdere uitbreiding van private bossen met een uitgebreid beheerplan en de verdere uitbreiding van natuurreservaten zorgden voor een stijging van de oppervlakte onder effectief natuurbeheer.

De code van goede praktijk ter preventie van schade door inheemse diersoorten werd via de communicatiecampagne 'De natuur als goede buur' ruim verspreid. Een actieplan rond de steenmarter werd uitgerold. Voor de implementatie van de Europese Verordening betreffende de invasieve uitheemse soorten werd een samenwerkingsovereenkomst tussen de verschillende betrokken overheden opgemaakt. Het detectiesysteem voor de waarneming van invasieve soorten werd verder ontwikkeld.

Het doelpubliek voor de projectoproep voor de aankoop van te bebossen gronden breidde ik uit naar privépersonen en privaatrechtelijke rechtspersonen.

Er werd ingezet op de effectieve realisatie van Europese natuurdoelen en de bevordering van de landschapsecologische samenhang tussen natuurgebieden.

De 'SBP's voor vleermuizen, roerdomp, knoflookpad en twee vlindersoorten worden afgewerkt. Bij de beslissing over het al dan niet implementeren zal rekening worden gehouden met de financiële implicaties. De opmaak van vier nieuwe 'SBP's wordt gestart. De verboden en de verplichtingen voor de soorten op de Europese lijst van invasieve exoten worden uitgewerkt. De code van goede praktijk voor het voorkomen van schade door diersoorten wordt geëvalueerd.

De historisch permanente graslanden stel ik definitief vast met behoud van de huidige bescherming. De aanduiding van de graslanden wordt afgestemd op de aanduiding van de perceelsarealen 'ecologisch kwetsbaar blijvend grasland' in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De graslanden zullen daardoor zowel door de natuur- als door de landbouwwetgeving beschermd worden.

Parken en groene zones in verstedelijkte zones breid ik verder uit met het oog op het verhogen van de biodiversiteit en de leefbaarheid in en rond de stedelijke omgeving verder uit. Ik blijf inzetten op beheerovereenkomsten met landbouwers.

OD49. Voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) wordt tegen 2020 70% van de benodigde oppervlakte onder correct beheer gebracht en 16 habitats worden in een gunstige of verbeterde staat van instandhouding gebracht

Na de goedkeuring van de IHD's voor de Speciale Beschermingszones (SBZ) startte de implementatiefase. Er liepen besprekingen met doelgroepenorganisaties en lokale overheden. Deze moeten leiden tot de eerste versie van de managementplannen (MP 1.1). Hierbij streef ik naar maximale realisatie van de doelen door de 'sterkste schouders' (het ANB en terreinbeherende verenigingen aangevuld met andere overheden) en een beschrijving van de nodige acties in elke SBZ. Beslist beleid en aandachtspunten uit andere beleidsvelden (o.a. onroerend erfgoed, waterbeleid) worden hierin volwaardig meegenomen. Het voorontwerp Vlaams Natura 2000-programma met de nodige inspanningen en het budgetplan voor het

instandhoudingsbeleid tot 2020 werd ter bespreking aan de doelgroepen voorgelegd. De Omzendbrief Passende beoordeling bracht een duidelijk kader voor de beoordeling van vergunningsaanvragen ten aanzien van de IHD's. Concrete criteria worden daarbij aangereikt via praktische wegwijzers. De webtool 'voortoets' laat aanvragers toe om een eerste screening te doen van de mogelijke effecten van hun project of plan. Er werd flankerend beleid uitgewerkt voor de rode en oranje bedrijven.

Twee belangrijke doelen voor het komende jaar zijn de goedkeuring van de MP 1.1 voor alle Speciale Beschermingszones waarvoor doelen zijn vastgelegd, en het Vlaams Natura 2000-programma. Het goedgekeurde Natura 2000-programma vormt de wettelijke basis voor de V-PAS en het kader voor de MP 1.1.

De goedkeuring van MP 1.1 vormt de eerste fase van de implementatie op SBZ-niveau. In de tweede fase worden de vrijwillige realisaties van de doelen in kaart gebracht in de vorm van MP 1.2.

Er loopt binnen het ANB een traject om de drie S-IHD-rapporten en de hierop gebaseerde S-IHD-besluiten voor de vogelrichtlijngebieden Peer, Kuifeend en Linkerscheldeoever volgens de meest geëigende procedure goed te keuren.

Wat betreft de passieve implementatie van de Europese natuurdoelen via de passende beoordeling gekoppeld aan de vergunningverlening, wordt de voortoets uitgebreid en worden de praktische wegwijzers voor de andere effectgroepen naast 'eutrofiëring via lucht' en 'verzuring via lucht' uitgewerkt.

Het proces rond de realisatie van instandhoudingsdoelen buiten SBZ, bossen en leefgebieden van soorten wordt gestart.

Via geïntegreerde beheerplannen en bijhorende subsidies en het volledig programma natuurinrichting zet ik verder in op de realisatie van IHD's. Ook in ruilverkavelings- en landinrichtingsprojecten, in overlap met SBZ, worden IHD's gerealiseerd. Een IHD-grondenbank wordt operationeel.

OD50. Voor verzurende en vermestende stikstofdeposities wordt een programmatische aanpak ontwikkeld (PAS)

Voor de begeleiding van het traject naar de toekomstige definitieve PAS werd intensief samengewerkt in diverse PAS-stuur- en werkgroepen en het regiebureau.

De prognoses voor de stikstofuitstoot onder huidig beleid (BAU) en mogelijke toekomstige reductiepotentiëlen voor de stikstofuitstoot bij industrie, transport, landbouw en gebouwenverwarming zijn uitvoerig gedocumenteerd. De omzendbrief passende beoordeling met inbegrip van de praktische wegwijzers voor eutrofiëring (verzuring) en vermesting, een PAS-lijst met ammoniakemissie-reducerende technieken en een significantiekader voor de overgangsperiode hebben tot doel de vergunningverlening systematisch te laten verlopen.

In het kader van het flankerend beleid, keurde de Vlaamse Regering een inrichtingsnota goed voor de landbouwbedrijven waarvan de actuele uitstoot zeer sterk bijdraagt tot de stikstofbelasting van Europees te beschermen neer (zgn. 'rode' bedrijven). In het kader van de PAS werden op het vlak van digitaal informatiebeheer bijkomende inspanningen geleverd. Er

werd gewerkt aan de databanken voor passende beoordeling en omgevingsvergunningen. Het normeringsonderzoek rond milieudruk voor habitats en het onderzoek naar de effectiviteit van herstelbeheer in het kader van de weerbaarheid tegen overmatige stikstofdepositie werden opgestart.

In de aanloop naar de DPAS (Definitieve PAS) zoek ik naar een evenwichtige combinatie van generieke maatregelen, een brongericht vergunningenbeleid en een effectief herstelbeheer.

Met het oog op een sectorale verdeling van de reductie-inspanningen zullen de prognoses van de depositie verder worden uitgewerkt en in overleg met de doelgroepen in kaart worden gebracht.

De toepassing van het significantiekader bij het brongerichte vergunningenbeleid wordt herbekeken, in samenhang met generiek te nemen maatregelen en de operationalisering van het herstelbeheer.

Bijkomende inspanning gaat uit naar de juridische onderbouwing van de totstandkoming van de DPAS en het ontwikkelen van ICT-instrumenten voor dataverzameling en –analyse om de ontwikkelruimte te kunnen bepalen. Het onderzoek rond herstelbeheer en habitatnormering wordt geoperationaliseerd. De databanken passende beoordeling en omgevingsvergunningen worden verder uitgebouwd.

SD7. Vlaanderen op weg zetten naar een kringloopeconomie

OD51. Het Vlaams Materialenprogramma realiseert de transitie duurzaam materialenbeheer

De inzichten en ervaringen van het Vlaams Materialenprogramma (VMP) werden benut bij de opmaak van de transversale beleidsnota en de vormgeving van het clusterbeleid.

Het actieprogramma van het VMP, Agenda 2020, werd geactualiseerd en verder uitgevoerd. Daarbij zijn 6 strategische hefboomprojecten geselecteerd die inzetten op:
1) uitbouwen van Vlaanderen als Europese recyclagehub via zeehavens;
2) versterken van het jobpotentieel binnen een circulaire economie;
3) bevorderen circulaire economie op verschillende ruimtelijke schaalniveaus;
4) versterken van de Vlaamse recyclage-industrie voor metalen, composieten en nutriënten;
5) innovatieve bouwconcepten voor energie- en materiaalbewust bouwen in de welzijns- en zorginfrastructuur;
6) business model innovatie.
Voor elk van deze strategische hefboomprojecten is een projectvoorstel uitgetekend, zijn partners gemobiliseerd, en worden de eerste resultaten zichtbaar.

Het Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer deed onderzoek naar de socio-economische meerwaarde van duurzaam materialenbeheer binnen een circulaire economie. Plan C zette verder in op het begeleiden van bedrijven die een switch willen maken naar een circulair business model in samenwerking met onder meer het innovatiecentrum, AO en VITO.

De werking van het VMP wordt geoptimaliseerd waarbij sterk wordt ingezet op een betere afstemming en integratie van de drie pijlers. Het VMP zal hierbij inhaken bij het transversaal beleid en het clusterbeleid van de Vlaamse Regering. Het VMP zal nog verder worden ingezet

als hefboom richting Europa. Naast de operationele werking blijven zowel de onderzoeksactiviteiten als de activiteiten van Plan C (als netwerk voor transitie-experimenten om tot nieuwe business modellen te komen) een essentieel onderdeel van het VMP als transitie.

Voor de verdere operationalisering van het VMP zet ik in op het uitbouwen van publiek-private samenwerkingsprojecten die mikken op onbenut economische potentieel, innovatie(doorbraak)capaciteit en verhoogde competitiviteit. De zes strategische hefboomprojecten vormen hierbij belangrijke aanzetten.

Ik stimuleer hierbij de economische ontwikkeling van de Genkse regio in lijn met de principes van de circulaire economie om een aantal waardeketens in de regio te realiseren (bouwmaterialen met CO_2-captatie, rubberrecyclage en veranderingsgerichte bouwsystemen). Ik zet de gebiedsgerichte werking T.OP Limburg in om hiervoor continuïteit en samenwerking met de brede waaier van betrokken partners te faciliteren. Ik detecteer zo kansen en bouw een draagvlak op voor gezamenlijke pilootprojecten die niet alleen van betekenis zijn voor de transitie naar de circulaire economie, maar ook voor de ruimtelijke transformatie van de Genkse regio.

Om Vlaanderen uit te bouwen tot recyclagehub worden best practices en onderbenutte mogelijkheden voor een selectie van internationaal belangrijke productgroepen of materiaalstromen in kaart gebracht. Hierbij wordt gezocht waarvoor Vlaanderen nieuwe logistieke en recyclage-activiteiten kan ontwikkelen. Voor een tweetal stromen voorzie ik in samenwerking met de relevante bedrijfspartners een uitgewerkte business case tegen eind 2017.

Om het jobpotentieel binnen de circulaire economie te versterken, organiseer ik in samenwerking met de VDAB een jobbeurs rond dit thema. Prioritair gaat de aandacht naar een opleidingstraject in de kunststoffensector.

Daarnaast wordt duurzaam materialenbeleid binnen een circulaire economie ook Europees verankerd via deelname aan Europese projecten en ondersteuning van de acties om een ambitieus voorstel voor de realisatie van een kringloopeconomie op de Europese beleidsagenda te plaatsen.

OD52. De hoeveelheid restafval van burgers en bedrijven vermindert verder

Een beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen is in opmaak in samenspraak met de stakeholders. In dit plan engageren lokale besturen en bedrijven zich tot een verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Voor negen clusters van gelijkaardige lokale besturen wordt een specifieke doelstelling vooropgesteld met acties voor verschillende stromen en thema's (hergebruik, organisch-biologisch afval, papier, kunststoffen, grof vuil). Via een studie peilde mijn administratie naar de ecologische en economische impact van de mogelijke invoering van een verplichte selectieve inzameling van kunststoffen door bedrijven. Een capaciteitsplanning met duidelijke maximumgrens vormt een stimulans naar meer hergebruik en recyclage.

Na afloop van het openbaar onderzoek voorzie ik tegen medio 2016 een definitief goedgekeurd beleidsplan voor huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen. Ik voorzie

ook een gewijzigd VLAREMA met onder meer aanpassingen gericht op een betere selectieve inzameling van kunststoffen bij bedrijven. Een belangrijke beleidslijn tijdens de planperiode is de afstemming van de afvalverbrandingscapaciteit in Vlaanderen op de nog resterende hoeveelheid restafval.

Een optimale inzet van heffingen is cruciaal voor een betere marktpositie van recyclage in het kader van de uitbouw van een circulaire economie. De nodige hervorming is voorzien met zowel het regulerend als financierend karakter als vertrekpunt.

Met Gent en Bertem werd een samenwerkingsverband afgesloten. Een nieuw subsidiekader voor lokale initiatieven die op een innovatieve manier duurzaam materialenbeheer aanmoedigen, leverde de eerste projecten op.

Op basis van een geherorïënteerde visie op Enhanced Landfill Mining geef ik ELFM verder invulling via een duurzaam beheer van stortplaatsen, met een geïntegreerde aanpak voor bodemsanering, en het beschikbaar stellen van ruimte en grondstoffen als voornaamste drijfveren. Een uitvoeringsplanning wordt opgesteld.

De toepassing van de producentenverantwoordelijkheid en de werking van de beheersorganismen wordt geoptimaliseerd in functie van het sluiten van materiaalkringlopen en het stimuleren van de kringloopeconomie. Ik kies hierbij voor de verdere uitbouw van de inzet van milieubeleidsovereenkomsten. De lopende studie over de rol van de beheersorganismen in de afvalmarkt zal meer duidelijkheid brengen omtrent de rol en de handelingsvrijheid van beheersorganismen binnen de afvalmarkt.

Ik maak afspraken met de lokale besturen en andere relevante actoren zoals de betrokken bedrijfssectoren en NGO's, voor de bestrijding van zwerfvuil en sluikstorten. Samen met de minister, bevoegd voor mobiliteit, werk ik een aanpak uit voor specifieke locaties (parkings langs wegen, vermindering van het drijfvuil in waterlopen en rivieren en de aanleg van overslagcentra voor afvalafgifte langs waterwegen).

Ik voerde onderzoek uit naar de invoering van statiegeld op eenmalige drankverpakkingen in Vlaanderen. De studie onderzocht de ecologische, economische en maatschappelijke impact van een mogelijke invoering. Er loopt bijkomend onderzoek naar de piste waarbij statiegeld ingevoerd wordt op alle eenmalige kunststof drankverpakkingen en blikjes, met verplichte inzameling via grote distributie en vrijwillige inzameling op recyclageparken, publieke plaatsen en kleine distributie. In het najaar van 2015 wordt beslist statiegeld al of niet in te voeren. Voor het nemen van deze beslissing wordt ook rekening gehouden met de alternatieven die vanuit de betrokken sectororganisaties naar voor worden gebracht.

OD53. Via samenwerking materiaalkringlopen sluiten en kringloopeconomie stimuleren

De jaarlijkse Ecodesign Awards voor studenten en professionelen werden uitgereikt. Daarnaast lanceerde ik begin mei de Groenevent campagne, na uitbreiding van de eventscan. Met de EHO-kit (Ecodesign in het Hoger Onderwijs) werd een werkpakket aangeboden om duurzaamheid te integreren in onderwijspakketten. Via workshops werden in 2015 meer dan 100 docenten bereikt. Via de materiaalscan geven we kmo's eerstelijnsadvies over hun materialenimpact en maatregelen om de materiaalimpact te beperken. Het pilootproject

'Symbiose' heeft aangetoond dat er economische en ecologische winst te halen is via een platform 'matchmaking' tussen bedrijven.

Er is een inventaris van opportuniteiten om meer metalen te recupereren uit elektrische en elektronische apparatuur, batterijen en voertuigen. Er loopt onderzoek naar een effectieve en kostenefficiënte scheiding van bepaalde componenten. De milieubeleidsovereenkomsten voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), zonnepanelen en batterijen lopen.

Een webloket voor de ingave van transportmeldingen is operationeel. Tegen eind 2015 is ook de technische analyse en ontwikkeling van een webloket voor kennisgevingen klaar. Daarnaast werkte mijn administratie aan een e-grondstoffentool en een systeem voor de vereenvoudigde afhandeling van grondstofverklaringen.

Het Symbioseplatform loopt als pilootproject tot eind 2015. Het platform moet bedrijven beter in staat stellen nieuwe afzetmarkten te vinden voor nieuwe gerecycleerde grondstoffen. Uit de eerste resultaten blijkt dat het platform zowel economische meerwaarde als milieuwinst oplevert. Het wordt in 2016 verder uitgebouwd zodat onder meer de link wordt gelegd met de e-tool voor grondstofverklaringen.

Ik communiceer over de beste voorbeelden van duurzaam materialenbeheer op bedrijfsniveau die aantonen dat eco-innovatie op kostenefficiënte wijze mogelijk is. Ik zet actief in op het doorwerken van deze beste voorbeelden, zodat ze zo veel mogelijk navolging krijgen. We evalueren of het haalbaar is om afspraken te maken op het vlak vanecodesign voor een specifieke groep producten met hoge milieu-impact op de Vlaamse markt met beslissingsnemers in Vlaanderen.

Om de urban mine voor metalen maximaal te benutten, worden in het kader van de nieuwe milieubeleidsovereenkomsten AEEA, zonnepanelen en batterijen proefprojecten voorbereid en gestart om meer waardevolle metalen te recupereren.

Vernieuwende concepten en strategieën van stedelijk metabolisme en productiviteit voegen een zinvolle invalshoek toe aan de omslag naar een circulaire economie. Ik zal hiervoor maximale samenwerking stimuleren met regionale en internationale innovatieplatformen en kennisnetwerken voor creatieve coalities van ontwerpers en andere stakeholders.

Ik zorg er voor dat binnen het strategisch programma handhaving de inspanningen worden verhoogd om illegale afvalactiviteiten en -stromen (doorvoer, invoer en uitvoer) aan banden te leggen. Hierbij faciliteer ik de samenwerking tussen diverse handhavers op zowel lokaal, Vlaams, federaal als Europees niveau en werk ik aan het responsabiliseren van alle actoren in de keten die rechtstreeks of onrechtstreeks bijdragen aan het verhandelen of transporteren van afvalstoffen.

OD 54. Op een duurzame en geïntegreerde manier omgaan met biomassa(rest)stromen

De Vlaamse Regering gaf goedkeuring aan het actieplan 'Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020'. Het actieplan wil de preventie, de selectieve inzameling en de recyclage van biomassa(rest)stromen verder stimuleren met het oog op kosten-, materiaal- en energiebesparingen.

De actieprogramma's uit het actieplan biomassareststromen starten. Zo koppelt Vlaco het Kringloopfestival aan de 35e editie van de Floraliën waarbij stadstuinieren, het voorkomen van voedselverlies en het sluiten van de kringloop van organische materialen in praktijk worden gebracht. Ook zullen de resultaten van het MIP-project Opt-I-Sort worden vertaald in de regelgeving om zo op een duurzame manier de recyclage van houtafval in Vlaanderen toe te laten nemen. Een jaarlijks terugkerende prioriteit is de handhaving op de illegale verwerking van groenafval. Via het onderzoeks- en transformatietraject 'Digestaat op maat' wordt tegemoet gekomen aan noden van de afnemers om de kringloop in de vergistingssector beter te kunnen sluiten.

Verder voorzie ik een analyse over de inzameling en recyclage van bioplastics in Vlaanderen.

Via het verder sluiten van materialenkringlopen wordt de CO_2-uitstoot verminderd en zo ook een bijdrage geleverd aan het klimaatbeleid. Mijn administratie analyseert de bredere relatie tussen materialen- en klimaatbeleid op basis van bestaande gegevens met een focus op het CO_2-besparingspotentieel door onder meer biomassa zo hoogwaardig mogelijk te gebruiken.

OD55. We bouwen en verbouwen materiaalbewust in Vlaanderen

In uitvoering van het beleidsprogramma Bouw werd in samenspraak met de betrokken partijen een actieprogramma tot eind 2016 opgesteld. Voor selectief slopen werken de stakeholders onder impuls van de VCB/Tracimat vzw aan een standaardprocedure voor sloopopvolging en een traceerbaarheidssysteem voor bouw- en sloopmaterialen. Het opzetten van proefprojecten sluit daarbij aan. Voor niet-steenachtig materiaal is een visietekst over de samenwerking en proeftuinen in opmaak. Voor steenachtig materiaal wordt gezocht naar afstemming tussen sloopopvolging met de nodige handhaving en de kwaliteitsborging bij sorteerbedrijven.

Over de ontwikkeling van een tool voor Milieuverantwoord Materiaalgebruik in de Bouw (MMG-model) zijn de nodige afspraken gemaakt tussen de verschillende gewesten. Om de principes van veranderingsgericht bouwen uit te rollen in de Vlaamse bouwpraktijk worden verkennende gesprekken gevoerd over het opzetten van pilootprojecten.

De Vlaamse Regering gaf haar principiële goedkeuring voor de start van een asbestafbouwbeleid. In 2015 startte de voorbereiding van de uitvoering en coördinatie van het afbouwbeleid met als doel Vlaanderen asbestveilig te maken tegen 2040. In 2015 is een inventarisatiecampagne gestart in 18 gemeenten voor de aanmelding van asbestproductieafval op particuliere, openbare en bedrijfsgronden.

Het eerste actieprogramma binnen het beleidsprogramma Bouw wordt afgewerkt. Eind 2016 wordt gestart met de sloopopvolging onder begeleiding van de erkende sloopbeheerorganisatie. Deskundigen, aannemers en puinbrekers krijgen verder opleiding over de werking en de beste praktijken. Om kennis en ervaring rond recyclage en hergebruik van de niet-steenachtige fractie na slopen op te doen en te verspreiden, voorzie ik in een platform gericht op behoeftencaptering en inventarisatie van de beschikbare kennis en ervaring.

Een eerste ontwerpversie van de tool voor Milieuverantwoord Materiaalgebruik in de Bouw wordt voorzien (MMG-model). Om de data van bouwmateriaalproducenten rechtstreeks te kunnen gebruiken, is er een link gelegd tussen het MMG-model en de EPD-databank. Om veranderingsgericht (ver)bouwen in de praktijk te brengen, richt ik een Living Lab 2016 op om

inzichten en kennis (zowel rond grondstoffenefficiëntie, circulaire economie als ruimtelijk rendement) uit te proberen en toepasbaar te maken via demonstratie- en realisatieprojecten.

In het kader van het strategisch project om asbest en asbesthoudende materialen op versnelde wijze te verwijderen om Vlaanderen asbestveilig te maken tegen 2040, zal ik in een eerste fase tot en met 2017 door middel van aanvullend onderzoek en proefprojecten haalbare scenario's uitwerken.

SD8. Naar een klimaatvriendelijke samenleving

OD56. Uitvoeren en versterken korte termijn klimaatbeleid

De Belgische eindafrekening van de eerste verbintenisperiode onder het Kyotoprotocol (2008-2012) is zo goed als afgerond. Vlaanderen zal de aan haar opgelegde doelstelling halen. De meest recente prognoses, gemaakt in het kader van Europese rapporteringsverplichtingen, wijzen er bovendien op dat, mits volledige uitvoering van het huidig en voorgenomen beleid, de gecumuleerde non-ETS emissies over de periode 2013-2020 in het Vlaamse Gewest onder de (ingeschatte) beschikbare emissieruimte zouden blijven. Als onderdeel van onze voorbereiding op een nog ambitieuzere doelstelling voor de periode na 2020 heb ik ingezet op een klimaatvriendelijke bijsturing van het lopend beleid, onder andere via een optimale uitvoering en opvolging van de reeds besliste klimaatfondsmaatregelen en verdere ondersteuning van lokale overheden. Zo werd bijvoorbeeld de subsidieregeling voor de grondige energierenovaties in de sociale huisvesting geoptimaliseerd. Onderhandelingen om te komen tot een billijke verdeling van de Belgische inspanningen in het kader van het Europese Klimaat- en Energiepakket voor de periode tot en met 2020 zal ik samen met mijn collega, bevoegd voor energie, alsook met de andere entiteiten verderzetten.

Er wordt verder gewerkt aan de in het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 voorziene maatregelen. Eind 2015 breng ik bovendien een eerste voortgangsrapport over het plan uit. Dit zal een overzicht leveren van de stand van uitvoering van de geplande maatregelen, aangevuld met nieuw klimaatbeleid. We blikken ook vooruit naar de periode 2021-2030.

In aanloop naar de internationale Klimaatconferentie in Parijs, en in overleg met mijn collega, bevoegd voor energie, alsook met de andere entiteiten, is het mijn wens de verdeling van de Belgische inspanningen in het kader van het Europese Klimaat- en Energiepakket voor de periode tot en met 2020 af te ronden.

Samen met mijn collega, bevoegd voor energie, wil ik het lokale klimaatbeleid verder inhoudelijk ondersteunen, onder andere door de ontwikkeling van een interactieve kaart voor Vlaanderen met een potentieel-inschatting voor hernieuwbare energie en een handleiding voor stedenbouwkundige diensten om ruimtelijke knelpunten voor energieprestatie weg te werken. Daarnaast ontwikkel ik een werkinstrument ter ondersteuning van het adaptatiebeleid van gemeenten.

In 2016 zal voor de eerste keer een klimaatprijs voor lokale besturen uitgereikt worden om de beste lokale projecten te belonen en in de kijker te zetten als voorbeeld voor andere lokale overheden. Verder zal ik via een lerend netwerk kennis opbouwen over het financieren van lokale klimaatplannen. Met T.OP Limburg neem ik deel aan de Internationale

Architectuurbiennale te Rotterdam om de Limburgse regio als oud en potentieel nieuw energielandschap in de kijker te plaatsen.

OD57. Evolueren naar een koolstofarm Vlaanderen tegen 2050

Integratie van klimaat in de (middel)langetermijnplannen van alle relevante beleidsdomeinen is een must voor het bereiken van de lange termijn klimaatdoelstellingen. Het Vlaams renovatiepact is een goed voorbeeld van dergelijk plan waarbij een goede afstemming met de klimaatdoelstellingen beoogd werd.

Er werd een gemeenschappelijke studie-opdracht met mijn administratie en het Vlaams Energieagentschap voorbereid om de rol van ruimtelijke ordening in de energie- en klimaattransitie te concretiseren.Om tot een goede afstemming te komen tussen klimaatdoelen en 'Energievisie', werd gewerkt aan gezamenlijke modelleringsparameters.

In de tweede helft van 2015 startten de onderhandelingen omtrent de hervorming van het Europese Emissiehandelssysteem (EU ETS) vanaf 2021. Op Europees niveau zal ik me blijven inzetten opdat deze herziening leidt tot een stabiel en attractief investeringsklimaat voor koolstofarme technologieën, en tegelijkertijd een gepaste bescherming biedt tegen het risico op carbon leakage.

We werken daarnaast aan het langetermijn klimaatbeleid in Vlaanderen met aandacht voor alle sectoren. We zullen een traject voorstellen, in het kader van de governance van de Europese 2030 klimaat- en energiedoelstellingen, om een operationeel Vlaams Energie- en Klimaatplan voor de periode 2021-2030 op te stellen dat in lijn is met de Europese klimaatambities voor 2050.

In overleg met relevante actoren, wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van mogelijke beleidsinstrumenten voor het faciliteren van afvang en transport van CO_2, met het oog op de geologische opslag ervan en het gebruik ervan in productieprocessen (CCUS).

SD9. Het omgevingsbeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd. We stimuleren de doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren

OD58. We stemmen de Vlaamse beleidsplannen, rapporten en programma's op elkaar af en integreren waar mogelijk

Er werden het afgelopen jaar stappen gezet om het ruimtelijk beleid en het energiebeleid beter te integreren. In dit kader heb ik samen met mijn collega, bevoegd voor energie, de concepnota's 'realisatie van een 'fast lane' voor windenergie' en 'wegwerken van ruimtelijke knelpunten voor energieprestatie' aan de Vlaamse Regering voorgelegd. Voor de uitwerking van beide nota's werden transversale werkgroepen opgericht.

Daarnaast vond er bilateraal overleg plaats tussen mijn administratie en het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken met als doel het ontwerpmobiliteitsplan Vlaanderen en het BRV (OD18) op elkaar af te stemmen en om actuele thema's als basisbereikbaarheid en de wegencategorisering te bespreken. Eenzelfde overleg werd gehouden met het Agentschap Wonen om afstemming met het Woonbeleidsplan te bewerkstelligen en om af te stemmen rond thema's als territoriale selectiviteit. De samenwerking met het beleidsdomein Landbouw

en Visserij, met het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en binnen de Interdepartementale Werkgroepen Bio-economie en Voedselverlies werd voortgezet.

De transversale werkgroepen die werden opgericht in het kader van de 'fast lane' en de 'ruimtelijke knelpunten energieprestatie', zullen de resultaten van hun onderzoek voorleggen. De resultaten zullen waar mogelijk en wenselijk geïmplementeerd worden.

Via het ambtelijke forum en bilateraal overleg stem ik het BRV (OD18) verder af met andere beleidsdomeinen. Via de gebiedsontwikkeling toets ik die afstemming op het terrein. In het najaar organiseert mijn administratie in samenwerking met het Departement MOW een workshop over de afstemming van ruimte en mobiliteit.

De draagvlakverbredingsprojecten landbouw en milieu en acties rond functionele agrobiodiversiteit worden voortgezet. In de interdepartementale werkgroep voedselverlies zullen Vlaamse initiatieven worden afgestemd.

De interdepartementale werkgroep Bio-economie zal onder voorzitterschap van LNE verder uitvoering geven aan de acties uit het transversale actieplan.

In lijn met het Vlaams Actieplan voor Armoedebestrijding zal ik een VPAO organiseren om kansarmen de kans te geven inspraak te hebben in die dossiers waarvoor een actiefiche in het VAPA werd opgenomen.

OD59. Proactieve sector- en grensoverschrijdende ruimtelijke samenwerking

Vlaanderen maakt samen met buurregio's en buurlanden deel uit van één van de belangrijkste economische regio's ter wereld. Deze regio staat voor een aantal toekomstige uitdagingen (onder meer sociale, economische, culturele en ecologische) die elk een fysieke, ruimtelijke impact hebben en vaak territoriale grenzen overstijgen. Ze vereisen dan ook samenwerking over sectoren en (land- en gewest)grenzen heen.

Vlaanderen organiseerde het zevende Intergewestelijk Informatieforum Ruimtelijke Ordening waarop in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de drie gewesten en het beleidsdomein LNE de gewestelijke beleidsnota's 2014-2019 met betrekking tot ruimtelijke ordening werden toegelicht.

In samenwerking met het Nederlandse Ministerie voor Infrastructuur en Milieu en het College van Rijksadviseurs werd de studie Lage Landen 2030-2100 gestart, een verkenning van ruimtelijke potenties en metropolitane condities op lange termijn binnen de Eurodelta Metropool.

Binnen T.OP Noordrand werd in verschillende workshops met belanghebbenden gewerkt aan een gemeenschappelijke visie en doestellingen en aan een actieprogramma voor realisaties op korte en middellange termijn, werd een burgerbevraging georganiseerd en werd een projectmonitor uitgewerkt in functie van het detecteren van synergieën tussen projecten. Dit najaar wordt onder meer het actieprogramma verder uitgewerkt en tijdens een consultatieronde voorgelegd aan de verschillende partners en belanghebbenden.

Ik onderhoud de relaties met Wallonië en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in het kader van het Intergewestelijk Informatieforum Ruimtelijke Ordening in functie van projecten,

onderzoek, kennis- en data-uitwisseling. Met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest stem ik onder andere af in het kader van T.OP Noordrand waarbij ik in de loop van 2016 naar een Memorandum of Understanding met de Brusselse Regering streef. De relatie met Frankrijk versterk ik in het kader van projectenwerking in het kustgebied en in de Eurometropool rond Kortrijk-Lille.

OD60. Verminderen van de milieu-impact van de transportsector

Ik werkte mee aan de tariefbepaling voor de invoering van rekeningrijden voor vrachtwagens, met name de berekening van de externe kosten voor luchtverontreiniging en geluidshinder.

In het najaar finaliseer ik samen met de minister, bevoegd voor financiën, de actualisatie van de BIV en de hervorming van de jaarlijkse verkeersbelasting op basis van CO_2-uitstoot en Euronorm.

Afhankelijk van de timing van het Mobiliteitsplan zorg ik voor voldoende milieuaccenten in dit plan. Hiertoe bepalen we mee de operationele doelstellingen rond lucht, klimaat, geluidshinder en natuur. We geven ook insteek aan het Vlaams kader voor stedelijke distributie en werken samen met de minister, bevoegd voor mobiliteit, aan een subsidiemaatregel voor milieuvriendelijke technologieën in de binnenvaart.

Ik werk mee aan het Vlaams actieplan om schone brandstoftechnologieën (elektriciteit, CNG, LNG) voor wegvoertuigen en binnenvaartuigen uit te rollen.

OD61. De waarde van de natuur meenemen in beleidsbeslissingen

Ik stelde NARA-T 2014 voor, een rapport dat past in de uitvoering van de Europese biodiversiteitsstrategie.

De natuurwaardeverkenner werd verder geactualiseerd. Het fundament voor de stedelijke verkenner is ondertussen gelegd. Op dit moment wordt gewerkt aan concrete voorbeelden om de aanpak in de praktijk uit testen. Ook is natuur volwaardig in de duurzaamheidsmeter wijken opgenomen.

Verder werd er door verschillende actoren (bijvoorbeeld BEES, ECOPLAN, NARA) verder gewerkt aan de kennisopbouw, bruikbare modellen en kaarten, en werd het concept verder toegepast in de praktijk door analyse van aanbodzijde (bestaande diensten), vraagzijde (analyse van maatschappelijke noden), en trade-offs (potentiële conflicten).

De resultaten van NARA-T worden gebruikt om methoden en tools om ecosysteemdiensten in rekening te brengen bij beleidsbeslissingen verder uit te testen. Daarover zal worden gerapporteerd in NARA-B 2016.

Eind 2015 moet een beta-versie van de stedelijke variant van de natuurwaardeverkenner beschikbaar zijn. Ondertussen wordt de tool systematisch verder geactualiseerd. Kennislacunes worden gedetecteerd en waar mogelijk ingevuld. De lokale overheden worden daarnaast ook ondersteund met de duurzaamheidsmeter wijken die in de loop van het jaar zal worden gepresenteerd.

Ook in de komende periode wordt doorgewerkt aan kennisopbouw en het ter beschikking stellen van praktisch bruikbare modellen en kaarten. Aandacht daarbij gaat naar het gebruik van het ecosysteemdienstenconcept in ruimtelijke processen en in het bedrijfsleven al dan niet in de vorm van 'nature based solutions' (bijvoorbeeld het inschatten van bedrijfsrisico's en -opportuniteiten).

OD62. Extra kansen creëren voor natuur bij infrastructuur- en bouwwerken

Aan de Nederlandse grens op de E34 werd het Ecoduct Kempengrens ingehuldigd.
Sinds de start van deze legislatuur zette ik vooral in op faunapassages waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de IHD. Een project met maatregelen voor de meest prioritaire knelpunten in de provincie Antwerpen is in voorbereiding.

Op basis van de beslissing van de Vlaamse Regering over de aanleg van een natuurcorridor aansluitend bij de N74 in Limburg startte de voorbereiding van de realisatie van een ecologische verbinding tussen de militaire domeinen ten noordwesten en ten oosten van Helchteren, twee uiterst belangrijke heidegebieden.
De Vlaamse Confederatie Bouw diende met een aantal partners een subsidieaanvraag in om natuurtechnische milieubouw (NTMB) in de bouwsector te integreren (project 'Groen in de bouw').

In 2016 focus ik op het uitvoeren van ontsnipperingsprojecten voor de implementatie van de IHD's en Natura 2000. We bepalen in alle provincies prioritaire acties waarvoor we beroep doen op Europese cofinanciering (LIFE). Voor het ecoduct Kempengrens wordt een grensoverschrijdende monitoring opgezet.
We bekijken samen met Infrabel of er een samenwerking kan opgestart worden in het kader van ecologisch bermbeheer, onder meer rond schapenbegrazing.

Ik start met het project 'Groen in de bouw', dat verschillende actoren uit de NTMB-sector met elkaar in overleg zal brengen. Daarbij zijn zowel infrastructuurwerken als gebouwen betrokken. Het vormt bovendien de basis voor een Vlaams Overleg- en kenniscentrum voor de NTMB-sector en de voortzetting van het NTMB-zorgsysteem.

OD63. Een nieuw milieubeleidsplan (2016-2020) opstellen en de uitvoering initiëren

In overeenstemming met het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid werd een voorontwerp MINA 5 opgesteld.

Het voorontwerp MINA 5 zal aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd, zodat een openbaar onderzoek kan worden gestart en de decretaal voorziene procedure kan worden afgerond. Na definitieve goedkeuring worden de voorziene acties uitgerold. De communicatiecampagne wordt verdergezet.

OD64. Versterken van de kennisbasis voor het milieubeleid

Als kenniscentrum voor milieurapportering staat MIRA mee in voor de wetenschappelijke onderbouwing van het milieubeleid in Vlaanderen. In 2014 werd de MIRA-website uitgebreid met nieuwe functies waardoor de gebruiker informatie op maat aangeboden krijgt. De Dynamische Kernset Milieudata werd in december 2014 geactualiseerd en bevat de meest

actuele data over energiegebruik, emissies naar oppervlaktewater en lucht, afval en watergebruik. Dit alles moet bijdragen tot een betere ontsluiting van de milieu-informatie.

Op 11 december 2014 werd het Megatrends-rapport voorgesteld. In deze toekomstverkenning zijn zes globale megatrends geïdentificeerd waarmee het toekomstige (milieu)beleid in Vlaanderen rekening moet houden. Op 17 september 2015 werd het MIRA Klimaatrapport 2015 gepubliceerd. Dit rapport bundelt en interpreteert de bestaande kennis met als doel tot een zo breed mogelijke doorstroming van de klimaatkennis in Vlaanderen te komen.

In het domein van toekomstverkenningen werk ik aan een blauwdruk voor een systeemdynamisch model Vlaanderen. Dit model moet ondersteuning bieden bij het oplossen van beleidsmatige milieuvraagstukken op (middel)lange termijn, waarvoor de integratie van verschillende thema's zoals demografie, economie, ruimte etc. noodzakelijk is voor de beschrijving van het gedrag van het 'systeem Vlaanderen'. Daarnaast zal ik ook de geselecteerde megatrends opvolgen en analyseren. Hiervoor zal een proces van horizonscanning uitgetekend worden, waarbij ook zogenaamde jokers (wildcards) en zwakke signalen (early warnings) in beeld worden gebracht en waarbij aandacht zal worden besteed aan de inherente en systemische onzekerheden en risico's.

OD65. Versterken van de kennisbasis voor het natuurbeleid

Ik werkte mee aan de conceptualisering van een Belgisch 'surveillance' systeem voor invasieve exoten. Tevens werd onderzoek opgezet met sterke focus op innovatieve technieken ten behoeve van de biotische en milieumonitoring (bijvoorbeeld remote sensing, omgevings-DNA, populatie-genetische monitoring). Recent werd onderzoek opgestart rond de ecologische en maatschappelijke aspecten van de recente wildbeheersproblematieken (bijvoorbeeld everzwijnen, wilde ganzen en houtduiven). INBO werkte actief mee aan het opzetten van het Alternet-netwerk en binnen de context van het European Forest Institute. Om het wetenschappelijk onderzoek maximaal te implementeren in het beleid werd het klantgestuurd onderzoek versterkt waarbij VLM, VMM, LNE en ANB elk over een enveloppe beschikten. Via de wettelijk verplichte taken werd er ingezet op een permanente versterking van beleidsrelevante kennis (bijvoorbeeld via Natura 2000 monitoring en monitoring voor de Kaderrichtlijn Water).

Het klantgestuurd onderzoek wordt verder uitgebreid met enveloppes voor MOW, RO, middenveld en L&V. De opgebouwde kennis in het bosgenetisch onderzoek zet ik in op inheemse boom- en struiksoorten, zonder het beheer van de waardevolle boomcollecties uit het oog te verliezen. Een surveillance systeem voor invasieve exoten wordt in het Vlaams Gewest geoperationaliseerd. In de context van ecosysteemdiensten schenk ik bijzondere aandacht aan de topic van Nature Based Solutions. Onderzoek aan de hand van remote sensing, omgevings-DNA en populatie-genetische technieken wordt geïmplementeerd. In het kader van onderzoek aangaande wildschade staat de everzwijnenproblematiek centraal.

OD66. Verdere onderbouwing van het luchtbeleid

In 2015 maakte ik luchtkwaliteitskaarten met hoge ruimtelijke resolutie publiek beschikbaar.

Een overeenkomst met de stad Antwerpen werd afgesloten om op vier bijkomende plaatsen een meetstation voor PM_{10}, $PM_{2,5}$, NO_x en black carbon te starten ter evaluatie van de lage-emissiezone. De metingen van ultrafijnstof, opgestart binnen het Interreg Joaquin project, worden verder uitgevoerd in Borgerhout. UFP-metingen rond de luchthaven van Zaventem

zullen georganiseerd worden. Chemische karakteriseringsmetingen worden uitgevoerd in het landelijke achtergrondstation Retie. De metingen van dioxine- en PCB-depositie en de concentratie van zware metalen in hotspotgebieden worden oordeelkundig voortgezet.

De luchtkwaliteitsmodellen worden continu geoptimaliseerd om een beter beeld te krijgen van de verspreiding van de luchtverontreiniging op hoge ruimtelijke resolutie in Vlaanderen, om de voorspelling van de luchtkwaliteit op korte termijn te verbeteren en om de impact van emissiescenario's te onderzoeken. Ik werk aan een nieuw emissiemodel voor wegverkeer waarmee scenario's kunnen worden doorgerekend en waarbij de emissies ruimtelijk gespreid worden als input voor de luchtkwaliteitsmodellen.

SD10. Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners

OD67. Consequente subsidiariteit

Ik werkte een nieuwe visie uit op het samenwerken met en ondersteunen van lokale overheden (als vervolg op de afgelopen Samenwerkingsovereenkomst). Deze kwam tot stand na bevraging van een aantal lokale actoren. Ik onderzocht verschillende pistes om lokale milieudata en –informatie te ontsluiten voor lokale overheden.

Ontvoogde gemeenten (80% van de Vlaamse bevolking woont in dergelijke gemeenten) hoeven geen afschriften meer te bezorgen van beslissingen over stedenbouwkundige vergunningsaanvragen waarvoor geen openbaar onderzoek vereist is.

Ik zet in op lokale ruimtelijke initiatieven die bijdragen aan Vlaamse ruimtelijke prioriteiten. Ik investeer in lokale initiatieven en bestuurskracht door subsidies te geven voor strategische projectcoördinatie, verwerving van gronden of panden, aan de gemeentelijk stedenbouwkundig ambtenaar en de opmaak van structuur- en uitvoeringsplannen. Ook bij de opmaak van gemeentelijke en provinciale uitvoeringsplannen neem ik niet langer een controlerende rol in, maar zet ik in op vooroverleg en focus ik op de doorwerking van de Vlaamse beleidsopties. Het specifiek goedkeuringstoezicht van de Vlaamse Regering werd vervangen door een schorsingsmogelijkheid.

De consequente toepassing van het subsidiariteitsbeginsel rol ik uit aan de hand van concrete projecten zoals de ketenroadmap voedselverliezen, groen speelweefsel en de klimaatprijs. Ik ondersteun de gemeenten en steden verder via vorming, leidraden en lerende netwerken onder andere rond implementatie van de omgevingsvergunning en het burgemeestersconvenant. Ik ga na hoe de subsidiariteit doorwerking krijgt in de omgevingsvergunning. Tevens ga ik na hoe ik de subsidies kan afstemmen naar meer interbestuurlijke samenwerking en versterking van de bestuurscapaciteit. Binnen de VCRO hervorm ik het planningssysteem verder met oog op meer lokale autonomie. Ik maak werk van de aanbevelingen van de Paritaire Commissie Decentralisatie.

OD68. Bouwen aan bestuurskracht

Het lerend netwerk is structureel ingezet om lokale bestuurskracht te verhogen door kennisuitwisseling te faciliteren en om lokale input te verzamelen die het Vlaams beleid in ontwikkeling omtrent beleidsplanning, grond- en pandenbeleid en BRV voedt.

Het netwerk is versterkt via Yammer als kennisuitwisselingssysteem. Daarnaast is een bottom-up proces verankerd binnen RV als beleidsafstemmingskanaal met de lokale praktijk. Een eerste handhavingsnetwerk Milieu en RO vond plaats voor alle handhavingsactoren. Het nieuwe subsidiebesluit over loonkosten voor de GSA leidde tot intergemeentelijke samenwerking tussen vier gemeenten in Meetjesland.

28 gemeenten namen deel aan de bestuurskrachtmeting voor landelijke gemeenten.

De VLM betaalde als beheerder van het plattelandsfonds 8 miljoen euro trekkingsrechten uit.

In het najaar worden atria georganiseerd over de uitbouw van de stedenbouwkundige dienst zodat inzichten, ervaringen en inspirerende voorbeelden uitgewisseld worden. Ik zet het lerend netwerk gerichter in vanuit gedragen beleidsdoelstellingen en het detecteren van lokale potenties. Een intergemeentelijke GECORO oprichten is een volgende stap in IGS. Het vormingstraject in aanloop naar de omgevingsvergunning wordt in samenwerking met de provinciale bestuursscholen aangeboden aan de gemeentelijke omgevingsambtenaren. Inzake kennisdeling ligt er een uitdaging in het ontsluiten van de interne kennisportalen voor gemeentelijke ambtenaren. Mijn administratie ondersteunt de gemeenten verder ingevolge declassering van milieuvergunningen. Ik laat onderzoeken hoe de regelgeving moet worden aangepast zodat de provincies geen provinciale gebiedsgerichte initiatieven meer uitvoeren in steden met meer dan 200.000 inwoners.

OD69. Naar een geïntegreerde omgevingsadministratie

Een sterke omgevingsadministratie, met een afgestemd omgevingsbeleid, focust op haar Vlaamse kerntaken, met oog op efficiëntiewinsten en met respect voor het werkveld van de lokale besturen. Deze kerntaken werden doorheen het afgelopen jaar voor de hele Vlaamse overheid in kaart gebracht.

Door de betrokken entiteiten zijn de eerste stappen gezet om te komen tot de krijtlijnen van een geïntegreerde omgevingsadministratie. Een concrete stap is de inkanteling van het agentschap Inspectie RWO, uitgezonderd toezicht en inspectie Wonen, in het Departement LNE. De regelgeving die de inkanteling moet verankeren zit in de fase van de politieke besluitvorming. Het voorontwerp van decreet en twee uitvoeringsbesluiten zijn voor de eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De inkanteling is voorzien begin 2016.

De werkzaamheden om tot een geïntegreerde omgevingsadministratie te komen, zet ik verder. Voortbouwend op de in kaart gebrachte kerntaken breng ik synergieën binnen en buiten het omgevingsdomein in beeld en zoek ik efficiëntiewinsten en interne gedragen rationalisaties. Daarnaast betrek ik ook de belangrijkste actoren betrokken bij de diverse activiteiten van het omgevingsdomein naar hun behoeften en ervaringen om mogelijke efficiëntiewinsten voor hen in beeld te brengen. Dit alles met het oog op een geïntegreerde, robuuste, performante en klantvriendelijke omgevingsadministratie.

Wat het omgevingsdepartement betreft, maak ik op basis van ontwikkelde krijtlijnen een gezamenlijke procesmap op met de kernprocessen. Deze worden vervolgens in (nieuwe) afdelingen van het omgevingsdepartement geplaatst. Hierbij benut ik ook de opportuniteit om optimalisaties in het beleidsdomein te realiseren. De nauwere samenwerking tussen milieu

en ruimtelijke ordening wordt in 2016 toegespitst op de omgevingsplanning (instrumentarium), -vergunning en de handhaving daarvan.

OD70. Installatie van een Bouwmeestercollege

Begin 2015 werd, zoals vooropgesteld in het Vlaamse regeerakkoord en de beleidsnota Omgeving, een brede bevraging georganiseerd over de missie en werking van het Vlaams Bouwmeesterschap. De bevraging bracht nieuwe inzichten en lag aan de basis van een aantal bijsturingen, die in de conceptnota 'Vernieuwd bouwmeesterschap' werden voorgesteld aan de Vlaamse Regering. De Bouwmeester, ondersteund door een expertengroep en het Team Vlaams Bouwmeester, opereert vanuit het Departement Kanselarij en Bestuur onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister-president. De conceptnota omschrijft de centrale missie en taakstelling van de Vlaamse Bouwmeester en haar/zijn team.

OD71. Omgevingsadministratie als kennis- en expertisecentrum

Beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot thema's en processen relevant voor een omgevingsbeleid verloopt via een rollende onderzoeksagenda die halfjaarlijks wordt geactualiseerd. Informatie wordt verzameld ten behoeve van de kennis en het inzicht met betrekking tot de impact van maatschappelijke uitdagingen, tendensen, beleid en beleidsintenties, en te hanteren methodologiëen. De opgebouwde kennis wordt gebruikt om beleidsinput te leveren en om de kwaliteit van de politiek-bestuurlijke afweging te verhogen.

Vlaanderen is lid van het ESPON (Observation Network of Territorial Development and Cohesion), een Europees onderzoeksprogramma in functie van beleidsondersteuning ter bevordering van territoriale cohesie en een gelijke ontwikkeling van het Europees grondgebied.

Gezien het vergaren van data met betrekking tot de onderbouwing van de kennis zeer belangrijk is zet ik een aantal digitale uitwisselplatforms op. Specifiek implementeer ik de Digitale Bouwaanvraag en in het verlengde hiervan de digitale omgevingsvergunning via het digitaal omgevingsloket. Voor de uitwisseling van stedenbouwkundige informatie (RUP's, plannen van aanleg, onteigeningen, …) wordt het uitwisselingsplatform Digitale Stedenbouwkundige Informatie opgezet.

Ook investeer ik in een beleids- en beheermonitor van gestructureerde en niet-gestructureerde data.

In 2015 loopt het samenwerkingsakkoord met het steunpunt Ruimte af. De activiteiten van het steunpunt zullen afgestemd worden op de lopende onderzoeksagenda waarbij er voor nieuwe onderzoeksopdrachten gezocht wordt met een grotere synergie over de beleidsdomeinen heen en een grotere beleidsrelevantie.

Ik betrek actief de relevante actoren bij de studies in het kader van het TWOL-programma in de diverse fasen van het onderzoekstraject.

In 2016 moet de omgevingsvergunning digitaal kunnen ingediend worden in het omgevingsloket. De lokale besturen worden hierbij ondersteund. Verder werk ik aan een geïntegreerd digitaal omgevingsvergunningenregister als gegevensdatabank voor burgers, bedrijven en overheden.

OD72. Klantvriendelijk, evenwichtig en oplossingsgericht

Vanuit mijn beleidsdomein ondersteunde ik het project Vlaanderen radicaal digitaal door sterk in te zetten op digitale dienstverlening. Ik deed dit onder meer met de uitbreiding van de digitale bouwaanvraag naar de digitale omgevingsvergunningsaanvraag, waarvoor de Vlaamse Regering in het kader van 'Vlaanderen radicaal digitaal' een bijkomend budget van 500.000 euro heeft toegekend, de PAS, de tool IMPACT, de voortoets en met betrekking tot de conformiteitsaanvragen voor zendantennes. Het omgevingsloket is inmiddels gestart met digitale aanvragen en meldingen voor stedenbouwkundige vergunningen en is ondertussen beschikbaar in meer dan 30 steden en gemeenten. Ook het digitaliseren van de dossieropvolging, onder andere voor vergunningen en erkenningen, liet ik uitbreiden. Hierbij streef ik samenhang na in de verschillende aangeboden diensten, informatiebronnen en digitale toepassingen. Een kader is in opmaak om het nut en de noodzaak van het aanleveren van gegevens door bedrijven te toetsen. Dit gebeurt in afstemming met het Agentschap Ondernemen en in overleg met de betrokkenen.

Diversiteit en gelijke kansen werden ingebed in de ondernemingsplannen van mijn administratie. In het HR-beleid was er aandacht voor de inzet van kansengroepen, zowel bij nieuwe indiensttredingen als bij de in dienst zijnde personeelsleden. Via een diversiteitsscan werd het interne diversiteitsbeleid geëvalueerd. Daarnaast werkte ik mee aan de opmaak van doelstellingenkaders en bijhorende actieplannen voor het externe gelijkekansenbeleid en het integratiebeleid.

Ik zet verder in op digitale dienstverlening en streef naar samenhang in de verschillende aangeboden diensten, informatiebronnen en digitale toepassingen. De werking van het Omgevingsloket wordt verder uitgebreid en verfijnd. Bij de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning zal een digitaal kader voor aanvraag, advisering en behandeling beschikbaar zijn. Voor burgers voorzie ik via een helpdesk ondersteuning bij vragen bij het gebruik van een digitaal loket. De interne informatiesystemen zoals dossieropvolgingsystemen laat ik verder digitaliseren, verbeteren en onderling afstemmen voor een verbeterde interne werking, afgestemd op de digitale dienstverlening aan de burger. Met oog op optimale informatietoegankelijkheid voor de burger laat ik de websites onder mijn bevoegdheid anysurfer–proef evolueren.

Om de overgang naar de omgevingsvergunning vlot te laten verlopen, zet ik verder in op vormingssessies, infomomenten, een digitale nieuwsbrief en een leidraad voor de steden, gemeenten en provincies. Ik focus op een nieuwe visie op communicatie met en naar bedrijven en consumenten met betrekking tot de realisatie van gedragsverandering (OD2). In 2016 ga ik actiever communiceren over leefmilieu naar steden en gemeenten. Hiervoor maak ik gebruik van de communicatie-instrumenten van ruimtelijke ordening.

3 Bijlagen

Bijlage 1: Uittreksel uit regelgevingsagenda

Instemmingsdecreet SWA betreffende de coördinatie van het beleid inzake invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen (EVOA)

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet m.b.t. scheeprecyclage conventie van Hong Kong van 2009

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Instemmingsdecreet SWA EMAS

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Opstellen handhavingsprogramma ruimtelijke ordening

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Uitvoeringsbesluit complexe projecten

Gemeenschappelijk initiatief: Mobiliteit en Openbare Werken

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten (Omgeving)

Decreet over het integraal handelsvestigingsbeleid

Hoofdbeleidsbrief: Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie

Gemeenschappelijk initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
Ruimte om te ondernemen
SD5: Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies (Omgeving)

Tariefregulering drinkwater

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Grond- en pandenbeleidsplan

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD 3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet houdende wijziging van diverse decreten ingevolge de integratie van de opdrachten van het agentschap Inspectie RWO in het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en het agentschap Wonen-Vlaanderen

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD10: interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige verantwoordelijke partners

---

Doorwerking wijziging decreet integraal waterbeleid in andere decreten

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Decreetswijziging(en) waarbij de plan-milieueffectrapportageverplichtingen en andere effectbeoordelingsverplichtingen geïntegreerd worden in het planningsproces voor ruimtelijke uitvoeringsplannen

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet houdende wijziging van het jachtdecreet

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD4: Dynamische, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

---

Omzetting richtlijn 2013/39 prioritaire stoffen

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Instemmingsdecreet SWA tot wijziging van het SWA betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD 3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet SWA betreffende de uitvoering en financiering van de bodemsanering van tankstations en gasolietanks voor verwarmingsdoeleinden en tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Decreet tot harmonisering van onteigeningen

Hoofdbeleidsbrief: Algemeen Regeringsbeleid

Gemeenschappelijke initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:

SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten (Omgeving)

Verruiming proceswinsten decreet complexe projecten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

BVR betreffende het combineren van agromilieumaatregelen met toepassing van het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling voor de programmeringsperiode 2014-2020

Hoofdbeleidsbrief: Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

Gemeenschappelijke initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD1: Duurzame bedrijfsvoering wordt voorop gezet in de Flanders Agrofood Valley
SD4: Flanders Agrofood Valley houdt rekening met zijn omgeving

---

Goedkeuring stroomgebiedbeheerplannen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Decreet inzake buurtwegen

Gemeenschappelijke initiatief: Mobiliteit en Openbare Werken

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten (Omgeving)

Instemmingsdecreet SWA inzake eerlijke toegang en billijke verdeling van genetische bronnen

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Actualisering wet onbevaarbare waterlopen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Besluit aankoopplicht (artikel 2.4.10 VCRO)

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet wijzigingen aan het Göteborg-protocol bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Generiek subsidiebesluit voor de strategische projecten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD5: Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies

---

Integratie en coördinatie waterwetgeving in decreet integraal waterbeleid

Sttus van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD 3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Aanpassing decreet tot bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Actualisering wetgeving Polders en Wateringen

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet m.b.t. de wijzigingen van de tekst en bijlagen protocol inzake zware metalen van 1998 bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD 2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Wijziging besluit rechtspleging Bestuursrechtscolleges

Gemeenschappelijk initiatief: Bestuurszaken

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten (Omgeving)

Operationaliseren activeringsprojecten

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet inzake lage-emissiezones

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Geïntegreerd vergunningsproces

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet verdrag van Minamata inzake kwik

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Harmonisering van bestaande compenserende vergoedingen (kapitaalschade, planschade, gebruikerscompensatie)

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet wijzigingen aan het POP's-protocol bij het verdrag grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Afstemming regelgeving Onroerend erfgoed met regelgeving Natuur en Bos

Hoofdbeleidsbrief: Onroerend erfgoed

Gemeenschappelijk initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
De onroerenderfgoedzorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verschillende beleidsniveaus en organisaties door vertrouwen te schenken

---

Voorontwerp van decreet houdende de regeling en bescherming van de trage wegen

Hoofdbeleidsbrief: Mobiliteit en Openbare Werken

Gemeenschappelijk initiatief: Binnenlands Bestuur & Stedenbeleid, Omgeving

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
Correcte, coherente en leesbare regelgeving

Wijziging decreet van 29 april 1991 tot vaststelling van de algemene regelen inzake de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen, gewijzigd bij het decreet van 30 april 2004

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Instemmingsdecreet SWA Nagoya protocol betreffende toegang tot genetische hulpbronnen en de billijke en rechtvaardige verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik bij het Verdrag inzake biologische diversiteit

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Transitie naar een Omgevingsadministratie

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD10: Interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoordelijke partners

---

Hervorming jaarlijkse verkeersbelasting

Hoofdbeleidsbrief: Financiën en Begroting

Gemeenschappelijk initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
Een coherent fiscaal kader
Het correct innen van belastingen

Omzetting Seveso III-richtlijn

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD 2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Instemmingsdecreet m.b.t. het internationaal verdrag inzake de controle en het beheer van ballastwater en de sedimenten ervan

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Omgevingsplanning

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Wijziging van het decreet van 5 april 1995 (DABM) t.g.v. verordening 421/2014

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD 2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Wijzigingen van het VLAREBO

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Wijziging Bodemdecreet

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Herwerking van het besluit inzake de vorm en inhoud van RUP's - aanpassing typevoorschriften

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreetwijziging ter omzetting van de verplichtingen in het kader van het SWA betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Uitvoeringsbesluiten handhaving omgevingsvergunning

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet houdende instemming met de wijziging van artikel 6 van het protocol van 1996 bij het verdrag inzake de voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Aanpassing decreet landinrichting

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Vereenvoudigde aanpassingsprocedure verouderde voorschriften

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten
SD5: Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies

---

Omzetting van de project-mer-richtlijn

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Verantwoord aansnijden woonuitbreidingsgebieden

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD4: Dynamisch, gebiedgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

---

Decreet houdende instemming met de wijziging OSPAR-verdragen verband met koolstofdioxidenopslag

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Instemming met protocol betreffende strategische milieueffectrapportage

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Integratie attesten woningen en gebouwen bij nieuwbouw, renovatie en overdracht

Status van het initiatief: Lopend

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Mestdecreet MAP 5

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD6: De milieukwaliteit van de leefomgeving verhogen

Opmaak ruimtelijke instrumentendecreet / Codex Grond-en Pandenbeleid

Status van het initiatief: In voorbereiding

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Decreet tot wijziging van het DBRC-decreet

Hoofdbeleidsbrief: Algemeen Regeringsbeleid

Gemeenschappelijk initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD1: De Vlaamse Regering wordt ondersteund met een vlotte en betrouwbare dienstverlening en een innoverend procesmanagement voor de besluitvorming met het oog op een kwaliteitsvolle, coherente en tramsparante besluitvorming en regelgeving en een hoge recht
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten (Omgeving)

Nagoya protocol over de toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van de opbrengsten verkregen uit het gebruik van die genetische rijkdommen, bij het Biodiversiteitsverdrag

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD2: Omgevingsbeleid georiënteerd op Europese beleidskaders

Instemming samenwerkingsakkoord Interfederaal Instituut voor de Statistiek

Hoofdbeleidsbrief: Algemeen Regeringsbeleid

Gemeenschappelijk initiatief: Omgeving

Status van het initiatief: Afgewerkt

Strategische doelstelling:
SD3: Eenvoudige en doeltreffende instrumenten

Bijlage 2: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de legislatuur

Motie tot besluit van het op 25 februari 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de recente regeringsbeslissingen met betrekking tot het dossier Uplace Machelen

1° het voorlopig vastgestelde GRUP 'VSGB – cluster C3 Reconversiegebied Vilvoorde-Machelen' te onderwerpen aan het decretaal voorziene openbaar onderzoek, de eventuele bezwaren, bemerkingen en adviezen grondig te analyseren en desgevallend het GRUP bij te sturen met het oog op rechtszekerheid en een snelle en kwalitatieve herbestemming van de totale reconversiezone Vilvoorde-Machelen;

Het GRUP 'VSGB – cluster C3 – reconversiegebied Vilvoorde Machelen werd op 13 februari 2015 voorlopig vastgesteld. Het openbaar onderzoek liep van 20 maart 2015 tot 18 mei 2015 en gaf ruimte aan elke burger om zijn opmerkingen, bezwaren of adviezen in te dienen. Het openbaar onderzoek leverde 68 bezwaarschriften op, waarvan 5 verschillende petities en 63 individuele bezwaren (13 van gemeenten, 13 van burgers, 19 van bedrijven en 18 van instanties/organisaties). Momenteel worden de bezwaren, bemerkingen en adviezen grondig geanalyseerd. Desgevallend dient het GRUP bijgestuurd te worden met oog op rechtszekerheid en een snelle en kwalitatieve herbestemming van de totale reconversiezone Vilvoorde-Machelen.

2° versneld werk te maken van de procedurele integratie van plan-MER en RUP als eerste stap richting een geïntegreerd proces voor omgevingsplanning, waarbij dubbele procedurestappen worden vermeden en eventuele inconsistenties bij de overgang van het m.e.r.-proces naar het planningsproces worden uitgesloten;

Mijn beleidsnota, evenals deze beleidsbrief (OD11 'Geïntegreerde planning verzekert versnelde, eenvoudige en sluitende procedure'), geven aan hoe ik versneld werk maak van de gevraagde procedurele integratie van plan-MER en RUP.

3° de noodzakelijke regelgevende initiatieven te nemen om de socio-economische vergunning te integreren in de omgevingsvergunning, zodat werkelijk sprake zal zijn van een gelijktijdige globale en integrale beoordeling;

Mijn beleidsnota, evenals deze beleidsbrief (OD23 'Ruimte om te ondernemen en logistiek'), geven aan hoe ik de noodzakelijke regelgevende initiatieven hiertoe neem.

4° blijvend in te zetten op een kernversterkend handelsbeleid en de nodige instrumenten hiervoor ter beschikking te stellen van de lokale besturen;

Mijn beleidsnota, evenals deze beleidsbrief (OD 18 'Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV', OD23 'Ruimte om te ondernemen en logistiek', OD 67 'consequente subsidiariteit' en OD68 'Bouwen aan bestuurskracht'), geven aan hoe ik inzet op een kernversterkend handelsbeleid en de nodige instrumenten ter beschikking stel van de lokale besturen.

5° op korte termijn verdere stappen te zetten in de evaluatie van het Brownfielddecreet;

De brownfieldwerking werd geëvalueerd met het oog op het detecteren van mogelijke optimalisaties. De studie zal opgenomen worden door de Brownfieldcel. Aanpassingen aan het brownfielddecreet werden nog niet doorgevoerd.

6° alle voorziene mobiliteitsmaatregelen, opgenomen in het ontwerp-GRUP VSGB en het Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling in de Luchthavenregio (START), onverkort en volgens de voorziene timing uit te voeren teneinde de mobiliteit in de noordrand van Brussel en specifiek ter hoogte van het reconversiegebied Machelen-Vilvoorde te verbeteren, in het bijzonder:
a) de heraanleg van de Woluwelaan R22 met nieuwe ontsluitingen naar de E19 en de R0;
b) de herinrichting van de R0;
c) de aanleg van de Ringtram in het kader van het Brabantnet;

d) de realisatie van een hoogfrequente pendelbusverbinding tussen Vilvoorde-station en Zaventem-station;

De voorziene mobiliteitsmaatregelen neem ik, onder andere op basis van de uitkomst van de analyse van de resultaten van het openbaar onderzoek, mee. Ik overleg hiertoe met de betrokken instanties.

7° overleg te plegen met de federale overheid en de NMBS in functie van de realisatie van een nieuwe stopplaats ter hoogte van Machelen-Kerklaan, als onderdeel van het Gewestelijk Expresnet (GEN);

Op ambtelijk niveau vonden er omtrent de halte Kerklaan overlegmomenten plaats tussen het departement Ruimte Vlaanderen, het agentschap AWV, de NMBS, Infrabel, de gemeente Machelen en de stad Vilvoorde, de projectcoördinator van het strategisch project 'reconversiegebied Machelen-Vilvoorde'.

8° overleg te plegen met de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest omtrent geplande en lopende verkeersgenererende projecten in de onmiddellijke omgeving van de Ring rond Brussel (R0), in het bijzonder met betrekking tot de mobiliteitsproblematiek.

Mijn administratie werkt aan een territoriaal ontwikkelingsprogramma (T.OP) voor de noordrand van Brussel. In het kader van dat proces is een sterke samenwerking opgebouwd met de gewestelijke administratie Brussel stedelijke ontwikkeling. De projecten waarvan sprake zijn geïnventariseerd en besproken. T.OP noordrand werkt naar een visie toe die als kader kan dienen voor dergelijke projecten.

Motie tot besluit van het op 3 december 2014 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het Vlaamse klimaatbeleid

1° alles in het werk te stellen om, na het halen van de Kyotodoelstellingen nu ook de 20-20-20-doelstellingen te halen en later, na de verdeling van de doelstellingen per lidstaat ook de doelstellingen in 2030 te halen;

De meest recente prognoses gemaakt in het kader van Europese rapporteringsverplichtingen, wijzen er op dat de gecumuleerde non-ETS emissies over de periode 2013-2020 in het Vlaamse Gewest onder de beschikbare emissieruimte zouden blijven. Als onderdeel van onze voorbereiding op een nog ambitieuzere broeikasgasemissiereductiedoelstelling voor de periode na 2020, heb ik verder ingezet op een klimaatvriendelijke bijsturing van het lopend beleid, onder andere via een optimale uitvoering en opvolging van de reeds besliste klimaatfondsmaatregelen en verdere ondersteuning van lokale overheden.

2° alles in het werk te stellen opdat ook andere geïndustrialiseerde landen, groeilanden en ontwikkelingslanden zich tot concrete inspanningen engageren op de klimaattop in Parijs volgend jaar;

Klimaatverandering is een mondiaal gegeven, het is dus essentieel dat alle vervuilers bijdragen in de strijd tegen de opwarming van de aarde. Met het oog op de klimaattop in Parijs is Vlaanderen daarom voorstander van een juridisch bindend regime waarin niet alleen de EU, maar ook andere landen gebonden zijn en vergelijkbare inspanningen leveren. Vanuit Vlaanderen werken we mee aan het realiseren van deze prioriteit volgens de binnen Europa en België afgesproken kanalen.

3° de maatregelen, voorzien in het Vlaamse Klimaatbeleidsplan, uit te voeren opdat Vlaanderen de doelstelling haalt, en hierover jaarlijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement;

Er wordt verder gewerkt aan de in het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 voorziene maatregelen. Eind 2015 zal ik een eerste voortgangsrapport over het plan uitbrengen. Dit zal een overzicht leveren van de stand van uitvoering van de geplande maatregelen aangevuld met nieuw klimaatbeleid. We blikken ook vooruit naar de periode 2021-2030.

4° er op toe te zien dat de Europese reductiedoelstelling van broeikasgassen van 40% evenwichtig verdeeld wordt tussen de lidstaten, rekening houdend met potentieel en kostenefficiëntie, en niet louter met financiële draagkracht;

Een evenwichtige verdeling van de inspanning is inderdaad van cruciaal belang. Daarom heeft Vlaanderen in samenwerking met de andere Belgische entiteiten een verdeelsleutel ontwikkeld die kostenefficiëntie op een gelijke voet zet met financiële draagkracht. Deze sleutel werd reeds op verschillende Europese fora
voorgesteld, en meerdere lidstaten hebben hun steun ervoor reeds uitgesproken. We zullen ons de komende maanden actief inzetten om dit voorstel verder te verdedigen.

5° werk te maken van een gelijkwaardige lastenverdeling van de Belgische doelstellingen tussen de federale overheid en de gewesten op basis van potentieel en kostenefficiëntie;

De Vlaamse Regering streeft naar een billijk akkoord tussen de drie gewesten en de federale overheid over de verdeling van de klimaatinspanning voor de periode 2013-2020, waarbij iedere overheid voldoende ambitie aan de dag legt. In aanloop naar de internationale Klimaatconferentie in Parijs, en in overleg met de andere entiteiten, wordt ernaar gestreefd om de verdeling van de Belgische inspanningen in het kader van het Europese Klimaat- en Energiepakket voor de periode tot en met 2020 nu snel af te ronden. De onderhandelingen worden gevoerd in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie, momenteel onder voorzitterschap van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Tijdens deze vergaderingen dringt Vlaanderen aan op een hoog vergadertempo om de resterende knelpunten snel weg te werken. Voor de verschillende deelaspecten van de lastenverdeling werden reeds tal van opties geëxploreerd en is het nu noodzakelijk om snel tot een evenwichtig akkoord te komen, dat voor elke partij ambitieus is maar tegelijk ook haalbaar.

6° er over te waken dat de Vlaamse reductiedoelstelling van broeikasgassen over de maatschappelijke spelers en sectoren verdeeld wordt op basis van hoofdzakelijk potentieel en kostenefficiëntie, rekening houdend met al geleverde inspanningen;

In het kader van het Europese 2030 energie-klimaat-pakket en de Energie-Unie verwacht de Europese Commissie van de lidstaten geïntegreerde energie-klimaatplannen van de lidstaten. Wij starten nu reeds met de voorbereiding van dit plan voor de periode 2021-2030 en zullen in dit kader een billijke en efficiënte verdeling van de inspanning uitwerken.

7° er voor te zorgen dat de opbrengst van de veiling van de emissierechten:
a) terugvloeit naar groene investeringen in de gewesten, in de eerste plaats in het kader van de realisatie van het Vlaamse Klimaatbeleidsplan;
b) kan worden aangewend om ontwikkelingslanden te ondersteunen in hun strijd tegen klimaatverandering;

Zoals beslist bij de oprichting van het Vlaams Klimaatfonds zullen de opbrengsten voor Vlaanderen uit de veiling van emissierechten aan dit fonds toegewezen worden en zullen ze aangewend kunnen worden voor 4 doeleinden: Vlaamse broeikasgasreducties, Vlaams beleid inzake flexibiliteitsmechanismen, bijdragen aan internationale klimaatsteun voor ontwikkelingslanden en remediëring van competitiviteitsverlies bij Vlaamse bedrijven ten gevolge van klimaatbeleid. Gezien we nog zicht hebben op het gedeelte van de veilingopbrengsten die aan Vlaanderen toegewezen zullen worden, kunnen we nog geen beslissingen nemen over de besteding van deze middelen.

8° onze engagementen honoreren in het kader van de internationale klimaatfinanciering;

De Vlaamse Regering zal, in kader van de Belgische en de Europese bijdrage, een billijk aandeel leveren voor de internationale klimaatfinanciering. Dit houdt zowel een bijdrage in voor de reeds genomen gemeenschappelijke doelstelling van 100 miljard USD tegen 2020 door alle ontwikkelde landen, als een bijdrage in de financieringsdoelstellingen voor het nieuwe klimaatregime, na 2020, te besluiten tijdens de klimaattop in Parijs.
Alle verplichte afspraken in kader van de internationale klimaatfinanciering worden door het Vlaamse Gewest nageleefd, waaronder transparante rapportering van internationale klimaatfinanciering en de voorbije jaren en medewerking aan de publicatie van de EU-strategie om een bijdrage te leveren voor de 100 miljard USD-doelstelling.
De Vlaamse Regering hoopt op een snel akkoord over de grootte en de verdeling van de Belgische bijdrage binnen de Nationale Klimaatcommissie, en onderzoekt de mogelijkheid om in de tussentijd met de bestaande middelen een bijdrage te voorzien.

9° prioritair in te zetten op energie-efficiëntie om zo de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan, zowel in woningen, publieke gebouwen als in de industrie;

Zoals afgesproken in het regeerakkoord trekt Vlaanderen tijdens deze legislatuur voluit de kaart van de energie-efficiëntie. Verstandiger omgaan met energie helpt om de Europese klimaatdoelstellingen te halen en zorgt ervoor dat onze energiefactuur minder snel oploopt. De middelen uit het Klimaatfonds zullen ook ingezet worden voor het stimuleren van energiebesparende investeringen.

10° een beleid te voeren dat de uitstoot van broeikasgassen in de transportsector doet dalen;

We zorgen ervoor dat al de maatregelen van het VMP2013-2020 met betrekking tot de transportsector worden uitgevoerd. In het kader van de voorbereiding van het klimaat-energieplan 2021-2030 zal specifiek aandacht gaan naar de transportsector omdat deze, naast de sector gebouwen, het grootste aandeel heeft in de totale Vlaamse niet-ETS uitstoot.

11°onze lokale besturen te stimuleren een eigen dynamiek te ontwikkelen om een klimaatvriendelijk beleid te voeren;

Samen met mijn collega, bevoegd voor energie, wil ik het lokale klimaatbeleid verder inhoudelijk ondersteunen, onder andere door de ontwikkeling van een interactieve kaart voor Vlaanderen, met een potentieelinschatting voor hernieuwbare energie, en een handleiding voor stedenbouwkundige diensten om ruimtelijke knelpunten voor energieprestatie weg te werken. Daarnaast ontwikkel ik een werkinstrument ter ondersteuning van het adaptatiebeleid van gemeenten.
In 2016 zal voor de eerste keer een klimaatprijs voor lokale besturen uitgereikt worden om de beste lokale projecten te belonen en in de kijker te zetten als voorbeeld voor andere lokale overheden. Verder zal ik via een lerend netwerk kennis opbouwen over het financieren van lokale klimaatplannen.

12° bij voorkeur te kiezen voor klimaatmaatregelen en -investeringen in eigen land, die ook een meerwaarde hebben voor de groene economie en groene jobs in Vlaanderen en om aanvullend enkel te kiezen voor flexibele mechanismen met een duidelijke meerwaarde voor klimaat, milieu en bevolking.

Zowel het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 als het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 beklemtonen dat Vlaanderen alle interne maatregelen zal treffen die technisch en economisch uitvoerbaar en maatschappelijk aanvaardbaar zijn. Op basis van de meest recente niet-ETS emissie- en prognosecijfers en een indicatieve Vlaamse doelstelling van -15%, wordt geraamd dat Vlaanderen over de periode 2013-2020 over voldoende emissieruimte zal beschikken. Bijgevolg is het, op basis van het momenteel beschikbare cijfermateriaal, niet nodig dat Vlaanderen bijkomende aankopen plant van kredieten uit projectactiviteiten of van bijkomende emissieruimte. Voorlopig wordt, als een vorm van verzekering, enkel een buffer aangehouden van Kyoto-eenheden die, na de afrekening van de eerste Kyotoperiode 2008-2012, op de Vlaamse rekening resteren. Momenteel worden geen bijkomende aankopen gepland.

<u>Motie tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota Omgeving 2014-2019</u>

1° werk te maken van een gedragen gemeenschappelijke boodschap en visie op het omgevingsbeleid in Vlaanderen en de 'ruimte' te beschouwen als de integrerende factor tussen de verschillende sectoren;
2° inzake vergroening van de economie:
a) werk te maken van de noodzakelijke systeemveranderingen;
b) het principe van 'de vervuiler betaalt' verder in te zetten in het kader van de tarifering en de fiscaliteit;
3° inzake de Europese beleidskaders:
a) invulling te geven aan het Europese stappenplan voor efficiënt hulpbronnengebruik;
b) aandacht te hebben voor een gelijk speelveld en 'no gold plating';
4° inzake eenvoudige en doeltreffende instrumenten:
a) het Omgevingsvergunningendecreet onverkort te implementeren met het oog op een geïntegreerde beoordeling, eenvoudige procedures en minder administratieve lasten; de implementatie op een goede manier voor te bereiden en de lokale besturen tijdig en structureel te begeleiden en te ondersteunen; het digitale omgevingsloket op korte termijn volledig operationeel te maken zodat er

echt sprake kan zijn van een eenloketfunctie voor de omgevingsvergunning; met het oog op efficiëntiewinsten tevens ook de socio-economische vergunning te integreren in de omgevingsvergunning;
b) concrete stappen vooruit te zetten om te evolueren naar een omgevingsplanning, waarbij een beleidsveldoverschrijdend, geïntegreerd en verordenend planningsinstrument sectoroverstijgende besluitvorming kan realiseren, in eerste instantie door de integratie op korte termijn van de planmilieueffectrapportage in het RUP-proces (RUP: ruimtelijk uitvoeringsplan);
c) het decreet Complexe Projecten te operationaliseren en bij uitbreiding ook toepassingsmogelijkheden te onderzoeken voor projectgedreven RUP's of concrete projectinitiatieven;
d) te investeren in gebiedsgericht beleid, in nieuwe, innovatieve vormen van ruimtegebruik, in versterkte realisatiegerichtheid en juridische robuustheid en in de uitvoering van de conceptnota voor de harmonisering van de compenserende vergoedingen;
e) de werking Vlaamse Investeringsprojecten (VIP) te verbreden met het oog op een geïntegreerde gebiedsregie;
f) een correcte handhaving in te zetten als sluitstuk voor het omgevingsbeleid, met prioriteit voor illegale situaties;
g) concrete beleidsvoorstellen uit te werken voor een geïntegreerd grond- en pandenbeleid, waarbij aandacht is voor een daadkrachtig instrumentarium, een geïntegreerde aanpak binnen de Vlaamse overheid en transparantie ten aanzien van alle actoren;
h) het onderscheid tussen lokaal en regionaal bedrijventerrein op korte termijn te herzien met het oog op de hedendaagse context;
5° inzake een dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid:
a) het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen op korte termijn goed te keuren en daarbij voldoende aandacht te besteden aan zowel de open ruimte als de stedelijke ruimte, met behoud van de principes van de ruimtebalans uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen;
b) in een heldere overgangsregeling te voorzien voor het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen naar het systeem van beleidsplanning van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen;
6° inzake geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies:
a) industrieterreinen daadwerkelijk, spoedig en kwaliteitsvol te realiseren en tegelijk in een permanente monitoring van vraag en aanbod te voorzien;
b) de resultaten van de onderzochte zoekzones in het kader van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) op korte termijn om te zetten in concrete plannen;
c) de behoefte aan extra woongelegenheid in eerste instantie op te vangen door renovatie, kwalitatieve inbreiding en kernversterking – en dat binnen de woongebieden – en daarvoor te focussen op een sterk activeringsbeleid in samenwerking met de lokale besturen en het beleidsdomein Wonen;
d) woonuitbreidingsgebieden die niet geschikt zijn voor ontwikkeling (bijvoorbeeld waterziek of perifeer gelegen) definitief te schrappen en te herbestemmen;
e) in te zetten op multifunctioneel ruimtegebruik en het verweven van functies vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie, ook op het platteland;
f) recreatie met lawaaivoertuigen mee in overweging te nemen als mogelijke herbestemming, bijvoorbeeld in te herbestemmen militaire domeinen;
g) vanuit een participatief en communicatief proces aanspraken op de ruimte samen te brengen, en een samenhangend Vlaams uitvoeringsgericht ruimtelijk programma te formuleren voor de voor Vlaanderen belangrijke, ruimtelijke strategische gebieden;
h) het proces tot afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) te evalueren en te optimaliseren met het oog op daadwerkelijke realisatie en winsten op het terrein;
i) ecologisch, cultuurhistorisch, landschappelijk en/of maatschappelijk waardevolle natuur- en bosgebieden te vrijwaren en in voorkomend geval planologisch te verankeren met het oog op een definitieve bescherming;
j) de meest waardevolle ruimtelijk bedreigde bossen proactief te beschermen door herbestemming en daarvoor in te zetten op een afdoende planschaderegeling; in hetzelfde kader snel werk te maken van een verdere activering van het Boscompensatiefonds;
7° inzake het verhogen van de milieukwaliteit van de leefomgeving:
a) in ruimte te voorzien voor water als aandachtspunt binnen elk ruimtelijk proces en te blijven investeren in het (tijdelijk) vasthouden, het bergen en het (vertraagd) afvoeren van water om overstromingen te voorkomen;

b) de werking rond signaalgebieden voort te zetten en te finaliseren en de nodige financiële middelen vrij te maken voor het beleid inzake integraal waterbeheer, in eerste instantie door middel van het Rubiconfonds;
c) te blijven investeren in de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur;
d) voor iedereen voldoende, gezond en betaalbaar drinkwater te garanderen;
e) een aangepast en gebiedsgericht vergunningen- en heffingenbeleid te voeren met het oog op de verbetering van de grondwaterkwantiteit en -kwaliteit;
f) in overleg met de Europese Commissie een gebiedsgericht (vijfde) Mestactieplan met resultaatsverbintenissen op te stellen, met verlenging van de derogatie;
g) in overleg met de Europese Commissie en in het kader van het integraal waterbeleid aandacht te hebben voor de fosfaatvervuiling;
h) verder te blijven investeren in een duurzaam bodembeheer met het oog op een gezonde leefomgeving en economische ontwikkeling;
i) een beleid te ontwikkelen om bodemverdichting te voorkomen of te milderen;
j) een kader te scheppen voor een duurzaam beheer van de ondergrond;
k) luchtemissies verder te verminderen, rekening houdende met de reeds geleverde inspanningen door de diverse sectoren;
l) de leefbaarheid in onze woon- en werkomgeving te verbeteren, onder meer door blijvend in te zetten op stedelijk groen en kwalitatieve openbare ruimte bij verdichtings- en inbreidingsprojecten;
m) initiatieven te nemen om meer en betere natuur in de buurt van alle Vlamingen te realiseren;
n) de bijzonder waardevolle historisch permanente kustpoldergraslanden zo snel mogelijk te beschermen;
o) de achteruitgang van de Vlaamse biodiversiteit te stoppen, de gunstige staat van instandhouding van de populaties van soorten te garanderen en het herstel van (de populaties van) bedreigde soorten te bevorderen door vier soortenbeschermingsprogramma's per jaar op te starten; het verbod op warrelnetten voor de recreatieve strandvisserij van kracht laten worden;
p) de instandhoudingsdoelen te realiseren, rekening houdende met het principe van 'de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten', de besluiten van de Vogelrichtlijngebieden Peer, Linkerscheldeoever en Kuifeend goed te keuren en in werking laten treden;
q) in het kader van de programmatische aanpak stikstof zo snel mogelijk te zorgen voor een rechtszeker kader, waardoor enerzijds de streefdoelen inzake verbetering leefmilieu worden gegarandeerd en anderzijds voldoende flankerende maatregelen worden genomen om eventuele socio-economische gevolgen op te vangen;
8° inzake het op weg zetten van Vlaanderen naar een kringloopeconomie:
a) via het Vlaams Materialenprogramma de transitie naar duurzaam materialenbeheer voort te zetten;
b) de nodige instrumenten uit te werken met het oog op een verdere daling van het restafval, in het bijzonder vormen van plastic afval;
c) in overleg met alle betrokken actoren de materiaalkringlopen maximaal te sluiten;
d) de afvalverbrandingscapaciteit in Vlaanderen af te stemmen op de nog resterende hoeveelheid restafval, met de OVAM als overkoepelende regisseur;
9° inzake een klimaatvriendelijke samenleving:
a) het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020 uit te voeren met het oog op het behalen van de Vlaamse reductiedoelstellingen voor broeikasgasemissies;
b) de ambitie waar te maken om die doelstellingen zoveel mogelijk te realiseren met interne maatregelen binnen de Vlaamse Regering; op zoek te gaan naar aanvullende maatregelen, met aandacht voor extra maatregelen op (middel)lange termijn; c) lopend beleid klimaatvriendelijk bij te sturen en milieuschadelijke subsidies weg te werken;
10° inzake een wetenschappelijk onderbouwd omgevingsbeleid de Vlaamse beleidsplannen, rapporten en programma's maximaal op elkaar af te stemmen;
11° inzake interbestuurlijk samenspel in vertrouwen tussen bestuurskrachtige, verantwoorde partners:
a) lokale besturen te ondersteunen en een proactieve en oplossingsgerichte houding te stimuleren;
b) door samen te werken, te monitoren, te auditeren en van elkaar te leren de bestuurskracht van lokale besturen te verhogen;
c) een oplossingsgerichte en klantvriendelijke Omgevingsadministratie uit te bouwen.

Uit deze beleidsbrief blijkt dat ik actief werk maak van de punten waarvoor het Vlaams Parlement in deze motie vraagt om verdere actie te ondernemen.

Bijlage 3: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	**Aanbevelingen**
DAB Minafonds: uitgaven van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, rekeningenboek over 2011 **36 (2012-2013) Nr.1**	1. Het decreet en de uitvoeringsbesluiten inzake de subsidiëring aan de erkende natuur- en milieuverenigingen vergen een grondige herziening. *Op 17 juli 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een amendement op het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw en energie (verzameldecreet) dat wijzigingen binnen de decretale basis aangaande de erkenning en subsidiëring van de milieu- en natuurverenigingen voorziet om tegemoet te komen aan een aantal aandachtspunten en uitdagingen. De Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, werd gemachtigd om het voornoemd amendement, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement. Daarnaast hechtte de Vlaamse Regering op 17 juli 2015 eveneens haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit houdende de erkenning en subsidiëring van milieu- en natuurverenigingen. De Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, werd gelast over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad).* *Het voorontwerp van besluit werd uitgewerkt in overleg met vertegenwoordigers uit de milieu- en natuursector. Het resultaat van deze besprekingen was een conceptnota die voorgelegd werd aan een brede groep van momenteel erkende en niet-erkende verenigingen. Deze conceptnota vormde de basis voor de uitwerking van het voorontwerp van besluit.* *Momenteel zijn de adviesvragen lopende bij de Minaraad en de Raad van State. Na goedkeuring van het decreet zal het nieuwe BVR voor definitieve goedkeuring worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. In het besluit is opgenomen dat in 2016 de verenigingen hun aanvraag tot erkenning op basis van de nieuwe erkenningsvoorwaarden moeten indienen en dat er zal beslist worden over de toekenning van de erkenning. Voor het werkingsjaar 2017 zal de subsidiëring voor het eerst gebeuren op basis van het nieuwe BVR.*
DAB Minafonds: uitgaven van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), rekeningenboek over 2013 **36 (2014-2015) Nr.1**	1. Het reglementair kader voor de subsidies aan de lokale besturen ter bevordering van de afvalpreventie en selectieve inzameling van afvalstoffen vergt herziening, bijsturing en aanvulling. *Er werd prioriteit gegeven aan het vastleggen van de beslissing over ontwerpdossiers in de vorm van een Ministerieel Besluit (MB), zoals aanbevolen door het Rekenhof. Deze werkwijze werd vanaf 01.01.2015 geïmplementeerd voor alle nieuwe dossiers. In de MB's worden de modaliteiten voor verdere behandeling van de subsidiedossiers bepaald (overeenkomstig het verslag van het onderzoek).* *De andere wijzigingen aan het reglementair besluit (definities, begripsafbakeningen, …) staan nog op stapel en worden zo snel mogelijk doorgevoerd.*
	2. De OVAM dient de procedure van subsidietoekenning aan de lokale besturen en voor haar vroege kredietvastlegging te wijzigen voor een efficiëntere kredietaanwending. *Het voorstel van de OVAM om aan de aanbeveling tegemoet te komen zoals uiteengezet in de antwoordbrief van de minister van 7 mei 2014 kreeg nog geen groen licht van de Inspectie van Financiën die voorlopig vasthoudt aan werkwijze om bij goedkeuring van ontwerp het volledige bedrag vast te leggen. De OVAM zal zo snel mogelijk een nieuwe poging*

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	**Aanbevelingen**
	ondernemen om de Inspectie van Financiën van haar voorstel te overtuigen.
	3. De OVAM dient voor de subsidiëringen van kringloopcentra en ophalers van dierlijk afval te zorgen voor een strikte toepassing of een herziening van de termijnen. *Voor de kringloopcentra heeft de OVAM alle termijn herbekeken en ruimer geformuleerd in haar voorstel van nieuw besluit. We streven ernaar dit nieuwe besluit in voege te laten treden eind 2015. De strikte toepassing van de termijnen wordt echter ook bemoeilijkt door ontbrekende en onduidelijke gegevens waardoor de OVAM bijkomende inlichtingen moet opvragen bij de centra. Dit verlengt de deadlines. De finale cijfers voor subsidie deel 2 werden dit jaar eind augustus bepaald.* *Wat de ophaling van dierlijk afval betreft, gaat het concreet om een factuur van 22 oktober 2014 voor het 4e kwartaal 2014 die pas begin 2015 werd betaald. Om voortaan de factuur van het laatste kwartaal te kunnen aanrekenen in het juiste boekjaar, is een éénmalige inhaalbeweging noodzakelijk met hieraan gekoppeld een éénmalig bijkomend vereffeningskrediet op de basisallocatie LC012. De OVAM zal dit aankaarten bij het volgende begrotingsoverleg.*
	4. De OVAM en de DAB Minafonds dienen de doorlooptijden van de subsidiedossiers in te korten en de documentenstroom efficiënter te organiseren. *In overleg met het kabinet werd door de OVAM een nieuwe regeling in gebruik genomen met het oog op een vlottere doorstroming van dossiers. Terwijl vroeger alle dossiers ter goedkeuring werden voorgelegd aan het kabinet gebeurt dat momenteel enkel nog voor ontwerpdossiers en uitzonderlijk gunningsdossiers waarvoor een bijkomende vastlegging dient te gebeuren die groter is dan 10% van het oorspronkelijk vastgelegde bedrag. Alle andere gunningdossiers en eindbetalingsdossiers worden volledig binnen de OVAM afgehandeld. Op die wijze werd de totale doorlooptijd van de dossiers aanzienlijk ingekort, voor uitbetalingsdossiers zelfs met 40 % t.o.v. de gemiddelde doorlooptijd in 2013.* *Daarnaast vraagt de OVAM de uitbetalingsdossiers nu ook actief op bij de lokale besturen zodat de uitbetaling van de subsidies veel sneller op de vastlegging kan volgen.* *De rapportering door de DAB Minafonds aan de OVAM over de toekenning en de uitbetaling van de subsidies gebeurt nu elektronisch zodat de doorlooptijd van de dossierstroom merkbaar ingekort is.* *Er wordt tevens onderzocht welke stukken (zoals bestekken, offertes, ...) door de OVAM in digitale vorm kunnen worden bezorgd. Streefdoel is om de hoeveelheid papier zoveel mogelijk te beperken. De digitalisering van het archief zal echter nog een gedegen voorbereiding vragen en een aantal investeringen in hardware (grote schermen, netwerkschijf) vereisen.*
Bescherming en herstel van de grondwatervoorraden **37-D (2014-2015) Nr.1**	Aan de minister bevoegd voor Omgeving en aan de Vlaamse Regering beveelt het Rekenhof aan: 1. Met het oog op de tijdige realisatie van de doelstellingen van het Europees en Vlaams waterbeleid, het vergunningen- en heffingenbeleid verder te differentiëren in functie van de toestand van de grondwaterlichamen in alle grondwatersystemen.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	**Aanbevelingen**
	De verdere uitwerking van deze aanbeveling is voorzien in de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen. De herstelprogramma's voor grondwaterlichamen in ontoereikende toestand zijn opgemaakt om een gericht beleid te voeren.
	2. De heffingengebieden zo te bepalen dat een eenduidige consolidatie op het niveau van de grondwaterlichamen mogelijk is. Dat moet leiden tot een gerichter heffingenbeleid en een betere evaluatie van de impact van de heffing op het verbruik en de toestand van de grondwaterlichamen. *Het komende beleidsjaar zal er gestart worden met de uitwerking van een toekomstig heffingenbeleid waarbij er een betere afstemming zal worden voorzien tussen de heffingsgebieden en de gebieden in de herstelprogramma's.*
	3. Het grondwatervergunningenbeleid beter te verankeren in regelgeving. Dat zal de afdwingbaarheid door de vergunningverleners en de rechtszekerheid voor de aanvragers bevorderen. *De verdere uitwerking van deze aanbeveling wordt aangevat na de vaststelling van de stroomgebiedbeheerplannen en de implementatie van de omgevingsvergunning.*
	4. Te overwegen om bij de berekening van de heffing uit te gaan van de plaats en het volume van het verbruik in plaats van de gebruikersgroep, opdat de heffing de gebruikers gericht zou sturen naar een lager verbruik en naar minder verbruik in grondwaterlichamen in ontoereikende toestand. De vaststelling van de heffing vergt een realistische onderbouwing. *Deze aanbeveling zal mee onderzocht worden bij de uitwerking van het toekomstige heffingenbeleid (wordt dit beleidsjaar opgestart).*
	Aan de VMM beveelt het Rekenhof aan: 5. De uitvoering van de maatregelen om de grondwaterlichamen in een kwantitatief goede toestand te krijgen permanent op te volgen en periodiek bij te sturen. Zij dient de toestand van de grondwaterlichamen daarbij correct te bepalen en de resultaten regelmatig te rapporteren. *Voor de freatische grondwaterlichamen is de grondwaterstandsindicator verder uitgewerkt en gebeurt er maandelijkse rapportering. Voor de gespannen grondwaterlichamen wordt een indicator uitgewerkt. Deze zal rapporteren met een periodiciteit die relevant is voor het gespannen grondwaterlichaam. Een volledige toestandsbepaling blijft gekoppeld aan de periodiciteit van de stroomgebiedbeheerplannen. Een hogere frequentie is niet aangewezen, gelet op trage responstijd van het grondwater.*
	6. Het vergunningenbeleid transparanter uit te voeren door duidelijke richtlijnen. Een aanzet hiertoe is al vervat in de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. Een systematische opvolging van meldingen, aanvragen, adviezen en vergunningen door de VMM moet verantwoording op het niveau van de grondwaterlichamen beter mogelijk maken.

Rekenhofrapport en nr. parl. doc.	**Aanbevelingen**
	Door de herstelprogramma's zal het vergunningenbeleid transparanter worden. Via de Databank Ondergrond Vlaanderen is er nu reeds een systematische opvolging van meldingen en vergunningen mogelijk, met koppeling aan het betrokken grondwaterlichaam. Het bestaande instrumentarium wordt verder geëvalueerd en verbeterd.
	7. Werk te maken van een koppeling van de huidige databanken, opdat evaluaties mogelijk worden van het vergunningen- en heffingenbeleid, het verbruik van de verschillende soorten water en de impact op de grondwaterlichamen. *De VMM zal een watergebruiksdatabank ontwikkelen. Een functionele analyse hieromtrent is gestart en zal gefaseerd uitgevoerd worden.*
	8. Te onderzoeken in welke mate het grijswaterbesluit een toegevoegde waarde levert tegenover andere ondersteuningsinstrumenten of vergelijkbare instrumenten in andere beleidsdomeinen (bijvoorbeeld de ecologiepremie of de steunmaatregelen voor de landbouw). Een eventuele hervorming van het grijswaterbesluit of de integratie ervan in andere instrumenten moet expliciet gekoppeld zijn aan de impact op het herstel van de grondwaterlichamen in ontoereikende toestand en moet gebruikersvriendelijk zijn. *Momenteel wordt door de VMM onderzocht hoe en in welke vorm het grijswaterbesluit maximaal kan bijdragen aan het herstel van niet-freatische grondwaterlichamen in ontoereikende toestand. In het bijzonder wordt hiertoe een 'ecologisch tarief', een wettelijk nog te bepalen en geïndexeerd leidingwatertarief t.a.v. grondwaterverbruikers die momenteel hun grondwater onttrekken uit bedreigde en niet-freatische grondwaterlagen, uitgewerkt.* *Van zodra de inhoudelijke en procedurele uitwerking afgerond is zal de VMM het voorstel in nauw overleg met alle belanghebbenden verder verfijnen.*

Bijlage 4: 0verzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.

Met arrest nr. 74/2014 van 8 mei 2014 vernietigde het Grondwettelijk Hof enkele bepalingen rond de RvVb, zoals de bestuurlijke lus, onder andere op grond van het Verdrag van Aarhus. Sinds 4 april 2014 is er ook het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges waarin de vernietigde bepalingen ook opgenomen waren. Ondertussen werd geremedieerd aan de redenen waarom de vernietiging was uitgesproken, dit met het decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

In arrest nr. 98/2014 van 30 juni 2014 werd de vervaltermijn van vijftien dagen, om een verzoek tot voortzetting in te dienen bij de RvVb, na uitspraak over de schorsingsprocedure, te kort bevonden. De regeling bleef overeind, enkel de woorden 'vijftien dagen' werden geschrapt. Met het hierboven vermelde decreet van 3 juli 2015 werd de termijn van 30 dagen ingeschreven in de VCRO. Bij DBRC werd de termijn bepaald in het uitvoeringsbesluit (waar 15 dagen 30 dagen is geworden). In dit arrest ging het ook over de bezoldigingsregeling die in de VCRO overgelaten werd aan de Vlaamse Regering. Ook deze delegatie werd vernietigd aangezien het opdragen van de ganse bezoldigingsregeling aan de Vlaamse Regering, artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in samenhang gelezen met andere grondwetsbepalingen en het algemeen rechtsbeginsel van de onafhankelijkheid van de rechter. Door het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges wordt dit thans op decretaal niveau geregeld.

Er zijn geen arresten van het Hof Van Justitie waarin binnen mijn bevoegdheden een Vlaams decreet strijdig werd bevonden met het EU-recht en waaraan nog gevolgen zouden moeten worden gegeven.